ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΘΕΩΝΗΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ)

κρινολούλουδα

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Β΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

97

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΛΕΞΗ ΔΗΜΑΡΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΘΕΩΝΗΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ)

ΚΡΙΝΟΛΟΥΛΟΥΔΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

γιά τή δευτέρα τάξη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου

ΟΕΣΒ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1939

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

1 ΠΡΩΪΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Μὲ τὴν γλυκιὰν αὐγούλα
χαρούμενο ξυπνῶ
καὶ στέλνω προσευχούλα
θερμὴ στὸν οὐρανό.

Ἀξίωσέ με, Θέ μου,
νάμαι καλὸ παιδὶ
καὶ πάντα χάριζέ μου
χαρὰ καὶ προκοπή.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Θέ μου, σὰν τὰ πουλάκια
χαρούμενα νὰ ζῶ
καὶ τ' ἄλλα τὰ παιδάκια
πολὺ νὰ τ' ἀγαπῶ.

Καὶ στέλνε μου ἀπὸ πάνω
τὴ χάρη σου κι εὐχὴ
νὰ σ' ἔχω σ' ὅ,τι κάνω
προστάτη καὶ σκεπή.

2. Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΚΑΤΙΝΙΤΣΑΣ

Τὸ βράδυ πρὶν πέση στὸ κρεβατάκι της ἡ Κατινίτσα, κάνει αὐτὴ τὴν προσευχή:

—Παναγίτσα μου, φύλαγε τὸν πατέρα μου, τὴ μαμά μου, τὰ ἀδερφάκια μου, τὴ θείτσα μου καὶ ὅλους μου τοὺς συγγενεῖς. Φύλαξε ὅλο τὸν κόσμο καὶ τὰ καλὰ παιδάκια. Καλοξημέρωσέ με καὶ κάνε με καλὸ καὶ φρόνιμο κοριτσάκι......

Καμιὰ φορὰ ἡ Κατινίτσα ξεχνιέται καὶ κάνει τὴν προσευχή της μὲ κλεισμένα τὰ μάτια ἀπὸ τὴ νύστα. Τότε κάνει λάθος καὶ λέει :

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Θείτσα μου, φύλαγε τὴν Παναγίτσα μου. Ἤ:

— Ἀξίωσέ με καὶ καλοξημέρωσέ με νὰ γίνω καλὸ κορίτσι.

Μὰ αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτε. Ἡ Παναγίτσα ξέρει τὶ θέλει νὰ πῆ καὶ τὴν ἀκούει.

Τὸ κακὸ εἶναι, ποὺ πολλὲς φορὲς ἡ Κατινίτσα, ἀπὸ τὴν πολλὴ νύστα, βαριέται νὰ πῆ τὴν προσευχή της. Ἄλλη φορὰ πάλι τὸ ξεχνᾶ καὶ κάποτε πεισμώνει καὶ κλαίει.

— Δὲν ντρέπεσαι, ποὺ σὲ βλέπει ἡ Παναγίτσα; τῆς λέει ἡ γιαγιά της.

— Ἡ Παναγίτσα δὲ βλέπει ἀπὸ δῶ, ἀποκρίνεται ἡ Κατινίτσα. Ξέρω ἐγὼ κατὰ ποῦ εἶναι γυρισμένα τὰ μάτια της.

Ἀλήθεια, τὰ μάτια τῆς Παναγίτσας εἶναι γυρισμένα ψηλὰ κατὰ τὸ ταβάνι. Εἶναι μιὰ παλιὰ ὡραία εἰκόνα. Εἶναι κρεμασμένη στὸν τοῖχο, ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεβατάκι τῆς Κατινίτσας.

— Ἡ Παναγίτσα βλέπει παντοῦ. Βλέπει ὅπου θέλει, τῆς ἀποκρίνεται ἡ γιαγιά της. Μὰ καὶ νὰ μὴ σὲ βλέπῃ, μήπως δὲ σ' ἀκούει;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Βέβαια. Ἡ Παναγίτσα ἔχει αὐτιά. Καὶ ἡ Κατινίτσα συλλογίζεται τώρα, πὼς τὰ αὐτιὰ τῆς Παναγίτσας τ' ἀκοῦνε ὅλα, ὅπου κι ἂν εἶναι γυρισμένα. Ὅμως ἡ Κατινίτσα, ἂν καὶ τὸ παραδέχεται αὐτό, δὲ σηκώνεται νὰ κάμη τὴν προσευχή της.

Ἡ γιαγιὰ τῆς Κατινίτσας ὑποφέρει πολὺ γιὰ νὰ τὴν καταφέρη νὰ κάμη τὴν προσευχή της. Καμιὰ φορὰ ἡ γιαγιὰ βαριέται τὸ πεῖσμα τῆς Κατινίτσας, καὶ τὴν ἀφήνει νὰ κοιμηθῆ χωρὶς προσευχή.

—Ἔτσι, σὰν ἕνα κακὸ παιδί, τῆς λέει.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ Κατινίτσα δὲν εἶναι καθόλου καλὸ κορίτσι. Κάνει ἀταξίες. Ἡ μαμὰ τὴ μαλώνει καὶ στὸ τραπέζι δὲν τῆς δίνουν φροῦτο. Φυσικά! Δὲν ἔκαμε τὴν προσευχή της, δὲν παρακάλεσε τὴν Παναγίτσα νὰ τὴ βοηθήση! Πῶς μπορεῖ λοιπὸν νὰ εἶναι φρόνιμο κορίτσι;

Ἡ Κατινίτσα μετάνιωσε. Τὸ βράδυ ὅταν νυστάξη, κάνει μόνη της τὴν προσευχή της, χωρὶς νὰ τὴν παρακαλέσουν. Τώρα ἡ Κατινίτσα εἶναι καλὸ κορίτσι.

Εἶναι μιὰ χαρὰ νὰ τὴ βλέπης καὶ νὰ τὴν ἀκοῦς. Γονατίζει στὸ κρεβατάκι της

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ σηκώνει τὸ κεφάλι της μὲ τὰ ξανθὰ σγουρόμαλλα πρὸς τὴν εἰκόνα. Τὰ χεράκια της τὰ σταυρώνει ἐμπρὸς στὸ στῆθος της καὶ ἡ φωνούλα της γλυκιὰ καὶ καθαρὴ ἀκούεται νὰ λέη:

«Παναγίτσα μου φύλαγε τὸ μπαμπά μου, τὴ μαμά μου......

Ὕστερα σὰν τὸ πουλάκι γέρνει στὸ κρεβατάκι της καὶ ἀποκοιμιέται.

3. ΒΡΑΔΙΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Πρὶν πέσω νὰ πλαγιάσω,
Θέ μου, Σὲ παρακαλῶ,
νὰ δώσης νὰ περάσω
τὴν νύχτα μὲ καλό.

Τὸν ἄγγελό Σου πάλι
στεῖλε μου ἀπὸ ψηλά,
ναρθῆ στὸ προσκεφάλι
πιστὰ νὰ μὲ φυλᾷ.

Ὅταν ἐγὼ κοιμᾶμαι,
στὸ πλάι μου ν' ἀγρυπνᾷ
κι ἔτσι νὰ μὴ φοβᾶμαι
τὰ σκότη τὰ πυκνά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ σ' ὅλη Σου τὴν πλάση
κι ὅπου καλὸ παιδὶ
στεῖλε νὰ τὸ σκεπάση
τὴ στοργική Σου εὐχή.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

4. Η ΜΑΝΑ

Ἡ Μαρίκα, ἡ Νίτσα καὶ ὁ Μίμης, τὰ τρία τ' ἀδερφάκια, ἔπαιζαν μέσα σὲ ἕνα δωμάτιο, ποὺ ἦταν ὅλο δικό τους. Εἶχαν στὴ μέση τὰ παιχνίδια τους, ὡραῖα, καινούργια παιχνίδια, τὰ περισσότερα δῶρα τῆς τελευταίας πρωτοχρονιᾶς. Ἡ Μαρίκα συγύριζε τὴν κούκλα της. Ἡ Νίτσα ἔπλενε τὸ φλιντζανάκι τῆς δικῆς της, γιὰ νὰ τῆς δώση νὰ πιῆ τὸ γάλα της, ὅπως ἔκανε ἡ μαμά της γι' αὐτήν. Ὁ Μίμης κούρντιζε καὶ ξανακούρντιζε τὸ σιδηρόδρομό του.

Ὅμως τὰ παιδιὰ δὲν ἦταν χαρούμενα. Ἔπαιζαν χωρὶς ὄρεξη καὶ γκρίνιαζαν μὲ τὸ τίποτε.

—Σοῦ εἶπα χίλιες φορές, Νίτσα, νὰ μὴν πλένης ἐδῶ τὰ φλιντζάνια. Γεμίζεις τὸν κόσμο νερά, εἶπε ἡ Μαρίκα.

—Ποῦ τὰ βλέπεις τὰ νερά; ἀπάντησε ἐκείνη πειραγμένη. Μιὰ σταλαγματιὰ ἔπεσε κι ἐστέγνωσε κιόλας.

—Ἐμπρός, κάμετε τόπο σᾶς λέω! Ὁ σιδηρόδρομος περνᾶ, ξεφώνιζε ὁ Μίμης.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Καλὲ Μίμη, τί φωνὲς εἶν' αὐτές; λέει ἡ Μαρίκα. Ξεχνᾶς, πὼς ἡ μαμὰ εἶναι ἄρρωστη;

Ὁ Μίμης, ποὺ ἔτρεχε πίσω ἀπὸ τὰ βαγόνια του, σὰν νὰ ἦταν κι' αὐτὸς κουρντισμένη μηχανή, σταμάτησε ἀπότομα. Ἄνοιξε μεγάλα μεγάλα τὰ μάτια του, κοίταξε τρομαγμένα κατὰ τὴν πόρτα καὶ εἶπε σιγά:

Ποπό! Τί ἔπαθα!

Ἡ Νίτσα, κρατώντας τὴ μικρὴ πετσετούλα τῆς κούκλας της, ἦρθε κοντά του καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ μιλῆ σοβαρά. Τοῦ μιλοῦσε σὰ γριούλα, ποὺ ξέρει πολλὰ πράματα.

—Σοῦ τὸ εἴπαμε τόσες φορές, καημένε! Δὲν κάνει ν' ἀκούη κρότους ἡ μαμά. Ποῦ ἔχεις τὸ μυαλό σου, παιδάκι μου;

Τὸ παιδί, ποὺ δὲ μποροῦσε νὰ καταλάβη πῶς τὸ ξέχασε καὶ ἔκανε ἀνησυχίες, μαζεύτηκε σὲ μιὰν ἄκρη ντροπιασμένο. Κι ὁ σιδηρόδρομος σταμάτησε τὸ ταξίδι του.

—Ἄχ! Πότε πιὰ θὰ γίνη καλὰ ἡ μητέρα, εἶπε σὲ λίγο ἀναστενάζοντας ἡ Μα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρίκα, καθίζοντας τὴν κούκλα της σὲ μιὰ καρεκλίτσα.

— Τί μποροῦσε νὰ τὴν κάμη νὰ γίνη πιὸ γρήγορα καλά; ρώτησε δειλὰ δειλὰ ὁ Μῖμης.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα νὰ μὴν ἀκούη τὰ ξεφωνητά σου! Τοῦ εἶπε αὐστηρὰ ἡ Μαρίκα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Καλὰ αὐτό. Μὰ τί ἄλλο;

—Τί ἄλλο; εἶπαν τὰ κορίτσια καὶ κοιτάχτηκαν. Ἐλᾶτε νὰ σκεφτοῦμε.

Εἶχαν σοβαρευτῆ τώρα καὶ τὰ τρία. Καὶ τὰ τρία τὴν ἴδια σκέψη εἶχαν μέσα στὸ κεφαλάκι τους: Τί θὰ μποροῦσε νὰ κάμη πιὸ γρήγορα καλὰ τὴν μητέρα.

Ξαφνικὰ ἡ Νίτσα ἔβαλε τὰ κλάματα.

—Δὲ βρίσκω τίποτε, εἶπε, τίποτε.

—Κι ἐγὼ δὲ βρίσκω, εἶπε ὁ Μίμης, καὶ χτύπησε τὰ γόνατά του στενοχωρημένος, σὰ μεγάλος ἄντρας.

Ἡ παραμάνα μοῦ ἔχει πεῖ, εἶπε σιγὰ σιγὰ ἡ Μαρίκα, πὼς στὸν τόπο της, ὅταν ἀρρωστήση κανένας, στέλνουν τάματα στὴν ἐκκλησία καὶ γίνεται καλά.

—Νὰ στείλουμε κι ἐμεῖς τάματα, εἶπαν τ' ἄλλα δυὸ παιδιά, χωρὶς καλὰ νὰ ξέρουν τὶ σημαίνει αὐτὴ ἡ λέξη.

—Ὅ,τι σὲ πονεῖ, τὸ κάνεις ἀσημένιο καὶ τὸ στέλνεις στὴν Παναγία. Πόδι, χέρι, ὅ,τι σὲ πονεῖ, ἐξήγησε ἡ Μαρίκα.

—Ἐμεῖς νὰ στείλουμε μιὰν ὁλόκληρη ἀσημένια μαμά! Εἶπε ἡ Νίτσα.

—Μὰ ποῦ θὰ βροῦμε χρήματα;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ξέρη τίποτε!

— Ναί, μὰ ποῦ θὰ τὰ βροῦμε τὰ χρήματα, ποὺ μᾶς χρειάζονται;

Τὰ παιδιὰ ἦταν τώρα ἀναστατωμένα. Καθένα εἶχε κάτι νὰ προτείνη.

Ξαφνικὰ ἡ Μαρίκα εἶπε:

— Νὰ πουλήσουμε τὰ παιχνίδια μας, παιδιά! Νὰ τὰ δώσωμε στὴν παραμάνα νὰ τὰ πουλήση!

— Ναί, εὖγε! Ὡραία ἰδέα! Νὰ τὰ πουλήσουμε ὅλα τὰ παιχνίδια.

Τόσο ξεχάστηκαν ὅμως τὰ παιδιὰ μὲ τὴ συζήτησή τους, ποὺ δὲν κατάλαβαν πὼς ἄνοιξε σιγὰ σιγὰ ἡ πόρτα καὶ φανερώθηκε ὁ πατέρας.

Εἶχε ἀκούσει τὶς φωνές τους καὶ ἦρθε νὰ ἰδῆ τί τρέχει. Ἀπὸ τὰ λίγα ποὺ ἄκουσε καὶ εἶδε κατάλαβε τί γινόταν μέσα στὶς ψυχοῦλες τῶν παιδιῶν του.

Συγκινημένος καὶ μόλις κρατώντας τὰ δάκρυά του, τὰ πλησίασε, τ' ἀγκάλιασε καὶ τὰ τρία καὶ τοὺς εἶπε:

— Δὲν εἶναι καμιὰ ἀνάγκη, χρυσά μου παιδάκια, νὰ πουλήσετε τὰ παιχνίδια σας. Δὲ χρειάζεται νὰ στείλετε τάματα στὴν ἐκκλησία.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡ Παναγία, ποὺ βρίσκεται παντοῦ, σᾶς ἄκουσε καὶ κατάλαβε τὸν πόνο σας. Θὰ τὴ γιατρέψη τὴ μαμά σας. Μὰ σ' αὐτὸ θὰ τὴν βοηθήση καὶ ἡ ἀγάπη ποὺ τῆς ἔχετε. Γιατὶ ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ μεγαλύτερη δύναμη ποὺ ὑπάρχει στὸν ἄνθρωπο. Ἐλᾶτε τώρα νὰ πᾶμε σιγὰ σιγὰ ὅλοι μαζί, νὰ τὴν ἰδοῦμε μιὰ στιγμὴ καὶ νὰ τῆς στείλωμε ἀπὸ μακριὰ τὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης μας.

Τὸ βάρος τῆς λύπης ἔφυγε μονομιᾶς ἀπ' τὶς καρδοῦλες τῶν παιδιῶν. Κρεμάστηκαν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ πατέρα τους καὶ τὸν ἀκολούθησαν.

Πνίγοντας μὲ δυσκολία τὰ χαρούμενα ξεφωνητά τους, ἔφτασαν στὴν πόρτα τοῦ δωματίου τῆς μητέρας. Τὴν ἄνοιξαν σιγὰ σιγὰ καὶ ἀπὸ κεῖ τῆς ἔστειλαν ἀπὸ ἕνα φιλί.

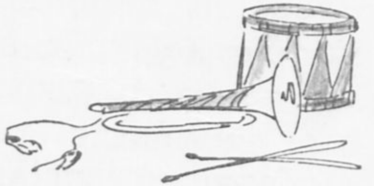

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

5. Η ΜΑΝΑ

Σ' αὐτὸ τὸν κόσμο τὸ μεγάλο
σὰν τὴ μανούλα μου εἶναι ἄλλο;

Ξυπνῶ κι ὡς νὰ τὴ δῶ μπροστά μου,
τὶκ-τάκ, τὶκ-τάκ, χτυπᾶ ἡ καρδιά μου.

Σὰν ἔρθη, ἀμέσως ἡσυχάζω,
πετιέμαι ὀρθή, τὴν ἀγκαλιάζω.

Τὸ κρύο νερὸ πῶς μὲ ζεσταίνει,
ὅταν τὸ χέρι της μὲ πλένη!

Καὶ τί ἁπαλὰ ποὺ μὲ χτενίζει,
μὲ ντύνει καὶ μὲ σιγυρίζει!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ποτὲ δὲν εἶδα νὰ θυμώνη,
πάντα μ' ἀγάπη μὲ μαλώνει.

Τὸ γάλα ποὺ μοῦ φέρνει πίνω,
μὰ καὶ στὸ γάτο λίγο δίνω.

Σὰ φτάνει ἡ ὥρα τοῦ σχολειοῦ μου,
φωνάζω χαῖρε τοῦ σπιτιοῦ μου.

Διαβάζω, λέω τὸ μάθημά μου,
μὰ εἶν' ἡ μανούλα μακριά μου.

Κι ὅλο ἡ καρδιὰ τὶκ-τὰκ μοῦ κάνει,
τὸ μεσημέρι ὡς νὰ σημάνη.

6 ΤΑ ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΑΔΕΛΦΑΚΙΑ

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Λέλα ἦταν ἕτοιμοι γιὰ ἔξω. Θὰ πήγαιναν περίπατο μὲ τὸν πατέρα τους. Ὁ Κωστάκης εἶχε μεγάλη χαρὰ καὶ χοροπηδοῦσε μέσα στὴν τραπεζαρία. Ξαφνικὰ ὁ Κωστάκης σκόνταψε σ' ἕνα μεγάλο ἀνθοδοχεῖο. Τὸ ἀνθοδοχεῖο ἔπεσε κάτω κι ἔγινε χίλια κομμάτια.

Ἡ Λέλα, καταλυπημένη γιὰ τὴν ἀπροσεξία τοῦ ἀδερφοῦ της, ἔτρεξε νὰ τὸν βοηθήση. Ἔσκυψε κάτω κι ἄρχισε νὰ μα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ζεύη τὰ σπασμένα κομμάτια. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μπῆκε ὁ πατέρας. Εἶδε τί ἔκανε ἡ Λέλα σκυμμένη καὶ θυμωμένος φώναξε:

—Ἀπρόσεκτη, ἔσπασες τὸ ἀνθοδοχεῖο, καὶ δὲ μιλᾶς κιόλας! Θὰ καθήσης λοιπὸν σπίτι, νὰ μάθης ἄλλη φορὰ νὰ προσέχης περισσότερο.

Ἡ Λέλα χαμήλωσε τὰ μάτια της καὶ δὲν ἀπάντησε.

Ὁ Κωστάκης σαστισμένος κοίταξε μιὰ στιγμὴ τὴ Λέλα, ὕστερα τὸν πατέρα του καὶ εἶπε:

—Ὄχι, πατέρα, ἡ Λέλα! Ἐγὼ θὰ μείνω στὸ σπίτι, γιατὶ ἐγὼ ἔσπασα τὸ ἀνθοδοχεῖο.

Ὁ πατέρας στάθηκε μιὰ στιγμὴ καὶ κοίταξε μὲ συγκίνηση τὰ παιδιά του. Ὕστερα τ' ἀγκάλιασε καὶ τὰ δυὸ καὶ εἶπε:

—Θαρθῆτε κι οἱ δυὸ μαζί μου, γιατὶ κι οἱ δυό σας εἶστε καλὰ παιδιά. Ἐσύ, Λέλα, γιατὶ χωρὶς παράπονο δέχτηκες νὰ στερηθῆς γιὰ χάρη τοῦ ἀδερφοῦ σου. Κι ἐσύ, Κωστάκη, γιατὶ δὲν καταδέχτηκες νὰ κρύψης τὸ σφάλμα σου. Ἐλᾶτε νὰ μὲ φιλήσετε καὶ πᾶμε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μὲ τὸ προσωπάκι γελαστὸ καὶ τὰ ματάκια δακρυσμένα ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Λέλα ἔτρεξαν καὶ φίλησαν τὸ μπαμπά τους. Ὕστερα καὶ οἱ τρεῖς εὐχαριστημέ-

νοι βγῆκαν ἔξω. Ποτὲ ἡ Λέλα καὶ ὁ Κωστάκης δὲ θὰ ξεχάσουν τὴν ἡμέρα ἐκείνη.

Ἔδωσαν καὶ οἱ δυό τους μὲ τὴν ἀγάπη τους μιὰ μεγάλη χαρὰ στὸν πατερούλη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

7. ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΚΑΣ

Ἡ Μαρίκα ἔχει ἕνα κρυφὸ παράπονο. Ἡ Μαρίκα ἀγαπάει τὰ ξαδερφάκια της, τὶς συμμαθήτριές της μὲ ὅλη της τὴν καρδιά. Ἐκεῖνα ὅμως δὲν τὴν ἀγαποῦν. Τὸ καταλαβαίνει ἡ Μαρίκα, γιατὶ στὰ παιχνίδια τους δὲν παίζουν μαζί της. Πῶς ὅμως νὰ τὴν ἀγαπήσουν; ἡ Μαρίκα, ἐνῶ εἶναι τόσο καλή, ἔχει ἕνα πολὺ μεγάλο ἐλάττωμα. Εἶναι πάντα ἀκάθαρτη. Κάθε πρωί, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πλένονται, ἡ Μαρίκα δὲν ἐννοεῖ νὰ πλυθῇ. Φοβᾶται τὸ νερό, σὰ νὰ εἶναι φωτιά. Ἐνῶ ὅλα τὰ παιδάκια κάθε πρωὶ χτενίζονται, ἡ Μαρίκα δὲ θέλει νὰ χτενιστῇ. Θαρρεῖς καὶ φοβᾶται μὴ τὴ φάη τὸ χτένι μὲ τὰ δόντια του!

Ἂν δὲν ἦταν ἡ μητέρα της, γιὰ νὰ τὴν πλύνη καὶ νὰ τὴ συγυρίση, ἡ Μαρίκα θὰ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σπίτι της χωρὶς νὰ βρέξη οὔτε τὰ δάχτυλά της στὸ νερό.

Ὅλοι ὅμως οἱ κόποι τῆς μητέρας της πᾶνε χαμένοι. Ἅμα μείνη μονάχη της ἡ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μαρίκα, δὲν περνάει μιὰ ὥρα καὶ βρίσκεται πάλι λερωμένη.

Τί ἄσκημη ποὺ φαίνεται τώρα! Τὰ φορέματά της εἶναι γεμάτα χώματα καὶ τὰ μάγουλά της σκονισμένα καὶ ἱδρωμένα. Τὰ μαλλιά της εἶναι σὰν κουβάρι ἀπὸ κλωστὲς μπερδεμένες. Τὰ παπούτσια της εἶναι φορτωμένα ἀπὸ λάσπη. Ἂν πῇς καὶ γιὰ τὰ χέρια της, ἀλίμονο! Ὁ περιβολάρης ὁ μπαρμπα-Γιάννης, μιὰ μέρα ποὺ εἶδε τὰ χέρια της ἔτσι λερωμένα, τῆς εἶπε:

—Ἔλα, Μαρίκα, νὰ φυτέψω βασιλικὸ στὰ χέρια σου!

Τί ντροπή!....

Καὶ ποῦ νὰ ἰδῆτε τί κάνει ἀκόμη! Σκουπίζει τὴ πένα της μὲ τὴν ποδιά της. Καμιὰ φορὰ μάλιστα καὶ μὲ τὰ χείλη της. Μὰ καὶ ὅσα πράγματα εἶναι δικά της, ὅλα τῆς μοιάζουν. Ἡ κούκλα της, ποὺ ἦταν τόσο ὡραία, ὅταν τῆς τὴ χάρισαν, τώρα εἶναι καταλερωμένη καὶ τὸ πρόσωπό της δὲ γνωρίζεται. Τὰ ἄλλα της παιχνιδάκια εἶναι στὴν ἴδια καὶ χειρότερη κατάσταση. Ἀκάθαρτα καὶ ἐλεεινά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γι᾿ αὐτὸ κανένα κοριτσάκι δὲν θέλει νὰ παίξη μαζί της. Ὅλοι τὴν ἀποφεύγουν.

Ἂν ρωτήσετε καὶ γιὰ τὰ βιβλία της καὶ γιὰ τὰ τετράδιά της, ἀλίμονο! Ὅλα εἶναι σχισμένα, ξηλωμένα καὶ χωρὶς

ἐξώφυλλα. Τὰ φύλλα εἶναι τσακισμένα στὶς γωνιές, γεμάτα ἀπὸ μελανιὲς καὶ ἀπὸ ψίχουλα. Πῶς λοιπὸν νὰ τὴν ἀγαποῦν οἱ συμμαθήτριές της; πῶς νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ πιάση τὰ βιβλία τους, τὰ παιχνίδια τους ἢ τὶς ζωγραφιές τους; πῶς νὰ παί-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ξουν μαζί της, ἀφοῦ εἶναι πάντα λερωμένη καὶ τὴν συχαίνονται;

Ἡ Μαρίκα εἶναι ἀρκετὰ ἔξυπνη καὶ ἐπιμελής. Γράφει καλούτσικα. Καὶ ὅμως στὴν καλλιγραφία ποτὲ δὲν πῆρε καλὸ βαθμό. Τὸ μαντεύετε γιατί.

Χύνει παντοῦ μελάνια ἀπὸ τὸ καλαμάρι της. Μελάνια στὰ βιβλία της, μελάνια στὰ τετράδιά της, μελάνια στὴν ποδιά της.

Ἀκόμα καὶ τὸ πρόσωπό της καὶ τὰ μαλλιά της εἶναι μελανωμένα. Θαρρεῖς καὶ τὸ κάνει ἐπίτηδες.

Ἂς μὴν ἔχῃ λοιπὸν παράπονο, ποὺ δὲν τὴν ἀγαποῦν οἱ ἄλλοι καὶ ἂς κοιτάξῃ νὰ διορθωθῇ. Καὶ ἂν σεῖς, μικροί μου φίλοι, ξέρετε κανένα παιδάκι, ποὺ νὰ ἔχῃ τὸ ἐλάττωμα τῆς Μαρίκας, νὰ τοῦ δώσετε νὰ διαβάσῃ αὐτὴ τὴν ἱστορία. Θαρρῶ, πὼς θὰ τὸ ὠφελήσετε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

8. ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Μέσα στὴν τάξη τοῦ Κωστάκη, πάνω σ' ἕνα ὡραῖο τραπεζάκι, εἶναι τοποθετημένα μερικὰ ἀνθοδοχεῖα. Τὰ παιδιὰ φροντίζουν πάντα μὲ τὴ σειρά τους νὰ τὰ στολίζουν μὲ λουλούδια τῆς ἐποχῆς: μενεξέδες, κρίνα, τριαντάφυλλα, μαργαρίτες, γαρύφαλλα καὶ ἄλλα, ποὺ κάνουν τὴν τάξη πρόσχαρη καὶ γελαστή.

Λένε πὼς τὰ λουλούδια, ὅπου καὶ ἂν βρίσκωνται, εἴτε στοὺς κήπους εἴτε στὰ λιβάδια, εἴτε στὰ δάση, ἔχουν τὴ συνήθεια νὰ κρυφομιλοῦν μὲ τὸν ἀέρα καὶ μὲ τὶς πεταλοῦδες.

Νά τί ψιθύριζαν κάποτε τὰ λουλούδια στ' αὐτιὰ τῶν παιδιῶν σιγανά, σιγανά, ἔτσι, ποὺ κανεὶς ἄλλος δὲ μπόρεσε νὰ τ' ἀκούση.

—'Αγαπημένα μας παιδιά, ξέρετε γιατί τὰ πέταλά μας εἶναι ἁπαλὰ σὰν τὸ βελοῦδο; ξέρετε, γιατί μυρίζομε ἔτσι ὡραῖα; Γιατὶ κάθε μέρα μᾶς ζωογονεῖ ὁ ἥλιος μὲ τὸ φῶς του, μᾶς νανουρίζει μὲ τὰ χά-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δια του ὁ καθαρὸς ἀέρας καὶ μᾶς λούζει ἡ πρωινὴ δροσιά.

Καὶ σεῖς εἶστε λουλούδια σὰν κι ἐμᾶς. Γι᾽ αὐτό, ἂν θέλετε καὶ σεῖς νὰ κάμετε

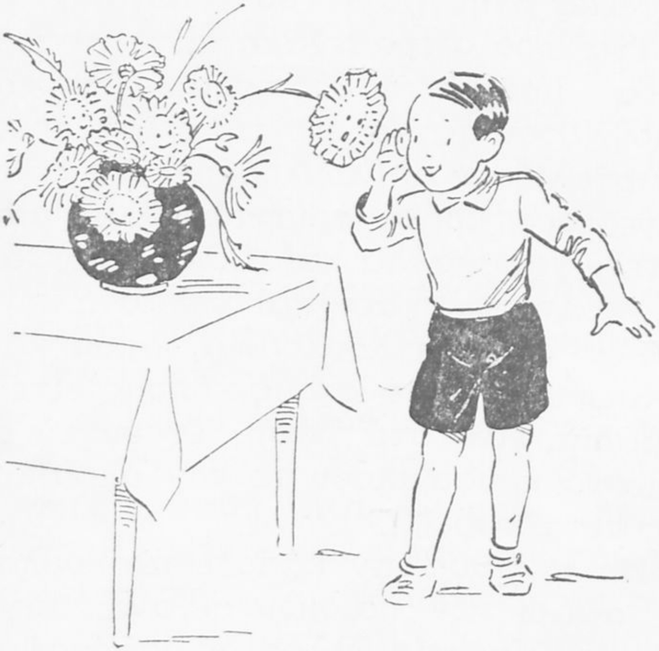

ροδοκόκκινα μάγουλα, νὰ ζῆτε ὅσο μπορεῖτε περισσότερο ἔξω, στὸν καθαρὸ ἀέρα καὶ στὸν ἥλιο, νὰ λούζετε ὅλο σας τὸ σῶμα μὲ τὸ καθαρὸ νερό.

Κοιτάξετε! Μᾶς ἔχετε βάλει ἐδῶ τὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο καὶ κάνομε μιὰν ὄμορφη ἀνθοδέσμη. Τὸ ἴδιο καὶ σεῖς μπορεῖτε νὰ γίνετε μέσα ἐδῶ μιὰ ζωντανὴ ὄμορφη ἀνθοδέσμη.

Αὐτὰ κάποτε εἶπαν σιγὰ σιγὰ τὰ λουλούδια. Καὶ τὰ παιδιὰ τὰ ἄκουσαν καλά. Γιατὶ στὴν τάξη τοῦ Κωστάκη δὲ βλέπει κανεὶς παιδιὰ χλομὰ ἢ ἀκάθαρτα καὶ ἀκατάστατα. Ὅλα τὰ παιδιὰ εἶναι σὰ μιὰ ἀνθοδέσμη ἀπὸ δροσερὰ λουλούδια.

9. ΤΟ ΛΟΥΤΡΟ

Μὲς στοῦ λουτροῦ μας τὸ νερὸ
κολύμπι ἀρχίνησα γερό,
πλίτς, πλάτς!

Βουτάω δῶ, πετιέμαι κεῖ
καὶ τὴ φοβίζω τὴν Κική,
πλίτς, πλάτς!

Εἶμ' ἕνα ψάρι τρομερό,
ποὺ ξεπροβάλλει ἀπ' τὸν ἀφρό,
πλίτς, πλάτς!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τί μὲ κοιτάζεις κι ἀπορεῖς;
Ἔλα καὶ πιάσε με ἂν μπορῇς,
πλίτς, πλάτς!

Βουτάω δῶ, πετιέμαι κεῖ,
χά, χά, χά! τόστριψε ἡ Κική!
Πλίτς, πλάτς!

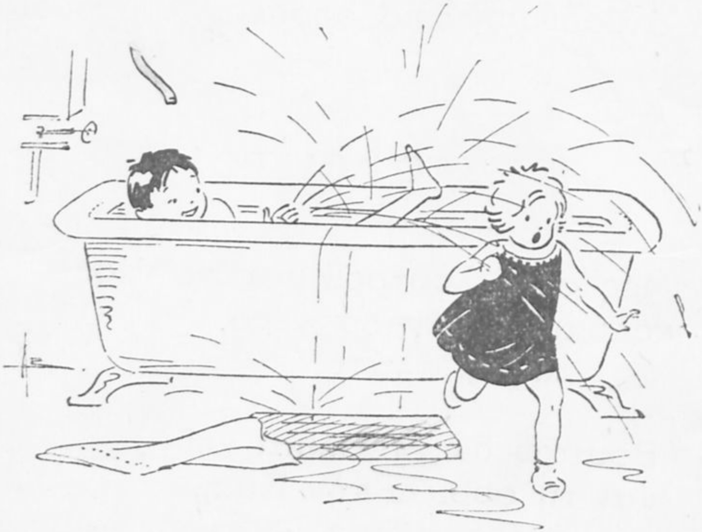

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

10. Η ΚΥΡΙΑΚΗ

Μόλις ὁ ἥλιος ἔριξε τὸ φῶς του πάνω στὸ παράθυρο, ἡ μητέρα, ποὺ εἶχε σηκωθῆ ἀπὸ πολλὴν ὥρα, πῆγε νὰ ξυπνήση τὰ παιδιά.

— Ἔ! παιδιά, σηκωθῆτε. Δὲν ἀκοῦτε τὴν καμπάνα, ποὺ μᾶς φωνάζει;

— Ἀμέσως μητερίτσα, φώναξαν ὅλα μαζὶ καὶ πετάχτηκαν ἀπὸ τὸ κρεβάτι τους.

Ἡ μητέρα ἔπλυνε μὲ δροσερὸ νερὸ τὸ Γιάννη καὶ τὸ Μίμη, τοὺς χτένισε κι ἄρχισε νὰ τοὺς ντύνη.

Στὸ ἀναμεταξὺ ἡ Ἑλενίτσα ἑτοίμαζε τὴ μπεμπέκα, ὅπως τὸ εἶχε πῆ ἀποβραδίς. Ἔπειτα ἡ μητέρα της τὴ βοήθησε νὰ ντυθῆ καὶ κείνη.

Τὰ παιδιὰ τώρα ἦταν ἕτοιμα. Ροδοκόκκινα, καθαρά, μὲ τὰ γιορτερά τους φορέματα. Ἔλαμπαν ἀπὸ ὀμορφιά.

Ἤπιαν ὅλοι μαζὶ τὸ γάλα τους στὴν τραπεζαρία καὶ ξεκίνησαν. Ἡ μητέρα τους κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι τὴ Μπεμπέκα καὶ τ' ἄλλα τρία πήγαιναν μπροστά, φρόνιμα, κοντὰ τὸ ἕνα στ' ἄλλο.

Ὅταν μπῆκαν στὴν ἐκκλησία, δὲν ἦταν ἀκόμα πολὺς κόσμος κι ἔτσι πῆραν θέση μπροστὰ μπροστά. Ὁ παπα-Βαγγέλης, μὲ τὸ χρυσό του πετραχήλι, ἄρχισε νὰ ψάλλη. Τί ὡραία φωνὴ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πού εἶχε! Ἔψαλλε ἀργά, μὲ κατάνυξη. καὶ τὰ παιδιὰ τὸν ἄκουγαν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

Κοίταζαν τὰ εἰκονίσματα καὶ πότε πότε σήκωναν τὸ κεφάλι τους κι ἔβλεπαν μὲ θαυμασμὸ τὸν Παντοκράτορα, ποὺ ἦταν ζωγραφισμένος ψηλά, στὸ μεγάλο θόλο. Ἡ μητέρα εἶχε πεῖ, πὼς ἀπὸ κεῖ πάνω εὐλογεῖ ὅλο τὸν κόσμο καὶ τοὺς φαινόταν τῶν παιδιῶν σὰ ζωντανός. Μάλιστα ὁ Μίμης κάποτε εἶπε, πὼς εἶδε τὸ χέρι του νὰ σαλεύῃ. Κι ἡ Ἑλενίτσα, πὼς τῆς χαμογέλασε μὲ ἀγάπη, κουνώντας τὸ κεφάλι του.

Σὲ λίγο ἀνέβηκε ὁ διάκος στὸν ἄμβωνα, γιὰ νὰ πῇ τὸ Εὐαγγέλιο. Τὸ ἱερὸ βιβλίο ἦταν ἀκουμπισμένο μπροστά του, πάνω σ' ἕνα χρυσὸ περιστέρι μὲ ἀνοιγμένες τὶς φτεροῦγες του. Δεξιὰ κι ἀριστερά, ἦταν τ' ἀναλόγια. Κοντὰ στὸ δεξιὸ ἀναλόγιο, σ' ἕνα ψηλὸ στασίδι, ἔψαλλε ὁ δεξιὸς ψάλτης κι ἀντίκρυ του ἀποκρινόταν ὁ ἀριστερός, ἀπ' τὸ ψηλό του στασίδι κι αὐτός.

Τὰ παιδιὰ θαυμάζουν τοὺς κρυστάλλινους πολυέλαιους, τοὺς χρυσοστολισμένους μὲ τὰ πολλά τους τὰ κεριά, ποὺ δὲ χορταίνουν νὰ τοὺς βλέπουν, κάθε φορὰ ποὺ ἔρχονται στὴν ἐκκλησία. Καμαρώνουν καὶ τ' ἀσημένια καντήλια, ποὺ κρέμονται ἀναμμένα μπροστὰ στὸ εἰκονοστάσι. Ὅλη ἡ ἐκκλησία μοσκομυρίζει ἀπ' τὸ λιβάνι! Ὁ παπα-Βαγγέλης λέει σιγὰ σιγὰ εὐχὲς μέσα στὸ ἱερό. Ἔρχεται καὶ μπροστὰ στὴ μεσιανὴ θύρα τοῦ εἰκονοστασίου καὶ τότε τὶς λέει πιὸ δυνατά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Στὸ τέλος, κρατώντας ψηλὰ τὸ ἀσημένιο δισκοπότηρο, περνάει ἀνάμεσα ἀπ᾽ τὸν κόσμο κι ὅλοι τότε σκύβουν τὰ κεφάλια τους πρὸς τὰ κάτω μ᾽ εὐλάβεια. Μερικοὶ μάλιστα γονατίζουν.

Τέλειωσε ἡ λειτουργία. Ὁ παπα-Βαγγέλης μοιράζει τὸ ἀντίδωρο. Τὰ παιδιὰ τοῦ φιλοῦν κι αὐτὰ τὸ χέρι, παίρνουν τὸ ἀντίδωρο, ἀσπάζονται τὶς εἰκόνες καὶ βγαίνουν ἀπ᾽ τὴν ἐκκλησία μὲ τὴ μητέρα τους.

Ἀμέσως τρέχουν στὸν κουλουρά, γιατὶ αἰσθάνονται μεγάλη πεῖνα. Καθένας τους ἔχει στὴ τσέπη τὸ κυριακάτικο φιλοδώρημα, ποὺ τοὺς δίνει ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα.

Ὅταν προχώρησαν κατὰ τὸ σπίτι, ἡ μητέρα εἶδε, πὼς ἡ Ἑλενίτσα δὲν ἔτρωγε κουλούρι.

— Δὲν ἀγόρασες κουλούρι, Ἑλενίτσα;

— Δὲν πεινῶ, μαμά.

— Περίεργο! εἶπε κείνη καὶ τὴν κοίταξε μὲ κάποια ἀνησυχία.

Σὲ λίγο ἔφτασαν στὸ σπίτι. Τὴ στιγμὴ ποὺ ἔμπαιναν μέσα, ἡ μητέρα τους φώναξε τρομαγμένη:

— Ποῦ εἶναι ἡ Ἑλενίτσα;

Τὰ παιδιὰ ξαναβγῆκαν ἔξω, γιὰ νὰ ἰδοῦν τὶ συμβαίνει. Κάτω ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, τὴν εἶδαν νὰ στέκεται καὶ νὰ κουβεντιάζη μ᾽ ἕνα παιδάκι..

— Μ᾽ ἕνα ζητιανάκι μιλεῖ, εἶπε ὁ Γιάννης στὴ μητέρα του. Καὶ τὴν περασμένη Κυριακὴ στὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἴδια θέση στεκόταν αὐτὸ τὸ παιδί. Φορεῖ κάτι ροῦχα κουρελιάρικα.

—Αὐτὸ δὲν εἶναι λόγος, παιδί μου, γιὰ νὰ μὴν τοῦ μιλήση, εἶπε ἡ μητέρα. Καὶ καταλαβαίνω πολὺ καλὰ τι τρέχει. Ἡ ἀδερφή σας δὲν

πῆρε κουλούρι, γιὰ νὰ δώση τὰ λεπτά της σ' αὐτὸ τὸ φτωχὸ ἀγόρι.

—Ναί, μαμά, εἶπε τότε ὁ Μίμης. Μποροῦσε νὰ πάρη κουλούρι καὶ νὰ δώση καὶ χρήματα στὸ ζητιανάκι.

—Καὶ πάλι θὰ περίσσευαν, εἶπε ὁ Γιάννης.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Στὸ ἀναμεταξὺ ἡ Ἑλενίτσα εἶδε, πὼς εἶχαν σταματήσει ἡ μητέρα καὶ τ' ἀδέρφια της καὶ τὴν κοίταζαν ἀπὸ μακριά.

Ἔτρεξε γρήγορα κοντά τους.

— Ὅλα τοῦ τάδωσες; τὴ ρώτησε μὲ περιέργεια ὁ Γιάννης.

— Γι' αὐτὸ δὲν πῆρες κουλούρι, ἔ; Σὲ πιάσαμε κυρά, τῆς εἶπε κι ὁ Μίμης.

Ἡ Ἑλενίτσα κοκκίνισε. Στεκόταν μὲ χαμηλωμένα μάτια καὶ φοβόταν νὰ κοιτάξη τὴ μητέρα της. Συλλογιζόταν: γιὰ νὰ μοῦ μιλοῦν ἔτσι τὰ παιδιά, θὰ πῆ, πὼς ἡ μαμὰ δὲν εἶναι εὐχαριστημένη μαζί μου. Κι ἔχει δίκιο, γιατὶ τῆς ἔκρυψα τὴν ἀλήθεια. Τῆς εἶπα ψέματα, πὼς δὲν πεινοῦσα.

Μὰ νά ποὺ ἡ μαμὰ μίλησε καὶ ἡ φωνή της ἦταν γεμάτη χαρά.

— Ἡ Ἑλενίτσα, παιδιά, ἔκανε κάτι πολὺ ὡραῖο καὶ πολὺ καλό! Εἴπατε πρωτύτερα, πὼς μποροῦσε ν' ἀγοράση κουλούρι καὶ νὰ δώση καὶ χρήματα στὸ φτωχὸ παιδάκι. Ναί, μὰ κείνη αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ κάμη κάτι καλύτερο. Νὰ στερηθῆ αὐτὴ τὴ μικρὴ εὐχαρίστηση, γιὰ νὰ δώση μιὰ μεγαλύτερη ἀκόμη στὸ φτωχό. Κι ἀντὶ νὰ τῆς πῆς, Μίμη, «σὲ πιάσαμε», ὅπως λένε σ' αὐτούς, ποὺ ἔχουν κάμει μιὰ κακὴ πράξη, θὰ ἔπρεπε νὰ τῆς πῆς:

«Ἀδερφούλα μου, τὸ βλέπω, ἔχεις τὴν καλύτερη καρδιὰ ἀπ' ὅλους μας!»

Αὐτὰ εἶπε ἡ μητέρα τους καὶ τράβηξαν πάλι κατὰ τὸ σπίτι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Όλοι κοίταζαν τώρα μὲ καμάρι τὴν Ἑλενίτσα, ποὺ πήγαινε μπροστά, κρατῶντας ἀπ' τὸ χέρι τὴν ἀδερφούλα της.

Τὸ πρόσωπό της ἔλαμπε ἀπὸ ὀμορφιὰ κι ἦταν ἀπαράλλαχτη σὰν τ' ἀγγελούδια, ποὺ εἶχαν δεῖ στὴν ἐκκλησιά, ζωγραφισμένα πάνω στὰ εἰκονίσματα.

11. ΚΥΡΙΑΚΗ

Τ' ἀστέρια μόλις εἶχαν δύσει
κι ἄρχισε ἕνα πουλὶ νὰ κελαηδῆ.
Ποιόν νάθελε νὰ χαιρετίση
ἀπὸ τὸ καταπράσινο κλαδί;

Πάνω ἀπ' τὴ στέγη μας λυγοῦσαν
τοῦ περβολιοῦ τριγύρω τὰ δεντρά,
σὰν κάποιονε νὰ χαιρετοῦσαν
κι ὅλο κοιτάζαν πέρα στὰ μακριά.

Σὰ στὸ χορὸ τὰ κοπελούδια,
γιορτιάτικη εἶχαν ὅλα φορεσιὰ
καὶ καμαρῶναν τὰ λουλούδια,
μὲ τὰ μαργαριτάρια στὰ μαλλιά.

Τότε τοὺς εἶπα: Ἔ! σεῖς, μικρούλια,
τί μοῦ στολίζεστε τόσο πολύ;
«Σιωπή!» μοῦ γνέψαν τὰ ζουμπούλια,
«Τί, δὲν τὸ ξέρεις πούναι Κυριακή;»

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

X 12. ΟΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ

Ἕνα χεράκι, μικροί μου φίλοι, εἶναι ζωγραφισμένο στὴν εἰκόνα. Εἶναι ἕνα χεράκι σὰν τὸ δικό σας μὲ πέντε δάχτυλα. Πέντε δαχτυλάκια, ποὺ ἔχουν τὰ νυχάκια τους κομμένα καὶ καθαρά.

Αὐτὸ βέβαια τὸ ξέρετε. Δὲν εἶναι καμιὰ ἀνάγκη νὰ σᾶς τὸ πῶ ἐγώ! Ξέρετε ὅμως, πὼς κάθε δαχτυλάκι ἔχει καὶ ὄνομα;

Τὸ δαχτυλάκι τὸ χοντρὸ στέκεται ἐπάνω καὶ φαίνεται πὼς εἶναι ἀρχηγός. Καὶ βέβαια εἶναι ὁ ἀρχηγός, ἀφοῦ σὲ κάθε δουλειά, ποὺ κάνουν τὰ ἄλλα δάχτυλα, βοηθάει πάντα. Γι' αὐτὸ τὸ ὄνομά του εἶναι: Μέγας δάχτυλος.

Τὸ ἄλλο δαχτυλάκι, ποὺ εἶναι κοντὰ στὸ μέγα δάχτυλο, ἔχει τὴ συνήθεια νὰ δείχνη. Κάποτε μάλιστα αὐτὴ ἡ συνήθεια εἶναι πολὺ κακή. Προσέξετε, ὅταν τὸ δαχτυλάκι αὐτὸ δείχνη στὸ δρόμο κανέναν ἄνθρωπο ξένο. Εἶναι πολὺ ἄσχημη συνήθεια. Τὸ δαχτυλάκι αὐτό, ποὺ δείχνει, λέγεται Δείκτης. Καὶ πρέπει νὰ πῆτε στὸ Δείκτη σας, πὼς δὲν εἶναι ὡραῖο νὰ τὸν βλέπουν στὸ δρόμο νὰ δείχνη.

Τὸ τρίτο τὸ δαχτυλάκι εἶναι ψηλότερο ἀπ'

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὅλα. Γι᾿ αὐτὸ τ᾿ ἀδερφάκια του τὸ ἔβαλαν στὴ μέση καὶ τὸ φωνάζουν: Μεσαῖο. Ἔτσι ὁ κύριος μεσαῖος ψηλώνει καὶ καμαρώνει.

Τὸ τέταρτο δαχτυλάκι, ἐπειδὴ εἶναι κοντὰ στὸ Μεσαῖο, τὸ λέμε: Παράμεσο. Αὐτὸ τὸ δαχτυλάκι βοηθάει πάντα τὸ Μεσαῖο. Ὁ Παράμεσος κάποτε στολίζεται μ᾿ ἕνα κίτρινο κρίκο.

Τὸ πέμπτο δαχτυλάκι εἶναι τὸ πιὸ λεπτοκαμωμένο καὶ τὸ πιὸ ὄμορφο, εἶναι ὅμως καὶ τὸ μικρότερο ἀπ᾿ ὅλα· γι᾿ αὐτὸ καὶ τ᾿ ὄνομά του εἶναι Μικρός.

Τὰ πέντε δαχτυλάκια σας κάθονται σ᾿ ἕνα σπιτάκι, ποὺ τὸ λένε χέρι.

Αὐτὴ τὴ στιγμή, ποὺ βλέπετε τὸ χέρι στὴν εἰκόνα, τὰ δάχτυλα ἔχουν συμβούλιο.

— Πεινάω, λέει ὁ Μεγάλος δάχτυλος.

— Κι ἐγὼ πεινῶ, μὰ δὲν ἔχω τίποτε νὰ φάω! λέει ὁ Δείκτης.

— Τί νὰ κάμωμε; ρωτάει ὁ Μεσαῖος.

— Ξέρω κι ἐγώ;... ψιθυρίζει ὁ Παράμεσος, ξύνοντας τὸ κεφάλι του.

— Δουλειά! φωνάζει ὁ Μικρός. Ὅποιος δουλεύει, τρώει. Ὅποιος δὲν ἐργάζεται, τίποτε! Ἂν θέλετε λοιπὸν νὰ φᾶμε, πρέπει νὰ ἐργαστοῦμε.

Τὰ πέντε ἀδέρφια ἄκουσαν τὴ συμβουλὴ τοῦ μικροῦ καὶ ἀπὸ τότε ἄρχισαν νὰ ἐργάζωνται. Στὴ δουλειά τους τὰ συντροφεύουν καὶ τ᾿ ἄλλα πέντε ἀδερφάκια, ποὺ κάθονται στὸ ἄλλο

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

χέρι. Ποτέ τους δὲν πείνασαν. Κουράζονται, ὑποφέρουν, πληγώνονται, λερώνονται, κάνουν ρόζους, μὰ δουλεύουν πάντα. Μᾶς τρέφουν, μᾶς ντύνουν, μᾶς χτίζουν σπίτια, μᾶς διασκεδάζουν, μᾶς γιατρεύουν. Εἶναι σωστοὶ γίγαντες. Ἀλήθεια πόσα πράγματα δὲν κάνουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τέτοιους ἄξιους ἐργάτες ποὺ ἔχουν!

13. ΤΟ ΧΕΡΙ

Πρῶτα ἀπ᾽ ὅλα πρέπει,
σὰν τα κρύα νερά,
τοῦ παιδιοῦ τὰ χέρια
νάναι καθαρά.

Ὅμως καὶ τὰ νύχια,
σὰν τριανταφυλλιᾶς
νάναι μπουμπουκάκια,
ποὺ ὅλα ἀνθοῦν μεμιᾶς.

Πάντα αὐτὸ τὸ χέρι
ποὺ εἶν᾽ ἔτσι ἁπαλό,
καθαρό, δροσάτο,
θάναι καὶ καλό.

Μὲ χαρὰ θὰ δίνη
στὰ φτωχὰ παιδιὰ
κάτι ἀπ᾽ τὴν τσεπούλα,
ποὺ ἔχει στὴν ποδιά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πότε κουλουράκια
πού ἔβαλε ἡ μαμά,
πότε δεκαροῦλες
ἀπ᾽ τὸν κουμπαρά.

Τέτοιο ἕνα χεράκι,
ἄχ, τί θησαυρός!
Τ᾽ ἀγαπάει ὁ κόσμος,
τὸ εὐλογεῖ ὁ Θεός.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

14. ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ

Δίχως τὸ χωριάτη
θάχαμε σταράκι;
Ἀπ᾽ τὸ στάχυ βγαίνει
τὸ γλυκὸ τ᾽ ἀλεύρι,
ποὺ τὸ παίρνει ἡ μάνα
καὶ ψωμὶ ζυμώνει.
Κι ὅλοι θὰ πεθάνουν,
ὅλοι ἀπὸ τὴν πεῖνα,
τὸ χωράφι ἂν πάψῃ
ὁ σκαφτιὰς νὰ ὀργώνῃ.

Δίχως τὸ φουρνάρη
θάχαμε καρβέλια;
Δίχως ξυλοκόπο
—βασιλιὰ τοῦ δάσους—
καὶ χωρὶς δοκάρια,
πῶς θὲ νὰ χτιζόταν
τ᾽ ἀρχοντοπαλάτι,
πῶς τὸ καλυβάκι;
Μήτε ὁ σκύλος θάχε
ξύλινο σπιτάκι.

Ποῦ θὲ νὰ κοιμόσουν
πές μου, δίχως σπίτι;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἔχει τόση γλύκα
ἡ σπιτίσια ζέστη,
σὰν μαζεύοντ᾿ ὅλοι
γύρω στὸ τραπέζι!
Μὰ καὶ πάλι, πές μου,
δίχως καρβουνιάρη
θἄβραζεν ἡ σούπα,
στὴ φωτιὰ ποὺ παίζει;

Δίχως τὶς ὑφάντρες
ροῦχο θὰ γινόταν;
Μὰ καὶ κεῖνο πρέπει
ράφτης νὰ τὸ ράψῃ!
Σὰ θαρθῇ ὁ χειμώνας
κι ὁ βοριὰς σφυρίζει,
δίχως πανωφόρι
πῶς θὰ βγαίνομ᾿ ἔξω,
ποὺ παγώνει ἡ μύτη
κι ὅλο κοκκινίζει;

Κάθε τέχνη ἀξίζει
νὰ τὴν ἀγαποῦμε.
Μᾶς χρειάζοντ᾿ ὅμοια
ὁ σκαφτιὰς κι ὁ ράφτης
κι ὅμοια μᾶς δουλεύει
κι ὁ φτωχὸς τσαγκάρης.
Ναί, καμιὰ δὲν πρέπει
νὰ καταφρονοῦμε.
Ἀπ᾿ αὐτὲς τις τέχνες
ὅλοι ἐμεῖς δὲ ζοῦμε;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

15. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΛΟΧΑΓΟΣ

Τοῦ Δημητράκη τοῦ χάρισαν στὴ γιορτή του ἕνα πηλήκιο μὲ χρυσὰ γαλόνια.

Τρεῖς μικροὶ συμμαθητές του ἦρθαν νὰ τοῦ ποῦν χρόνια πολλὰ καὶ νὰ παίξουν. Ὁ Δημητράκης γεμάτος χαρὰ ἔδειξε στοὺς φίλους του τὸ πηλήκιο καὶ εἶπε :

— Κοιτᾶτε τί μοῦ χάρισε ὁ πατέρας γιὰ τὴ γιορτή μου! Δὲν εἶναι σὰ στρατιωτικό ;

— Τί ὡραῖο ποὺ εἶναι! Φώναξε ὁ Κωστάκης. Εἶναι σὰν αὐτὰ ποὺ φοροῦν οἱ ἀξιωματικοί!

— Ξέρετε τί νὰ κάμωμε ; εἶπε ὁ Περικλῆς, ποὺ ὅλο ἰδέες γιὰ παιχνίδια κατέβαζε τὸ κεφαλάκι του. Νὰ κάνωμε πὼς εἴμαστε στρατός. Καὶ σὺ Δημητράκη, νὰ γίνης λοχαγός μας, ἀφοῦ εἶναι ἡ γιορτή σου σήμερα κι ἔχεις καὶ τὸ χρυσὸ πηλήκιο.

— Κι ἐγὼ νὰ κρατῶ τὴ σημαία! Φώναξε ὁ Γιῶργος, ποὺ ἤθελε κι αὐτὸς νάχη τὰ πρωτεῖα.

— Νά, πάρ' την κιόλας! Εἶπε ὁ Δημητράκης.

Τοῦ ἔβαλε στὸ χέρι του ἕνα μικρὸ ραβδάκι καὶ τοῦ ἔδεσε στὴν ἄκρη τὸ μαντήλι του. Φόρεσε κι ὁ ἴδιος τὸ πηλήκιο, ποὺ τοῦ πήγαινε περίφημα.

— Προσοχή! Ἐμπρός,...μάρς! Ἕν, δυό, ἕν, δυό! Βῆμα ταχύ!

Κι ἐπῆραν δρόμο μέσα στὰ δρομάκια τοῦ κήπου.

— Λόχος....ἄλτ! διάταξε ὁ λοχαγὸς κι ἔδειξε στοὺς ἄλλους τὸν ἐχθρό. Ἦταν ὁ Μαυροῦκος, ὁ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μεγάλος τους γάτος, ποὺ καθόταν ξαπλωμένος ἀναπαυτικώτατα ἐπάνω στὸν μαντρότοιχο.

— Νὰ ὁ ἐχθρός! Πῦρ! μπάμ! μπούμ!

Ὁ γενναῖος στρατὸς στάθηκε καὶ σημάδευε μὲ τὰ ξύλινα τουφεκάκια του. Τὰ μπὰμ καὶ μποὺμ ἀκούονταν φωναχτὰ ἀπὸ τὰ στόματά τους.

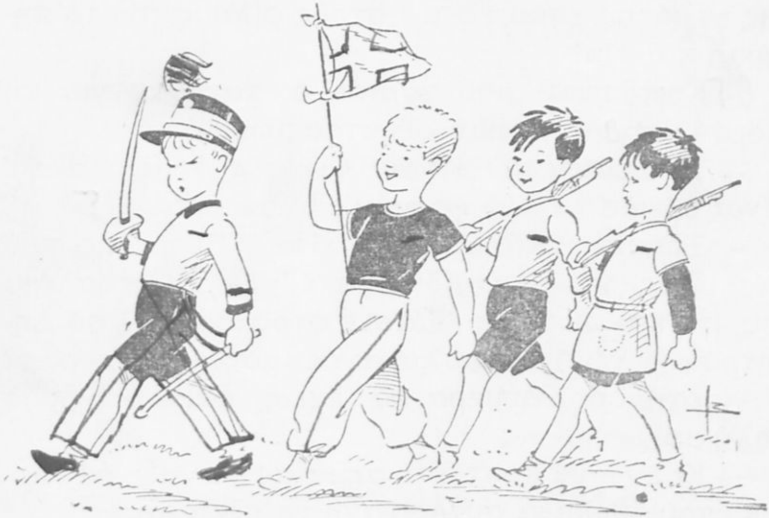

Ὁ γάτος ὅμως ἔμεινε ἀδιάφορος καὶ νυσταγμένος στὴ θέση του, χωρὶς διόλου νὰ γυρίση νὰ τοὺς κοιτάξη.

— Ἐπάνω του! μάρς! Διάταξε πάλι ὁ λοχαγός.

Καθὼς ὅμως ἔτρεχαν μὲ ὁρμὴ πρὸς τὸν τοῖχο, ὁ λοχαγὸς σκόνταψε σὲ μιὰ πέτρα καὶ ξαπλώθηκε φαρδὺς-πλατὺς ἐπάνω στὸ δρομάκι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Κωστάκης ἔτρεξαν νὰ τὸν σηκώσουν.

—Χτύπησες; τὸν ρώτησε φοβισμένα ὁ Κωστάκης.

Ὁ Δημητράκης ἀνασηκώθηκε. Τὸ πρόσωπό του ἦταν κατακίτρινο. Ἔδειξε τὸ παχουλό του πόδι, ποὺ εἶχε χτυπήσει στὸ γόνατο. Εἶχε γρατσουνιστῆ ἀπὸ ἕνα μυτερὸ χαλίκι καὶ ἀπὸ τὴν πληγὴ ἔτρεχε αἷμα...

—Ἄχ! πονεῖ πολύ! Φώναξε ὁ μικρὸς λοχαγὸς καὶ παρὰ λίγο ν' ἀρχίση τὰ κλάματα. Κρατήθηκε ὅμως, γιατὶ τοῦ ἦρθαν στὸ νοῦ του τὰ λόγια, ποὺ τοῦ εἶχε πεῖ ὁ πατέρας του, ὅταν τοῦ ἔδινε τὸ πηλήκιο.

— Τώρα θὰ φαίνεσαι σὰν ἀληθινὸς στρατιώτης, Δημητράκη μου καὶ πρέπει νὰ φέρεσαι σὰν ἄντρας.

Λοιπὸν οἱ στρατιῶτες δὲν κλαῖνε ποτέ, οὔτε οἱ λοχαγοί, συλλογιζόταν ὁ Δημητράκης. Ἐνῶ ὅμως ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Κωστάκης τὸν βοηθοῦσαν μὲ ὅλη τὴν ἐπισημότητα νὰ πάη κουτσαίνοντας στὸ σπίτι, ἀπὸ τὸν πόνο βούρκωσαν τὰ μάτια του καὶ ἕνα δάκρυ κύλησε στὸ μάγουλό του.

Ἀπὸ πίσω ἐρχόταν ὁ Γιῶργος μὲ τὴ σημαία του.

— Τί πάθατε, παιδιά; ρώτησε ἡ μητέρα, ὅταν ὁ στρατὸς σταμάτησε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς τραπεζαρίας.

Παίζαμε τοὺς στρατιῶτες, εἶπε ὁ Κωστά-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κης μὲ κατεβασμένα μοῦτρα καὶ κομπιασμένα λόγια καὶ καθὼς πολεμούσαμε, ὁ λοχαγός μας πληγώθηκε ἄσχημα!

Ἡ μητέρα ἔτρεξε ἀμέσως ἔξω. Πῆρε τὸν πληγωμένο ἥρωα στὴν ἀγκαλιά της, τὸν ἔφερε μέσα καὶ τοῦ ἔπλυνε τὸ πόδι μὲ νερὸ βρασμένο, ποὺ εἶχε πάντα μέσα σ' ἕνα μπουκάλι.

— Εὖγε σου! τοῦ εἶπε, εἶσαι καλὸ παιδὶ καὶ δὲν κλαῖς!

— Ἔβαλα τὰ δυνατά μου νὰ μὴν κλάψω. Ὁ πατέρας εἶπε, πὼς οἱ ἀληθινοὶ ἀξιωματικοὶ δὲν κλαῖνε ποτέ, ἀπάντησε ὁ Δημητράκης.

— Μάλιστα, παιδί μου, εἶπε ὁ πατέρας, ποὺ ἦρθε στὸ μεταξύ. Βλέπω πὼς θὰ γίνης, ὅταν μεγαλώσης, γενναῖος ἄντρας

— Καὶ βέβαια θὰ γίνη! Εἶπε ὁ Περικλῆς, ποὺ ὅλο ἰδέες τοῦ κατέβαιναν. Ἐγὼ ἂν ἤμουν στὴ θέση του, θὰ χαλοῦσα τὸν κόσμο ἀπὸ τὰ κλάματα. Ζήτω λοιπὸν ὁ λοχαγός μας!

Ζήτω ω ω! φώναξαν ὅλοι, ἐνῶ ὁ Δημητράκης γελοῦσε ἀπὸ τὴ χαρά του.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

16. Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΖΑΧΑΡΩΤΑ

Τοῦ Τάκη κάμανε γιὰ δῶρο
ἕνα σπαθὶ κι ἕνα τουφέκι
καὶ σὰ στρατάρχης τώρα στέκει
κι ὅλο τὸν κόσμο ἀπειλεῖ.

Φορεῖ στὸν ὦμο τὸ τουφέκι
καὶ τὸ σπαθὶ στὴ μέση ζώνει,
τὰ γειτονόπουλα μαζώνει
καὶ τὰ γυμνάζει στὴν αὐλή.

Μὲ τὸ σπαθὶ γυμνὸ στὸ χέρι
προστάγματα ἄγρια τοὺς δίνει...
Μὰ ἄξαφνα κάποιον διακρίνει
σοκολατάκια νὰ κρατᾶ.

—Ἔ, ψίτ! στρατιώτη! Τοῦ φωνάζει·
πλησίασέ μας ἕνα βῆμα
(μπρός μου νὰ κάνης καὶ τὸ σχῆμα)
καὶ δός μου τὰ μισὰ ἀπ᾽ αὐτά!

—Θὰ στάδινα, μὰ στρατηγέ μου,
φορᾶς σπαθί... γιὰ συλλογίσου!
Ταιριάζει στὴν ὑπόληψή σου
νὰ τρῶς καὶ σὺ ζαχαρωτά;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

17. ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

—Καὶ τὰ πουλιὰ πηγαίνουν στὸ σχολεῖο κάθε πρωί! Ἔλεγε μιὰν ἡμέρα ὁ δάσκαλος στὴν τάξη τῆς Φρόσως. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ σχολεῖο οὔτε τοίχους ἔχει, σὰν τὸ δικό μας, οὔτε στέγη. Στέγη του εἶναι ὁ οὐρανὸς καὶ πάτωμά του τὰ κλαδιὰ μιᾶς μεγάλης βελανιδιᾶς στὸ λιβάδι.

Δάσκαλος εἶναι ὁ κὺρ Κότσυφας, μὲ τὴν ὄμορφη μαύρη του φορεσιὰ καὶ μὲ τὴ μελωδική του φωνή. Μόλις σφυρίξη, ὅλοι οἱ φτερωτοὶ μαθητές του τὸν τριγυρίζουν καὶ τὸ μάθημα ἀρχίζει.

Κάθε ἕνας μαθητὴς λέει τὸ μάθημά του:

—Τσίου, τσίου, τσίου, τσί.

—Τίρι, λίρι, τίρι, λίρι, τίρι, λί.

—Τιού, τιού, τιού, τιού.

—Σπίν, σπίν, σπίν.

Καὶ ὁ καθένας ἐξηγεῖ μὲ τὸ δικό του τρόπο, πῶς βρίσκει τοὺς σπόρους καὶ πῶς πιάνει τὰ ἔντομα καὶ τὰ σκουλήκια.

Ὁ πιὸ χαρούμενος μαθητὴς εἶναι ὁ Σπίνος μὲ τὸ πρασινοκίτρινο πανωφόρι του. Νομίζει, πὼς εἶναι πάντα ἄνοιξη. Πολὺ προσεχτικὴ μαθήτρια εἶναι ἡ χαριτωμένη Καρδερίνα, μὲ τὸ κόκκινο φεσάκι στὸ κεφάλι καὶ μὲ τὰ χρυσὰ γαλόνια. Ὁ Κοκκινολαίμης ὅλο καμαρώνει τὸ ὄμορφο γελέκο του καὶ γι' αὐτὸ γίνεται πολλὲς φορὲς ἀπρόσεκτος. Ἡ ἔξυπνη Κίσσα πάλι, μὲ τὸ λοφίο στὸ κεφάλι, ὅλο γιὰ τὸ δάσος μιλεῖ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

῾Ο Κόρακας συχνὰ θυμᾶται τὸ μύθο τῆς πονηρῆς ἀλεποῦς καὶ τοῦ τυριοῦ. Τὸ χελιδόνι διηγεῖται τὰ ταξίδια του. ῾Ο Κορυδαλλός, μὲ λοφίο κι αὐτὸς στὸ κεφάλι, ψάλλει τὴ χαρὰ ποὺ νιώθει, ὅταν ὁρμᾶ σὰν βέλος ψηλὰ στὸ οὐρανὸ ἢ ὅταν κατεβαίνη σὰν πέτρα κάτω στὸ χωράφι.

῎Ας μὴν ξεχάσωμε καὶ τὸν Κοῦκο, τὸν τεμπέλη, μὲ τὸ μονότονο τραγούδι του, καθὼς καὶ τὸν πονηρὸ Σπουργίτη. Μὰ οἱ μαθητὲς καὶ οἱ μαθήτριες αὐτοῦ τοῦ σχολείου εἶναι τόσοι, ποὺ χρειάζεται πολλὴ ὥρα, γιὰ νὰ τοὺς ἀραδιάσωμε ὅλους.

῞Οταν τὸ μάθημα τελειώση, τὸ ἀηδόνι, ντυμένο φτωχικά, κοιτάζει μὲ τὰ ἔξυπνα ματάκια του καὶ ἀρχίζει ἕνα μελωδικὸ τραγούδι, ποὺ κανένα πουλὶ δὲν τὸ φτάνει.

Τότε καὶ ὁ κύρ Κότσυφας σφυρίζει ἄλλη μιὰ φορὰ καὶ ὅλα τὰ πουλιὰ σὰν ἀστραπὴ σκορποῦν στὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ.

18. ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Τὸ φθινόπωρο ἔφερε μαζί του τὴ βροχούλα καὶ τὴ δροσιά. ῾Ο οὐρανὸς δὲν εἶναι ὅπως τὸ καλοκαίρι πάντα γαλάζιος. Συχνὰ τὸν σκεπάζουν μαῦρα σύννεφα καὶ τὰ πουλιὰ δὲν κελαηδοῦν πιὰ στὰ δέντρα. Τὰ μονοπάτια τοῦ δάσους εἶναι στρωμένα μὲ φύλλα ξερὰ καὶ τὰ γυμνὰ κλαδιὰ φαίνονται σὰ νὰ κρυώνουν.

῾Ο Θανάσης κι ἡ Εὐγενούλα, δυὸ μικρὰ παιδά-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κια ἀπὸ τὸ χωριὸ, ἀνεβαίνουν τὸν ἀνήφορο καὶ μπαίνουν στὸ δάσος. Τοὺς στέλνει ἡ μητέρα τους νὰ μαζέψουν φύλλα ξερά, γιὰ νὰ κοιμᾶται ἐπάνω ἡ Μοσχούλα, ἡ κατσικούλα τους καὶ νὰ μὴν κρυώνη.

Πολλὰ παιδιὰ ἔρχονται στὸ δάσος καὶ κάνουν πὼς δουλεύουν σὰν τοὺς μεγάλους, μόνο γιὰ νὰ παίξουν. Ὅμως αὐτὰ τὰ δυὸ παιδιὰ δὲν ἦρθαν γιὰ παιχνίδι.

Ὁ Θανάσης τραβᾶ τὸ καροτσάκι καὶ ἡ Εὐγενούλα ἔχει ἕνα μεγάλο τσουβάλι στὴν πλάτη της.

Ἄρχισαν τὸ μάζεμα. Γιὰ νὰ γεμίση τὸ καροτσάκι καὶ τὸ τσουβάλι, πρέπει νὰ σκύψουν καὶ νὰ ξανασκύψουν πολλὲς φορές. Δουλεύουν μὲ καρδιά, ἱδρώνουν, κουράζονται. Δὲ σταματοῦν παρὰ μιὰ στιγμή, πού καὶ πού, γιὰ νὰ πάρουν ἀνάσα.

Νὰ καὶ ὁ ἥλιος, ποὺ βγαίνει καὶ φωτίζει τὰ σταχτερὰ σύννεφα! Τί ὡραῖο ποὺ εἶναι τώρα τὸ δάσος! Καὶ πῶς μοσκοβολᾶ τὸ βρεγμένο χῶμα! Τὰ φύλλα ποὺ μαζεύουν, εἶναι κόκκινα, κίτρινα, καφετιὰ κι ὅταν πέφτη ἐπάνω τους ὁ ἥλιος, φαίνονται σὰ χρυσά.

Μαζεύουν ἀκόμα κάμποσες ἀγκαλιές. Γέμισε τὸ ἁμαξάκι, ξεχείλισε τὸ σακούλι.

Ξαναπαίρνουν τὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ.

Ὁ δρόμος εἶναι τώρα κατηφορικός. Ἡ Εὐγενούλα σκύβει ὁλοένα πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ σακουλιοῦ. Ὁ Θανάσης ζεστάθηκε, κοκκίνισε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὰ δυὸ ἀδέρφια ἀποσταμένα σταμάτησαν καὶ κάθισαν λιγάκι, γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν.

— Αὔριο νὰ ξανάρθωμε, Θανάση, νὰ μαζέψωμε κουκουνάρες. Θὰ χρειαστοῦν τῆς μάνας τὸ χειμώνα γιὰ προσάναμμα, εἶπε ἡ Εὐγενούλα.

— Νάρθωμε νὰ μαζέψωμε καὶ σαλιάγκους, εἶπε ὁ Θανάσης. Πόσους εἶδα ἐπάνω στὰ χόρτα! Θὰ τοὺς πᾶμε τῆς μάνας νὰ τοὺς μαγειρέψη.

— Ὄχι, αὐτὸ δὲν εἶναι δική μας δουλειά. Μπο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρεῖ νάναι φαρμακεροί. Τοὺς σαλιάγκους καὶ τὰ μανιτάρια πρέπει νὰ τὰ γνωρίζη ἐκεῖνος, ποὺ τὰ μαζεύει.

Ὁ ἥλιος, ποὺ βγῆκε μὲς ἀπὸ τὰ σύννεφα, ζέστανε σιγὰ σιγὰ τὴν ἐξοχή. Τὰ παιδιὰ βλέπουν τὸ καλυβόσπιτό τους, ποὺ ἀσπρίζει ἀπὸ μακριά. Ἀπὸ τὴν καμινάδα του ξεφεύγει ἕνας ἐλαφρὸς καπνός.

Τὰ παιδιὰ ξέρουν τί θέλει νὰ πῆ αὐτὸς ὁ καπνός. Λέει, πὼς ἡ φασουλάδα βράζει στὴ φωτιὰ κι αὐτὸ τοὺς δίνει δύναμη. Λίγο ἀκόμα καὶ ἔφτασαν.

Νάτην ἡ μητέρα τους, ποὺ τὰ περιμένει στὸ κατώφλι τῆς πόρτας. Τὰ βλέπει καὶ φωνάζει ἀπὸ μακριά:

— Καλῶστα τὰ παιδάκια μου. Ἐλᾶτε κι εἶν' ἕτοιμο τὸ φαΐ.

Ἄχ! τί νόστιμη ποὺ θὰ τοὺς φανῆ καὶ μὲ τί ὄρεξη θὰ φᾶνε αὐτὴ τὴ φασουλάδα, ποὺ τὴν κέρδισαν μὲ τὸν κόπο τους οἱ μικροὶ αὐτοὶ ἐργάτες!

19. ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ

Τί καλὰ πούναι στὸ σπίτι,
τὸ φθινόπωρο σὰν πάρη
κι ἀρχινᾶμε τρίψε τρίψε
ὅλοι ἀντάμα τὸ ζυμάρι!
Ποιὸς καλύτερα τὸ πλάθει;
Ποιὸς ἀπ' ὅλους; ἡ μανούλα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ κλεινόμαστε στὸ σπίτι
κι ὅλ᾽ ἀντάμα τὰ παιδιά,
τρίψε τρίψε τὴν κουλούρα,
τραγουδᾶμε τρά, λά, λά!

Ἔξω ἀδιάκοπα φυσάει
καὶ λυσσομανᾶ τ᾽ ἀγέρι.
Πέρα ἡ θάλασσα ξασπρίζει
σὰ χιονάτο περιστέρι.
Ὁ πατέρας κόβει ξύλα
μὲ τὸ πιὸ μεγάλο ἀγόρι
κι ἐμεῖς τ᾽ ἄλλα καθισμένα
δίπλα κεῖ στὴν παραστιά,
— κι ἂς βογγᾶ τὸ ξεροβόρι —
τραγουδοῦμε τρά, λά, λά!

20. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΦΩΤΟΣ

Τὸ μικρὸ χωριὸ τοῦ Φώτου δὲν εἶχε σχολεῖο. Ὁ μικρὸς Φῶτος, ποὺ ἤθελε νὰ μάθη γράμματα, ὅπως ἔλεγε, πήγαινε στὸ σχολεῖο τοῦ ἄλλου χωριοῦ, ποὺ ἦταν ἀρκετὰ μακριά.

Ἕνα βράδυ ὁ Φῶτος γύριζε ἀργὰ στὸ χωριό του. Τοῦ εἶχε εἰπῆ ἡ μητέρα του νὰ ψωνίση καὶ εἶχε ἀργήσει.

Ἦτανε τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου καὶ ὅταν ἔφτασε στὸ δάσος, εἶχε πέσει πυκνὴ ὁμίχλη. Ὁ Φῶτος μὲ κόπο ξεχώριζε τὸ δρόμο. Εὐτυχῶς εἶχε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

περάσει τόσες πολλὲς φορές, ἀλλιῶς μποροῦσε νὰ πάρη κάποιον ἄλλο δρόμο.

Ἔτσι καθὼς προχωροῦσε, τοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσε δεξιά του μέσα σ' ἕνα χωράφι φωνὲς καὶ βογκητά. Στάθηκε νὰ κοιτάξη, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε στὴν τόσο πυκνὴ ὁμίχλη τίποτε νὰ ξεχωρίση.

Τότε φοβήθηκε καὶ ἄρχισε νὰ τρέχη μὲ ὅλη του τὴ δύναμη, ἀλλὰ μιὰ γενναία σκέψη τὸν ἔκαμε νὰ σταθῆ πάλι.

— Ὑπάρχει κάποιος, εἶπε μέσα του, ποὺ ὑποφέρει καὶ ζητᾶ βοήθεια. Ἴσως μπορῶ νὰ τὸν βοηθήσω. Πρέπει νὰ κοιτάξω νὰ ἰδῶ ποὺ εἶναι.

Αὐτὴ ἡ σκέψη ξανάφερε ὅλο τὸ θάρρος στὸ μικρὸ Φῶτο. Τὰ βογκητὰ ἐξακολουθοῦσαν. Γύρισε πίσω καὶ προχώρησε πρὸς τὸ μέρος, ποὺ εἶχε φύγει. Πρόσεξε καλύτερα καὶ ξεχώρισε τὴ φωνὴ μικροῦ παιδιοῦ. Ὁδηγημένος ἀπὸ τὴ φωνή, δὲν ἄργησε νὰ βρῆ ἕνα μικρὸ κοριτσάκι πεσμένο καταγῆς.

Ἀπὸ τὴν ὁμίχλη εἶχε χάσει τὸ δρόμο καὶ εἶχε προχωρήσει στὰ χωράφια. Εἶχε πέσει μέσα σὲ ἕνα ἀρκετὰ βαθὺ χαντάκι καὶ δὲν μποροῦσε νὰ σηκωθῆ. Εἶχε χτυπήσει ἐπάνω σὲ μιὰ πέτρα καὶ ἀπὸ τὸ μέτωπό του ἔτρεχε αἷμα.

Ὁ Φῶτος ἀνασήκωσε τὴ μικρούλα κόρη, τὴν ἔπλυνε μὲ καθαρὸ νερό, ποὺ εἶχε τὸ χαντάκι. Ἔπειτα ἔδεσε τὴν πληγὴ στὸ μέτωπό της μὲ τὸ καθαρὸ μαντηλάκι της, ποὺ βρῆκε στὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τσαντάκι της. Ἔτσι τὴν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ἔβγαλε ἀπὸ τὸ χαντάκι.

Τὸ κοριτσάκι ἔτρεμε καὶ δὲν μποροῦσε νὰ μιλήση. Και μόνο ὅταν προχώρησαν, εἶπε ὅτι τὸ σπιτάκι της ἤτανε στὴν ἀρχὴ τοῦ χωριοῦ. Πόσο φοβήθηκαν οἱ γονεῖς της, μόλις τὴν εἶδαν!

Ἡ μικρούλα ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας της καὶ δὲν μποροῦσε νὰ μιλήση. Ὁ Φῶτος ἐξήγησε τί συνέβη.

— Σ' εὐχαριστῶ πολύ, παρὰ πολύ, καλὸ παιδί, τοῦ εἶπαν οἱ γονεῖς.

Καὶ ὁ μικρὸς Φῶτος πῆγε στὸ σπίτι του εὐχαριστημένος.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

21. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

Ὁ παπποὺς τοῦ Δημητράκη ἦταν ναυτικός. Τώρα ἦταν γέρος καὶ πιὰ δὲν ταξίδευε. Πολὺ συχνὰ ὅμως θυμόταν τὰ ταξίδια, ποὺ ἔκανε, ὅταν ἦταν νέος καὶ τὰ διηγόταν στὸν ἐγγονό του.

Ὁ Δημητράκης ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελε. Ὅταν ὁ παπποὺς διηγόταν τὶς παράξενες ἱστορίες τῶν ταξιδιῶν του, ὁ Δημητράκης στοχαζόταν, πὼς εἶναι πολὺ καλὸ νὰ εἶναι κανεὶς ναυτικός. Ταξιδεύεις πάντα καὶ βλέπεις τόσους τόπους.

Μιὰ μέρα ὁ Δημητράκης κατάφερε τὸν παππού του νὰ τοῦ φτιάξη ἕνα ὡραῖο ξύλινο καραβάκι.

—Καὶ λές, παππού, ν' ἀρμενίζη καλὰ τὸ καράβι μου; ρωτοῦσε ὁ Δημητράκης.

—Θ' ἀρμενίζη περίφημα, ἂν τοῦ βάζης καλὰ τὰ πανιά του. Κανένα καράβι δὲν ἀρμενίζει καλά, ἂν δὲν κάνη ὁ καπετάνιος καλὰ τὴ δουλειά του.

Ὁ Δημητράκης ὅταν ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, σοβαρεύτηκε καὶ σκέφτηκε μὲ καμάρι:

—Ἐγὼ θὰ εἶμαι καλὸς καπετάνιος! Καὶ βέβαια, μπορεῖ ἄλλος νὰ εἶναι καπετάνιος, ἀφοῦ τὸ καράβι εἶναι δικό μου;

Δὲν ἔβλεπε λοιπὸν τὴν ὥρα νὰ τελειώση τὸ καράβι του. Θὰ τοῦ ἔβαζε τὰ κατάρτια, τὰ πανιά του καὶ τὴ χρωματιστὴ σημαιούλα του.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Θὰ τὸ χρωμάτιζε καὶ θὰ τὸ ἔριχνε στὰ μικρὰ λιμανάκια, ποὺ ἦταν στην παραλια κοντὰ στὸ σπίτι τους.

Ὁ Δημητράκης ὅμως ἦταν καὶ μαθητὴς κι ἔπρεπε νὰ πηγαίνη καὶ στὸ σχολεῖο. Πρὶν νὰ τοῦ κάμη ὁ παπποὺς τὸ καραβάκι, ὁ Δημητράκης ἦταν πολὺ τακτικὸς μαθητής. Ὁ δάσκαλος τὸν ἀγαποῦσε καὶ τοῦ ἔβαζε καλοὺς βαθμούς. Ὅταν τὸ καραβάκι ἔφυγε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ παπποῦ καὶ πῆγε στὰ χέρια τοῦ Δημητράκη, τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Ὁ Δημητράκης πολὺ συχνὰ δὲν ἔφτανε στὸ σχολεῖο στὴν ὥρα του. Γιατί ὁ Δημητράκης τὸ παθαίνει αὐτό; αὐτὸς ποὺ ἄλλοτε ἦταν τόσο τακτικὸς καὶ ὅλο ἐπαίνους ἔπαιρνε ἀπὸ τὸ δάσκαλό του;

Θὰ σᾶς τὸ πῶ μὲ μεγάλη μου λύπη.

Ὁ Δημητράκης ἔφευγε νωρὶς ἀπὸ τὸ σπίτι, γιὰ νὰ πάη σχολεῖο.

Στὸ δρόμο ὅμως, καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὴν ἀκρογιαλιά, χασομεροῦσε, γιατὶ ἔβαζε τὸ καραβάκι του νὰ ἀρμενίζη μέσα στὰ λιμανάκια. Ὅταν τελείωνε τὸ παιχνίδι του, ἔκρυβε τὸ καραβάκι του μέσα σὲ κάτι βράχους, ποὺ μόνο αὐτὸς ἤξερε τὸν κρυψώνα τους κι ἔτρεχε στὸ σχολεῖο νὰ προφτάση τὸ μάθημα.

Στὴν ἀρχὴ πρόφταινε. Ὅσο ὅμως περνοῦσαν οἱ μέρες, τόσο τοῦ ἄρεσε νὰ κάθεται περισσότερο στὸ λιμανάκι νὰ παίζη μὲ τὸ καραβάκι του.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Ἔ! πῶς τὰ πᾶς μὲ τὸ καράβι σου, καπετάνιο; τὸν ρωτοῦσε ὁ παππούς.

—Περίφημα! Ἔλεγε ὁ ἐγγονός. Τὸ καράβι μου ἀρμενίζει τέλεια καὶ πιστεύω, πὼς θὰ γίνω πολὺ γρήγορα καπετάνιος μὲ μεγάλο καράβι.

Πέρασαν δυὸ βδομάδες καὶ στὸ σχολεῖο ἔγινε κάτι πολὺ κακὸ γιὰ τὸ Δημητράκη. Ὁ δάσκαλος παράγγειλε μ' ἕνα παιδὶ στὸν παπποὺ τοῦ Δημητράκη νὰ πάη σχολεῖο, ποὺ τὸν θέλει. Ἔτρεξε ὁ παπποὺς καὶ πῆγε σχολεῖο ἀνήσυχος. Στοχαζόταν, πὼς ὁ Δημητράκης κάποιο κακὸ θὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔπαθε. Μπῆκε μέσα στὸ γραφεῖο καὶ περίμενε τὸ δάσκαλο. Σὲ λίγο ἦρθε μέσα ὁ δάσκαλος μὲ τὸ Δημητράκη.

— Σᾶς κάλεσα, εἶπε ὁ δάσκαλος στὸν παππού, γιὰ νὰ σᾶς πῶ, πὼς δὲν εἶμαι καθόλου εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἐγγονό σας. Μένει πίσω στὰ μαθήματα καὶ στὸ σχολεῖο ἔρχεται πάντα ἀργά.

Κοκκίνισε ὁ Δημητράκης τότε. Τὰ μάτια του γέμισαν δάκρυα, ὅταν ἀντίκρισε τὸ λυπημένο πρόσωπο τοῦ παπποῦ του. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Δημητράκης δὲν ἔλεγε ποτὲ ψέματα, ὁμολόγησε τί ἔκανε στὸ δρόμο κι ἔφτανε στὸ σχολεῖο ἀργότερα.

— Βλέπεις, παιδάκι μου, τοῦ εἶπε ὁ παππούς, τί ἔκαμες; Ἂν θέλης νὰ γίνης καλὸς καπετάνιος, πρέπει νὰ μάθης τὰ κυβερνᾶς πρῶτα τὸν ἑαυτό σου!

Ὁ Δημητράκης κατάλαβε πολὺ καλὰ τὰ λόγια τοῦ παπποῦ. Ὑποσχέθηκε, πὼς δὲν θὰ τὸ ξανακάμη καὶ πὼς δὲν θὰ ἀμελῆ τὰ μαθήματά του γιὰ τὸ παιχνίδι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

22. ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ

Γλιστρᾶς, καραβάκι,
γλιστρᾶς στὸν ἀφρὸ
καὶ τ' ἄσπρο πανάκι
φουσκώνει ἐλαφρό.

Γλιστρᾶς καὶ θὰ φτάσης
στὰ ξένα ταχιά.
Ὦ! μὴ μᾶς ξεχάσης
ἐκεῖ στὰ μακριά!

Στὸ ξένο ἀκρογιάλι
γιὰ μᾶς νὰ πονῇς,
γοργὰ νἄρθης πάλι,
γοργὰ νὰ φανῇς.

Μακριὰ ἀπ' τὸ γιαλό μας,
καθάριο, ἐλαφρό,
καράβι δικό μας
γλιστρᾶς στον ἀφρό.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

23. ΤΟ ΡΟΛΟΓΙ

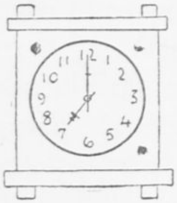

Ἔχει τὸ ρολόγι
πάνω ἀπὸ τὴν πλάκα
μιὰ μικρὴ βελόνα
κι ἄλλη πιὸ μεγάλη.
Κι ὅσο ἀργὰ πηγαίνει
πάντοτ' ἡ μικρούλα,
τόσο τριγυρίζει
βιαστικὰ ἡ μεγάλη.

Οἱ βελόνες—τίκι-τάκα—
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Μόλις ξημερώση
κι οἱ ἐφτὰ σημάνουν,
στὴ στιγμὴ πετιέμαι
κάτω ἀπ' τὸ κρεβάτι.
Πλένομαι κι ἀμέσως
σὰ ντυθῶ, μοῦ φέρνουν
τὸ ζεστό μου γάλα
μὲ φραντζόλα ἀφράτη.

Κι οἱ βελόνες—τίκι-τάκα—
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Στὶς ἐννιὰ ἡ ὥρα
στὸ σχολειὸ πηγαίνω,
μὰ ποτὲ πρὶν φύγω,
δὲν ξεχνῶ νὰ δώσω
τὸ θερμὸ φιλί μου
στὸν καλὸ πατέρα
καὶ στὴ μητερούλα
ποὺ λατρεύω τόσο.

Κι οἱ βελόνες—τίκι-τάκα—
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Στὶς ἐννιὰ καὶ κάτι
βρίσκομαι στὴν τάξη
καὶ τὸ μάθημά μας
καθὼς πάντα ἀρχίζει.
Τί γοργὰ στ' ἀλήθεια
ποὺ περνᾶ ἡ ὥρα!
Δέκα! Ὅλ' ἡ τάξη
μονομιᾶς σκορπίζει.

Κι οἱ βελόνες—τίκι-τάκα—
τριγυρίζουνε στὴν πλακα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Στὴν αὐλὴ γιὰ λίγο
παίζομ' ὅλοι ἀντάμα
καὶ πηδᾶ. φωνάζει
τὸ τρελὸ τ' ἀσκέρι.
Μὰ στὸ σπίτι πάλι
μὲ χαρὰ γυρνοῦμε,
ὅταν θὰ σημάνη
πιὰ τὸ μεσημέρι.

Οἱ βελόνες—τίκι-τάκα—
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Καὶ στὶς δυὸ τὰ ἴδια
ξαναρχίζουν πάλι,
γράψιμο. μελέτη
μ' εὔθυμη καρδούλα.
Τέσσερεις! Γυρίζω
τώρ' ἀπ' τὸ σκολειό μου
καὶ βοηθῶ πρὶν παίξω
λίγο τὴ μανούλα.

Κι οἱ βελόνες—τίκι-τάκα—
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τρέχω στὸ κρεβάτι,
ὅταν πιὰ τὸ βράδυ
τὸ ρολόγι «ὥρα
ὕπνου!» μοῦ φωνάζη.
Κι ὅμως ὅλη νύχτα,
πῶς δουλεύει ἐκεῖνο,
τίκι-τίκι-τάκα
δίχως νὰ νυστάξη!

Οἱ βελόνες τίκι-τάκα
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

24. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΙΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Εἶναι παραμονὴ Χριστουγέννων. Βράδυ· καὶ τὸ κρύο ἔξω εἶναι τσουχτερό. Τὸ χιόνι σὰν ἄσπρο σεντόνι σκεπάζει τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ καὶ τὰ γύρω βουνά. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα πῆγαν στὴν ἐκκλησία. Τὰ παιδιὰ εἶναι λυπημένα, γιατὶ δὲν πῆγαν κι ἐκεῖνα. Τότε ἡ γιαγιά, γιὰ νὰ διώξη τὴ στενοχώρια τῶν παιδιῶν, ἄρχισε νὰ τοὺς λέη τὴ χριστουγεννιάτικη ἱστορία.

—Μιὰ φορά, ξεκίνησε ἕνας φτωχὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν καλύβα του νὰ βρῆ φωτιά. Γύριζε ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα, χτυποῦσε νὰ τοῦ ἀνοίξουν κι ἔλεγε:

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Βοηθῆστε με, καλοί μου ἄνθρωποι! Ἡ γυναίκα μου γέννησε ἕνα παιδάκι...Πρέπει ν' ἀνάψω φωτιά, γιὰ νὰ ζεστάνω κι αὐτὴ καὶ τὸ μωρό.

Μὰ ἦταν νύχτα. Ὅλοι κοιμόνταν κλεισμένοι στὰ σπίτια τους καὶ κανένας δὲν ἔδινε ἀπάντηση στὰ παρακάλια του. Ὁ ἄνθρωπος ὅλο καὶ προχωροῦσε καὶ ξεμάκραινε ἀπὸ τὴ φτωχή του καλύβα.

Κάποτε εἶδε μακριὰ ἕνα μικρὸ φῶς. Ὅλος χαρά, πὼς θάβρισκε πιὰ φωτιά, κίνησε κατὰ κεῖ. Ὅταν πλησίασε, εἶδε πὼς ἦταν μιὰ μεγάλη φωτιὰ κι ὁλόγυρά της ἦταν ξαπλωμένα ἕνα κοπάδι ἄσπρα πρόβατα.

Τὸ κοπάδι τὸ φύλαγε ἕνας γεροβοσκός.

Κι ὁ ἄνθρωπος ποὺ χρειαζόταν τὴ φωτιά, πλησίασε τὰ πρόβατα καὶ εἶδε, πὼς στὰ πόδια τοῦ βοσκοῦ ἦταν ξαπλωμένα τρία μεγάλα σκυλιά.

Ὅταν πλησίασε ὁ ἄνθρωπος τὰ σκυλιά, ἐκεῖνα ξύπνησαν κι ἄνοιξαν τὰ μεγάλα τους στόματα, γιὰ νὰ γαβγίσουν. Μὰ ἡ φωνή τους παράλυσε στὸ στόμα τους καὶ κανένα γάβγισμα δὲν τάραξε τὴ νυχτερινὴ ἡσυχία.

Τότε ὁ ἄνθρωπος εἶδε, πὼς ἀνασηκώθηκε ἡ τρίχα τους, πὼς γυάλισαν τὰ δόντια τους καὶ πὼς ρίχτηκαν ἐπάνω του. Ἔνιωσε, πὼς ἕνα σκυλὶ τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὰ γόνατα, τ' ἄλλο ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸ τρίτο κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ λαιμό του. Μὰ τὰ δόντια τους ἔμειναν παράλυτα καὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὰ σκυλιά, χωρὶς νὰ τοῦ κάνουν κανένα κακό, τραβήχτηκαν.

Τότε ὁ ἄνθρωπος ἔκαμε νὰ πλησιάση στὴ φωτιά, μὰ τὰ πρόβατα στριμώχτηκαν τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο, τόσο πολύ, ποὺ δὲν εἶχε ποῦ

νὰ πατήση. Τότε κι αὐτὸς ἄρχισε νὰ πατάη στὶς πλάτες τους, μὰ κανένα ἀπὸ τὰ πρόβατα οὔτε κουνήθηκε, οὔτε ξύπνησε.

Τότε ὁ Γιαννάκης ρώτησε:

— Γιατί, γιαγιά, τὰ πρόβατα ἐξακολούθησαν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἥσυχα τὸν ὕπνο τους; ἀφοῦ ξέρομε πόσο δειλὰ εἶναι;

—Ἔχε λίγη ὑπομονὴ καὶ θὰ τὸ μάθης, εἶπε ἡ γιαγιὰ κι ἐξακολούθησε τὴ διήγησή της:

—Ὅταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πλησίασε σχεδὸν τὴ φωτιά, ὁ βοσκὸς σήκωσε τὸ κεφάλι του.

Ἦταν ἕνας κατσουφιασμένος γέρος, παράξενος καὶ σκληρὸς καὶ μιλοῦσε ἀπότομα σὲ ὅλους. Ὅταν εἶδε τὸν ἄγνωστο, ποὺ πλησίαζε, ἔριξε ἐπάνω του τὴ μακριά του γκλίτσα, ποὺ ἦταν στὴν ἄκρη μυτερή. Μὰ ἡ γκλίτσα λοξοδρόμησε κι ἔπεσε μὲ πολὺ κρότο στὴ γῆ, χωρὶς νὰ βλάψη τὸν ἄγνωστο.

Ἡ γιαγιὰ ἤθελε νὰ ἐξακολουθήση, μὰ ὁ Κωστάκης τώρα μὲ τὴν ἀράδα του τὴ ρώτησε:

— Μὰ γιατί, γιαγιά, δὲν τὸν πέτυχε ἡ γκλίτσα;

Μὰ ἡ γιαγιά, χωρὶς νὰ προσέξη τὴν ἐρώτηση τοῦ Κωστάκη, ἐξακολούθησε:

— Τότε ὁ ἄγνωστος πλησίασε τὸ βοσκὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Καλέ μου ἄνθρωπε, βοήθησέ με καὶ δῶσε μου λίγη φωτιά. Ἡ γυναίκα μου γέννησε καὶ πρέπει ν' ἀνάψω φωτιὰ νὰ ζεσταθῆ κι αὐτὴ καὶ τὸ μωρό.

Ὁ βοσκὸς θέλησε νὰ τοῦ ἀρνηθῆ. Θυμήθηκε ὅμως, πὼς τὰ σκυλιὰ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν δαγκάσουν, τὰ πρόβατα δὲν τὸν φοβήθηκαν καὶ δὲν σκορπίστηκαν καὶ πὼς ἡ μαγκούρα του δὲν τὸν πέτυχε καὶ δείλιασε. Δὲν τόλμησε λοιπὸν νὰ ἀρνηθῆ στὸν ἄγνωστο.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Πάρε ὅση φωτιὰ θέλεις! Εἶπε ὁ βοσκός.

Μὰ ἡ φωτιὰ εἶχε χωνέψει πιὰ καὶ δὲν εἶχε κανένα μακρὺ ξύλο ἢ κλαδί. Ἦταν μονάχα ἕνας μεγάλος σωρὸς ἀπὸ ἀναμμένα κάρβουνα. Καὶ ὁ ἄγνωστος δὲν εἶχε οὔτε φτυάρι, οὔτε κανέναν τενεκέ, οὔτε τίποτ' ἄλλο, γιὰ νὰ τὰ βάλη καὶ νὰ τὰ πάη σπίτι του.

Ὁ βοσκός, ποὺ τόνιωσε αὐτό, τοῦ ξαναεῖπε:

— Πάρε ὅση φωτιὰ θέλεις· καὶ ἀπὸ μέσα του χαιρόταν, πὼς δὲ θὰ μπορέση νὰ πάρη φωτιά.

Μὰ ὁ ἄγνωστος ἔσκυψε, παραμέρισε μὲ τὸ χέρι του τὴ στάχτη ἀπὸ τὰ κάρβουνα, ὕστερα ἀνασήκωσε τὴν ἄκρη ἀπὸ τὸ φόρεμά του καὶ τὰ ἔβαλε ἐκεῖ. Τί περίεργο ὅμως! Τὰ κάρβουνα οὔτε τὰ χέρια του ἔκαιγαν, ὅταν τάπιανε, οὔτε τώρα τὸ φόρεμά του. Τὰ πήγαινε σπίτι του, σὰ νὰ μὴν ἦταν ἀναμμένα κάρβουνα, ἀλλὰ μῆλα ἢ καρύδια.

Ἐδῶ γιὰ τρίτη φορὰ τὰ παιδιὰ ρώτησαν τὴ γιαγιά:

— Μὰ γιατί, γιαγιά, δὲν τὸν ἔκαψαν τὰ κάρβουνα;

— Τώρα θὰ ἰδῆτε γιατί, περιμένετε! Εἶπε ἡ γιαγιὰ κι ἐξακολούθησε:

Ὅταν εἶδε αὐτὰ ὁ κακὸς βοσκός, ἀπόρησε.

— Μὰ τί νύχτα εἶναι αὐτή, συλλογίστηκε, ποὺ τ' ἀγριόσκυλα δὲ δαγκάνουν, τὰ πρόβατα δὲν τρομάζουν, ἡ γκλίτσα δὲν πληγώνει καὶ τὰ κάρβουνα δὲν καῖνε;

Σταμάτησε τὸν ἄγνωστο καὶ τὸν ρώτησε:

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Τί νύχτα εἶναι ἡ σημερινὴ καὶ γιατί ὅλα ἔχουν τόση καλοσύνη γιὰ σένα;

— Ἂν δὲν τὸ βλέπης μόνος σου, δὲν μπορῶ ἐγὼ νὰ σοῦ ἐξηγήσω, ἀποκρίθηκε ὁ ἄγνωστος καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του, γιὰ νὰ προφτάση νὰ ζεστάνη τὴ γυναίκα του καὶ τὸ βρέφος.

Ὁ βοσκὸς ἀποφάσισε ν' ἀκολουθήση τὸν ἄγνωστο καὶ νὰ μάθη τί σημαίνουν ὅλα αὐτά. Πήγαινε λοιπὸν ἀπὸ πίσω του, ὥσπου ὁ ἄγνωστος ἔφτασε στὴν καλύβα του.

Εἶδε τότε ὁ βοσκός, πὼς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶχε οὔτε καλύβα καὶ πὼς ἡ γυναίκα του καὶ τὸ μωρὸ ἦταν ξαπλωμένοι μέσα σὲ μιὰ γυμνὴ σπηλιά, ποὺ δὲν εἶχε τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τοὺς τέσσερεις γυμνοὺς τοίχους. Ὁ βοσκὸς σκέφτηκε τότε πὼς τὸ μικρὸ καὶ ἀθῶο βρέφος θὰ πάγωνε μέσα στὴ σπηλιὰ κι ἂν καὶ ἡ καρδιά του ἦταν σκληρή, τὸ λυπήθηκε. Ξεκρέμασε τότε τὸ σακούλι, ποὺ εἶχε κρεμασμένο στὸν ὦμο του, ἔβγαλε μιὰ κάτασπρη μαλακὴ προβιὰ καὶ τὴν ἔδωσε στὸν ἄγνωστο νὰ τὴ στρώση κάτω ἀπὸ τὸ παιδάκι.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ποὺ αὐτὸς ὁ σκληρὸς ἄνθρωπος ἔνιωσε συμπόνια γιὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους κι ἔκαμε μιὰν ἐλεημοσύνη, ἄνοιξαν τὰ μάτια του. Εἶδε αὐτά, ποὺ πρὶν δὲν μποροῦσε νὰ ἰδῆ· κι ἄκουσε ἐκεῖνο, ποὺ πρὶν δὲν μποροῦσε ν' ἀκούση.

Εἶδε, πὼς ὁλόγυρα ἦταν ἄγγελοι μ' ἀσημένιες φτεροῦγες καὶ πὼς στὰ χέρια τους κρατοῦσαν κιθάρες. Κι ἄκουσε ποὺ ἔψαλλαν, πὼς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὴ νύχτα ἐκείνη γεννήθηκε ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου.

Τότε κατάλαβε ὁ βοσκός, γιατί τὴ νύχτα ἐκείνη δὲν μποροῦσε κανένας νὰ κάμη κακὸ στὸν ἄγνωστο.

Ἔπειτα εἶδε ὁ βοσκός, πὼς ἄγγελοι ἦταν παντοῦ. Κάθονταν στὴ σπηλιά, κατέβαιναν ἀπ' τὸ βουνό, πετοῦσαν στὸν οὐρανό, περπατοῦσαν πολλοὶ μαζὶ στοὺς δρόμους, σταματοῦσαν στὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς καὶ κοίταζαν τὸ βρέφος. Παντοῦ ἦταν σκορπισμένη ἡ χαρά, τὸ τραγούδι καὶ μιὰ λεπτὴ ψαλμωδία. Κι ὅταν ὁ βοσκὸς στὴ σκοτεινὴ ἐκείνη νύχτα εἶδε κι ἄκουσε ὅσα πρὶν οὔτε ἔβλεπε οὔτε ἄκουε, ἔνιωσε μεγάλη χαρά, ποὺ ἄνοιξαν τὰ μάτια του καὶ γονάτισε κι εὐχαρίστησε τὸ Θεό.

Τότε κι ὁ Γιαννάκης, ποὺ ἡ γιαγιὰ πιὰ σταμάτησε τὴ διήγησή της, εἶπε:

— Τώρα, γιαγιά, κατάλαβα κι ἐγώ, γιατί ἐκείνη τὴ νύχτα τὰ σκυλιὰ δὲ δάγκωναν, τὰ πρόβατα δὲν ξυπνοῦσαν ἀπὸ τὸ φόβο τους, ἡ γκλίτσα δὲν πλήγωνε καὶ τὰ κάρβουνα δὲν ἔκαιαν. Εἶχαν ὅλα τὴν καλοσύνη τοῦ Χριστούλη μας, γιατὶ τὸ μωρό, ποὺ γεννήθηκε ἐκείνη τὴ νύχτα, ἦταν ὁ Χριστός! Ἔ, γιαγιάκα;

— Ναί, παιδάκια μου, εἶπε ἡ γιαγιὰ καὶ φίλησε τὰ ἐγγονάκια της. Ἐλᾶτε τώρα καὶ σεῖς στὰ κρεβατάκια σας νὰ κοιμηθῆτε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

25. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Εἶδα χτὲς βράδυ στ' ὄνειρό μου
τὸ γεννημένο μας Χριστό.
Τὰ βόδια ἐπάνω του φυσοῦσαν
ὅλο τὸ χνῶτο τους ζεστό.

Τὸ μέτωπό του ἦταν σὰν ἥλιος
καὶ μέσα ἡ φάτνη ἡ φτωχικὴ
ἄστραφτε πιὸ καλὰ ἀπὸ μέρα
μὲ κάποια λάμψη μαγική.

Βοσκοὶ πολλοὶ καὶ βοσκοποῦ-
[λες
τὸν προσκυνοῦσαν ταπεινά.
Ξανθόμαλλοι ἄγγελοι στε-
[κόνταν
κι ἔψαλλαν γύρω του: Ὡσαννά.

Στὰ πόδια του ἔσκυβαν οἱ μάγοι
κι ἔμοιαζε τ' ἄστρο ἀπὸ ψηλά,
πὼς θὰ καθίση σὰν κορώνα
στῆς Παναγίτσας τὰ μαλλιά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

26. ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Τὸ δεῖπνο φτιάνει ἡ μάνα μας,
ψαρόσουπα μυρίζει!
ρουφᾶ τὴν ἄχνα ἡ γάτα μας
καὶ γλυκορουθουνίζει.

—Παράτησε τὸ πλέξιμο
τώρα, γιαγιά· νυχτώνει
καὶ στὴν αὐλή μας στρώνεται
σιγὰ σιγὰ τὸ χιόνι.

Τριζοβολοῦν τὰ κούτσουρα
κι ἡ πιὸ μικρή σου ἐγγόνα
σιμὰ στὸ τζάκι σοὔβαλε,
γιαγιά, τὴν πολυθρόνα.

—Τί θέλουν τὰ παιδάκια μου;
—Τὸν κοντορεβιθούλη!
—Τοὺς νάνους! Τὴν πεντάμορφη
—Τοῦ μάγου τὸ σακούλι!

Μαζεύτηκαν τριγύρω της
κι ἀρχίζει: «Σὲ μιὰ χώρα,
κάποια νυχτιά, ποὺ χιόνιζε,
καληώρα σὰν καὶ τώρα...»

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κι ἀκοῦν αὐτὰ καὶ στέκονται
μ' ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα.
— Γιαγιάκα, ἦταν μικρούτσικο,
πές μας κι ἕν' ἄλλο ἀκόμα.

— Γαβγίζει ὁ σκύλος· τρέξετε
ν' ἀνοίξτε στὸν πατέρα.
Νά κι ἡ μανούλα, ποὺ ἔρχεται
κρατῶντας τὴ σουπιέρα.

Μὲ γέλια τώρα κάθονται
τριγύρω ἀπ' τὸ τραπέζι
καὶ τὸ γατάκι ὁλόχαρο
μὲ τὴν οὐρά του παίζει.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

27. Η ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑ

Μιὰν ἡμέρα ὁ θεῖος Γιάννης εἶπε στὰ δυό του τ' ἀνίψια, τὸ Γιάγκο καὶ τὸ Γιωργάκη:

—Μεθαύριο τὴν πρωτοχρονιὰ θαρθῆτε νὰ φᾶτε μαζί μου. Θὰ σᾶς ἔχω μιὰ βασιλόπιτα, ποὺ δούλεψαν χίλιοι ἄνθρωποι, γιὰ νὰ γίνη.

Τὰ παιδιὰ ἀπόμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό.

—Χίλιοι ἄνθρωποι! Τί λέτε, θεῖε Γιάννη, εἶπαν κι οἱ δυὸ μαζί. Μὰ τότε αὐτὴ ἡ πίτα θὰ εἶναι πιὸ μεγάλη κι ἀπ' τὸ σπίτι μας!

—Δὲν ξέρω, τοὺς εἶπε ὁ θεῖος. Μεθαύριο θὰ τὴν ἰδῆτε.

Τὰ παιδιὰ δὲν μποροῦσαν νὰ μείνουν ἥσυχα ἀπὸ τὴν περιέργεια. Ὅλη ἐκείνη τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ἄλλη δὲ μιλοῦσαν παρὰ γι' αὐτὴ τὴν περίφημη πίτα, ποὺ θάβλεπαν. Δὲν μποροῦσε νὰ τὸ χωρέση ὁ νοῦς τους αὐτὸ τὸ πράγμα.

Ξαφνικὰ εἶπε ὁ Γιωργάκης:

—Μήπως μᾶς κοροϊδεύει ὁ θεῖος Γιάννης;

Κι ὁ Γιάγκος, ποὺ ἦταν μεγαλύτερος, τοῦ ἀπάντησε μὲ θυμό:

—Τέτοια ἀστεῖα δὲν τὰ κάνει ὁ θεῖος!

Τέλος ἔφτασε ἡ πρωτοχρονιὰ καὶ τὰ παιδιὰ πῆγαν στὸ σπίτι τοῦ θείου τους, γιὰ νὰ τὸν εὐχηθοῦν καὶ νὰ φᾶνε μαζί του. Μὰ τόσο ἀνυπομονοῦσαν νὰ ἰδοῦν τὴν πίτα, ποὺ καλὰ καλὰ δὲν καταλάβαιναν τί ἔτρωγαν. Εἶχαν χάσει τὴ μι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λιά τους κι ὁλοένα κοίταζαν κατὰ τὴν πόρτα.

Μὰ ἀπὸ τὴν πόρτα ϐαρχόταν; καὶ θὰ χωροῦσε νὰ μπῆ;

Ἐπιτέλους παρουσιάστηκε ἡ βασιλόπιτα.

Ἦταν μιὰ πίτα συνηθισμένη, ὅπως ὅλες.

— Δὲ θάναι αὐτή, εἶπε ὁ Γιωργάκης σιγὰ στὸν ἀδερφό του.

— Αὐτὴ εἶναι, τοῦ ἀπάντησε ὁ θεῖος, ποὺ τὸν ἄκουσε.

Ὁ Γιωργάκης τότε δὲ βάσταξε καὶ φώναξε:

— Μά, καλὲ θεῖε, χίλιοι ἄνθρωποι δούλεψαν, γιὰ νὰ κάνουν αὐτὴ τὴν πιτίτσα;

— Φάγε πρῶτα, παιδί μου, τὸ κομμάτι σου κι ἔπειτα θὰ τὰ ποῦμε, τοῦ εἶπε ὁ θεῖος.

Τὰ παιδιά, ἀφοῦ ἔφαγαν τὴν πίτα τους γρή-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γορα γρήγορα σηκώθηκαν καὶ πῆγαν κοντά του.

— Πάρτε μολύβι και χαρτί, τοὺς εἶπε ὁ θεῖος κι ἐλᾶτε νὰ κάνωμε τὸ λογαριασμό.

Πῆγαν μέσα στὸ γραφεῖο, πῆραν χαρτὶ και μὲ τὸ μολύβι στὸ χέρι τὸν κοίταζαν στὰ μάτια καὶ περίμεναν.

— Γιὰ νὰ γίνη αὐτὴ ἡ πίτα τί χρειάζεται πρῶτα πρῶτα; τοὺς ρώτησε ὁ θεῖος.

— Ἀλεύρι, φώναξε ὁ Γιάγκος, ποὺ εἶχε παρασταθῆ στὸ ζύμωμα τῆς δικῆς τους βασιλόπιτας.

— Λαμπρά, εἶπε ὁ θεῖος. Ξέρεις ὅμως πόσοι ἄνθρωποι πρέπει νὰ δουλέψουν, γιὰ νὰ γίνη αὐτὸ τὸ ἀλεύρι;

Πρῶτα πρῶτα χρειάζονται γεωργοί, γιὰ νὰ ὀργώσουν τὴ γῆ, νὰ σπείρουν καὶ νὰ θερίσουν. Καὶ γιὰ τὸ ὄργωμα χρειάζεται ἀλέτρι. Γιὰ νὰ γίνη τὸ ἀλέτρι, δούλεψαν μεταλλουργοί, σιδεράδες, ξυλουργοί. Ἔπειτα τὸ ἄλογο, ποὺ τραβᾶ τὸ ἀλέτρι, χρειάζεται πέτσινα λουριά. Γιὰ νὰ γίνουν αὐτὰ τὰ πέτσινα λουριά, πρέπει νὰ δουλέψουν τὸ πετσὶ οἱ βυρσοδέψες, οἱ ταμπάκηδες, ὅπως τοὺς λένε.

Ἂς ποῦμε λοιπόν, πὼς ἔχομε τὸ σιτάρι. Πρέπει τώρα νὰ τ' ἀλέσωμε, γιὰ νὰ γίνη ἀλεύρι. Καὶ χρειάζεται μύλος γι' αὐτὴ τὴ δουλειά. Καὶ γιὰ νὰ γίνη ὁ μύλος, χρειάζονται χτίστες καὶ λατόμοι, γιὰ νὰ κουβαλήσουν τὶς μυλόπετρες.

Τὰ παιδιὰ τὸν ἄκουαν μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα καὶ δὲν πρόφταιναν νὰ γράφουν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Τί ἄλλο χρειάζεται, γιὰ νὰ γίνη ἡ πίτα; τοὺς ρώτησε ὁ θεῖος τους.

Ὁ Γιάγκος πετάχτηκε πάλι κι εἶπε:

—Σταφίδες, μυρωδικά, ζάχαρη.

—Ἐκτὸς ἀπ᾽ τὶς σταφίδες ὅμως, ποὺ ὁ τόπος μας ἔχει ἀπ᾽ αὐτὲς ἄφθονες, τ᾽ ἄλλα, ἡ ζάχαρη καὶ τὰ μυρωδικά, μᾶς ἔρχονται ἀπὸ μακρινὲς χῶρες, εἶπε ὁ θεῖος. Γιὰ νὰ φτάσουν ὡς ἐδῶ, χρειάζονται καράβια. Καὶ γιὰ νὰ γίνουν τὰ καράβια, σὰν πόσοι στοχάζεστε νὰ δούλεψαν; καὶ τὸ καράβι πάλι χρειάζεται καπετάνιο καὶ ναῦτες, γιὰ νὰ ταξιδέψη.

—Ἔπειτα, θεῖε, εἶπε ὁ Γιάγκος, χρειάζονται ἔμποροι, γιὰ νὰ τὰ παραλάβουν αὐτὰ τὰ ἐμπορεύματα.

—Πολὺ σωστὰ τὸ εἶπες, Γιάγκο. Αὐτοὶ εἶναι οἱ μεγαλέμποροι. Ἀπ᾽ αὐτοὺς κατόπι τὰ παίρνουν οἱ μπακάληδες καὶ τὰ πουλοῦν στὸν κόσμο. Βλέπετε λοιπὸν πόσοι καὶ πόσοι δούλεψαν, γιὰ νάρθουν αὐτὰ τὰ εἴδη ὡς ἐδῶ; μὰ ἡ πίτα χρειάζεται κι ἄλλα πράγματα, γιὰ νὰ γίνη. Αὐγά, γάλα, βούτυρο...

—Στάσου, στάσου, θεῖε Γιάννη, φώναξε τώρα ὁ Γιωργάκης. Εἶμαι βέβαιος, πὼς τοὺς περάσαμε τοὺς χίλιους.

—Καὶ πάλι δὲν τοὺς λογάριασα ὅλους, τοὺς εἶπε ὁ θεῖος. Κι ἔπειτα ἡ πίτα πρέπει νὰ ψηθῆ. Χρειάζονται λοιπὸν καρβουνιάρηδες, γιὰ νὰ μεταφέρουν τὸ κάρβουνο καὶ φούρναρης, γιὰ νὰ τὴν ψήση. Καὶ ποῦ θὰ τὴ βάλωμε, γιὰ νὰ ψηθῆ;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σ' ἕνα ταψί. Τὸ ταψὶ ποιός θὰ τὸ φτιάξη; ὁ γύφτος. Καὶ ποιός θὰ τὸ γανώση; ὁ γανωματής.

— Δὲ χωράει ἄλλους τὸ χαρτί μου, θεῖε, τοῦ φώναξε ὁ Γιάγκος.

— Ἔ, μὰ ἐπάνω κάτω τοὺς βάλαμε ὅλους πιά, εἶπε ὁ θεῖος γελώντας. Πηγαίνετε τώρα νὰ σᾶς δώση ἡ θεία σας ἀκόμα ἕνα κομμάτι ἀπ' αὐτὴ τὴν περίφημη βασιλόπιτα. Θὰ σᾶς φανῆ πιὸ νόστιμη τώρα, ποὺ ξέρετε πόσα χέρια βοήθησαν, γιὰ νὰ γίνη.

Τὰ παιδιὰ εὐχαρίστησαν μὲ τὴν καρδιά τους τὸ θεῖο γιὰ ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα, ποὺ τοὺς ἔμαθε καὶ πῆγαν μέσα.

— Κι ἐγώ, καλέ, ποὺ νόμιζα, πὼς μᾶς κοροίδευε ὁ θεῖος! Λέει ὁ Γιωργάκης τρώγοντας μὲ μεγάλη ὄρεξη τὸ δεύτερο κομμάτι.

— Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ νόμιζα αὐτό, τοῦ ἀπάντησε σοβαρὰ ὁ Γιάγκος. Ξέρω πολὺ καλά, πὼς ὁ θεῖος ποτὲ δὲν κοροϊδεύει.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

28. ΚΑΛΕ ΑΓΙΕ ΒΑΣΙΛΗ

Πόσο συλλογιέμαι τὰ φτωχὰ παιδάκια
τώρα τὸ χειμώνα, ποὺ στοὺς δρόμους κρυώνουν.
Στὶς γωνιὲς τὰ βλέπεις νάναι μαζεμένα
καὶ τὰ παγωμένα χέρια νὰ χουφτώνουν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὰ φτωχὰ παιδάκια δὲν τὰ περιμένει
στὸ ζεστὸ σπιτάκι μιὰ καλὴ μητέρα.
Μοναχά, ὀρφανούλια, τριγυρνοῦν στοὺς δρόμους,
στὴ βροχή, στὰ χιόνια, στὸν κακὸν ἀγέρα.

Τὰ φτωχὰ παιδάκια στέκουν μαγεμένα
μπρὸς ἀπ' τὶς βιτρίνες—κι ἄχ! πόσο ποθοῦνε
τὶς ξανθὲς κουκλίτσες, τ' αὐτοκινητάκια,
ὄμορφα παιχνίδια, ποὺ δὲ θὰ χαροῦνε!

—Καλέ, Ἅγιε Βασίλη, φέρε σὺ παιχνίδια
στὰ παιδιά, ποὺ οἱ ἄλλοι τάχουν λησμονήσει.
Καὶ στὶς πικραμένες τὶς καρδοῦλες κάνε
τὸ λευκὸ λουλούδι τῆς χαρᾶς ν' ἀνθίση!

29. Η ΚΟΥΚΛΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Μέσα στὴν αὐλὴ ἑνὸς μεγάλου σπιτιοῦ παίζουν δυὸ κοριτσάκια. Εἶναι ὄμορφα καὶ καλοντυμένα. Τὸ ἕνα παίζει μ' ἕνα μεγάλο τόπι. Τὸ ἄλλο κρατεῖ ἀπ' τὸ χέρι μιὰ κούκλα κουτσὴ καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν κάμη νὰ περπατήση.

—Γιατί, Χριστινάκι, παίζεις μὲ τὴν παλιά σου τὴν κούκλα; γιατί δὲ φέρνεις ἐκείνη, ποὺ σοῦ χάρισε φέτος τὴν πρωτοχρονιὰ ἡ μαμά σου;

—Δὲν τὴν ἔχω πιά, Λιλίκα. Τὴ χάρισα!

—Τὴ χάρισες; κρίμα στὴν κούκλα! Καλέ, ἐκείνη ἦταν σὰ ζωντανή! Μὰ γιατί τὴ χάρισες;

—Ἦρθε, ὅταν κοιμόμουνα καὶ κάθισε κοντά

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μου ὁ καλός μου ὁ ἄγγελος. Ἐκεῖνος μοῦ εἶπε νὰ τὴ χαρίσω.

—Δὲν καταλαβαίνω τί μοῦ λές. Ποιὸς ἄγγελος;

—Ἄκουσε νὰ ἰδῆς πῶς ἔγινε. Κοιμόμουνα κι ἄκουσα ἕνα φροῦ, φροῦ ξαφνικά. Τὰ φτερά του ἔκαναν αὐτὸν τὸν κρότο. Μοῦ τὸ εἶχε πεῖ ἡ μαμά μου. Τὸ βράδυ τῆς πρωτοχρονιᾶς ἔρχεται καὶ ξαγρυπνᾶ κοντὰ στὰ καλὰ παιδιὰ ὁ καλός τους ἄγγελος. Καὶ τὸν περίμενα, γιατὶ δὲν εἶχα κάνει καμιὰν ἀταξία ὅλον αὐτὸ τὸν καιρό.

—Καὶ πῶς ἦταν; δὲν τὸν φοβήθηκες; ἦταν πολὺ μεγάλος;

—Ἦταν σὰν καὶ μᾶς μικρούλης. Τὰ μαλλάκια του ἔλαμπαν σὰν τὸν ἥλιο. Τοῦ ἔδειξα τὴν κούκλα μου, ποὺ κοιμόταν στὸ πλευρό μου. Ἔσκυψε ἐπάνω ἀπ' τὸ κρεβατάκι μου, μὲ κοίταξε καὶ μοῦ εἶπε:

—Θέλω νὰ μοῦ κάνης μιὰ χάρη, Χριστινάκι. Στὴ ζητῶ, γιατὶ εἶσαι φρόνιμη κι ἔχεις καλὴ καρδιά. Πίσω ἀπ' τὴν αὐλή σας, μέσα σ' ἕνα παλιὸ σπιτάκι, κάθεται ἕνα κοριτσάκι σὰν καὶ σένα καλό. Εἶναι ὅμως τόσο φτωχό! Δὲν ἔχει μανούλα. Τὴν πρωτοχρονιὰ τὴν πέρασε πάλι μὲ ξερὸ ψωμάκι. Δὲν εἶναι κρίμα; χάρισέ της αὐτὴν τὴν ὡραία κούκλα νὰ τῆς χαμογελᾶ.

Ἐγὼ τρόμαξα. Πῆρα τὴν κούκλα καὶ τὴν ἔσφιξα στὴν ἀγκαλιά μου.

—Νὰ τῆς δώσω τὴν ἄλλη, τὴν παλιά, τοῦ εἶπα. Δὲν εἶναι καὶ τόσο χαλασμένη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μὰ τὸ ἀγγελούδι δὲ μοῦ ξαναμίλησε. Σάλεψε τὰ φτεράκια του, φροῦ, φροῦ καὶ χάθηκε...
Τότε ἐμένα μὲ πῆραν τὰ κλάματα.

— Καὶ ἡ κούκλα σου; τί ἔγινε ἡ κούκλα;
— Ἅμα ξύπνησα, τὰ θυμήθηκα ὅλα. Τί θὰ λέη

γιὰ μένα τ' ἀγγελάκι στὸν οὐρανό, σκεπτόμουνα. Δὲν μποροῦσα νὰ ἡσυχάσω. Λοιπόν, χωρὶς νὰ πῶ τίποτα στὴ μαμά μου, πῆρα τὴν καινούργια κούκλα. Κατέβηκα σιγὰ σιγὰ τὴ σκάλα. Ἄνοιξα τὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πόρτα τῆς Μαριγούλας καὶ μπῆκα μέσα. «Πάρε, τῆς λέω, Μαριγούλα, τὴν κούκλα μου νὰ σοῦ χαμογελᾶ».

—Πό, πό! Φαντάζομαι πῶς θάκανε!

—Ναί! Τὴν κοίταζε καὶ δὲ χόρταινε. Μοῦ λέει: «Τί ὄμορφη! Τόσο ὄμορφη καὶ μοῦ τὴ χαρίζεις;»

—Καὶ γύρισες μ᾿ ἄδεια τὰ χέρια; πῶς σὲ λυπᾶμαι!

—Στὴν ἀρχὴ κι ἐγὼ λυπήθηκα. Ὕστερα μ' ἔπιασε ἔτσι μιὰ χαρά, ποὺ μοῦ ἐρχόταν νὰ φωνάξω!

—Καὶ τ᾿ ἀγγελάκι δὲν τὸ εἶδες πιά;

—Ὄχι, μὰ τώρα ξέρω, πὼς εἶναι εὐχαριστημένο μαζί μου. Καὶ θὰ ξανάρθη τοῦ χρόνου. Θὰ καθίση κοντὰ στὸ κρεβάτι μου ὅλη τὴ νύχτα τῆς πρωτοχρονιᾶς. Ἔτσι μοῦ εἶπε ἡ μαμά μου. Κι ὅ,τι μοῦ ζητήση τότε πάλι, θὰ τὸ κάνω.

—Ἄχ! ὅταν τὸ ξαναϊδῆς, παρακάλεσέ το νάρθη καὶ σὲ μένα. Ἂς ἔρθη κι ἂς μοῦ ζητήση ὅ,τι θέλει γιὰ τὰ φτωχὰ τὰ παιδάκια. Ἀκόμη κι ἐκεῖνο τὸ χρυσοδεμένο βιβλίο, ποὺ μοῦ χάρισε ἡ θείτσα μου.

—Ἔννοια σου, Λιλίκα. Ὅταν ξανάρθη, θὰ τοῦ τὸ πῶ. Καὶ νὰ δῆς που θάρθη καὶ σὲ σένα. Εἶναι τόσο καλό!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

30 ΑΛΗΘΙΝΗ ΧΑΡΑ

Γιατί, μαμά μου, τὴ στιγμὴ ποὺ κάνω ἐλεημοσύνη
νιώθω στὰ στήθη μου γλυκιὰ κι ἀτέλειωτη χαρά;
κι ὅταν τὸ χέρι μου κρυφὰ τὸν ὀβολό μου δίνη,
γιατί νομίζω, πὼς πετῶ μ' ἀγγελικὰ φτερά;

— Παιδί μου, κάθε ἄνθρωπος, ὅπου στὸν κόσμο μένει,
ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ ἔρχεται στὴ γῆ νὰ γεννηθῆ,
ὡς τὴ στιγμὴ τὴν ὕστερη, ποὺ φεύγει καὶ πεθαίνει,
ἔχει ἕνα φύλακ' ἄγγελο, ποὺ τὸν ἀκολουθεῖ.

Καὶ κάθε πράξη του καλὴ ὁ ἄγγελος τὴν κρίνει
καὶ γελαστός, χαρούμενος σκύβει καὶ τὸν φιλεῖ.
Κι ὅση χαρὰ ἔχει ὁ ἄγγελος, τόση χαρὰ τοῦ δίνει
μ' ἐκεῖνο τὸ γλυκύτατο κι ἀγγελικὸ φιλί.

Γι' αὐτὸ καὶ σὺ νὰ χρεωστᾶς μεγάλη εὐγνωμοσύνη,
εὐγνωμοσύνη στοὺς φτωχοὺς θερμὴ καὶ περισσή,
ποὺ πάντα γίνοντ' ἀφορμὴ μὲ τὴν ἐλεημοσύνη
νὰ χαίρεται ὁ ἄγγελος, νὰ χαίρεσαι καὶ σύ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

31. ΤΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΚΙ ΠΟΥ ΦΥΤΡΩΣΕ

Μιὰ μέρα ὁ Γιαννάκης κοίταζε τὸν πατέρα του, ποὺ ἔριχνε στὸ χωράφι μὲ τὶς χοῦφτες του κάτι μικρὰ σποράκια. Τὰ σποράκια αὐτὰ ἦταν πολὺ γυαλιστερὰ καὶ ὁ Γιαννάκης ρώτησε:

— Τί κάνεις αὐτοῦ, πατεράκη;

— Νά, λινάρι σπέρνω. Θὰ μεγαλώση καὶ ἡ μητέρα θὰ σοῦ κάνη μ' αὐτὸ πουκαμισάκια.

Ὁ Γιαννάκης δὲ μίλησε πιά. Σκεπτόταν, πὼς ποτὲ δὲν εἶδε νὰ φυτρώνουν πουκάμισα ἀπὸ τὰ χωράφια.

Ὕστερα ἀπὸ δυὸ βδομάδες σκεπάστηκε τὸ χωράφι μ' ἕνα μεταξένιο χορταράκι. Τότε σκέφτηκε ὁ Γιαννάκης.

— Τί καλὰ ποὺ θάταν, νὰ εἶχα ἕνα τέτοιο πουκαμισάκι!

Τρεῖς φορὲς πῆγαν οἱ δυὸ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη μὲ τὴ μητέρα τους καὶ καθάρισαν τὸ χωράφι ἀπὸ τ' ἀγριόχορτα καὶ κάθε φορὰ ἔλεγαν στὸ Γιαννάκη:

— Θὰ σοῦ κάμωμε ἕνα ὡραῖο πουκαμισάκι! Καὶ πάλι ὁ Γιαννάκης δὲ μίλησε· σκεπτόταν, πῶς μποροῦσαν νὰ φυτρώσουν ἀπὸ τὴ γῆ ὡραῖα πουκαμισάκια!

Πέρασαν ἀκόμη κάμποσες βδομάδες. Τὸ χορταράκι φούντωνε καὶ στὴν κορυφή του φάνηκε ἕνα ὡραῖο θαλασσὶ ἀνθάκι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Τέτοια εἶναι τὰ μάτια τοῦ Κωστάκη μας, εἶπε μὲ τὸ νοῦ του ὁ Γιαννάκης. Πουκαμισάκι ὅμως μὲ τέτοιο χρῶμα δὲν εἶδα νὰ φορῆ κανένας.

Ἅμα ἔπεσαν τὰ λουλούδια, στὴ θέση τους φάνηκαν πράσινα κεφαλάκια. Σὲ λίγες μέρες, ἀφοῦ τὰ κεφαλάκια πῆραν ἕνα χρῶμα σκοῦρο καὶ ξεράθηκαν λίγο, ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη, ξερίζωσαν ὅλο τὸ λινάρι, τὸ ἔδεσαν μικρὰ δεματάκια καὶ τὸ ἅπλωσαν στὸ χωράφι νὰ ξεραθῆ.

Σὰν πέρασαν λίγες μέρες καὶ ξεράθηκε τὸ λινάρι, ἄρχισαν νὰ κόβουν τὰ κεφαλάκια κι ὕστερα πῆραν τὰ δεματάκια μὲ τὰ κομμένα κεφαλάκια καὶ τάριξαν μέσα στὸ ποτάμι. Φρόντισαν ὅμως νὰ τὰ πλακώσουν μὲ πέτρες, γιὰ νὰ μὴν τὰ πάρη τὸ ρέμα.

Καθὼς ἔκαναν αὐτὲς τὶς δουλειὲς οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη, τοῦ εἶπαν πάλι:

— Ὡραῖο πουκαμισάκι θὰ κάμης, Γιαννάκη.

Μὰ καὶ πάλι ὁ Γιαννάκης δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη, πῶς ἀπὸ τὰ δεμάτια ἐκεῖνα, ποὺ ἔβαζαν στὸν νερὸ νὰ μουσκέψουν, θὰ γινόταν τὸ πουκαμισάκι του. Στεκόταν ἀμίλητος καὶ μὲ λύπη κοίταζε τὶς ἀδερφές του, ποὺ βουτοῦσαν τὸ πουκαμισάκι του στὸ νερό.

Σὰν πέρασαν δυὸ βδομάδες, ἔβγαλαν τὸ λινάρι ἀπὸ τὸ ποτάμι, τὸ στέγνωσαν κι ἄρχισαν νὰ τὸ χτυποῦν, πρῶτα μ᾽ ἕνα σανίδι στὸ ἁλώνι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ ὕστερα μ' ἕνα δίκρανο στὴν αὐλή. Ἔβλεπε ὁ Γιαννάκης τότε, πῶς ἀπὸ τὸ λινάρι πετιόταν στὸν ἀέρα σὰ σκόνη τὸ πίτουρο.

Ἀφοῦ τὸ χτύπησαν καλὰ καλά, ἄρχισαν νὰ ξένουν τὸ λινάρι μ' ἕνα σιδερένιο χτένι, ὥσπου ἔγινε μαλακὸ καὶ μεταξένιο. Καὶ πάλι τότε εἶπαν οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη:

— Πολὺ ὄμορφο θὰ σοῦ γίνη τὸ πουκαμισάκι σου, Γιαννάκη.

Τότε κι ὁ Γιαννάκης δὲ βάσταξε καὶ εἶπε:

— Πῶς θὰ γίνη αὐτὸ πουκαμισάκι; αὐτὸ μοιάζει μὲ τὰ μαλλάκια τοῦ Κωστάκη μας καὶ ὄχι μὲ πουκαμισάκι.

Οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη γέλασαν καὶ δὲν τοῦ εἶπαν πιὰ τίποτε.

Ἄρχισαν οἱ μεγάλες χειμωνιάτικες βραδιές. Ἡ γιαγιὰ τοῦ Γιαννάκη πέρασε μιὰ τούφα ἀπὸ τὸ λινάρι στὴ ρόκα της κι ἄρχισε νὰ τὸ γνέθη.

Καὶ ὁ Γιαννάκης, ποὺ ἔβλεπε τὴ γιαγιά του νὰ γνέθη, σκεπτόταν

— Αὐτὲς εἶναι κλωστές· ποῦ εἶναι τὸ πουκαμισάκι μου, ποὺ τόσον καιρὸ μοῦ λένε;

Πέρασε ὁ χειμώνας, ἡ ἄνοιξη καὶ τὸ καλοκαίρι. Ἦρθε τὸ φθινόπωρο. Ὁ πατέρας ἔφερε στὸ σπίτι ἕναν ἀργαλειὸ καὶ τὸν ἔστησε. Ἡ γιαγιὰ πέρασε σὲ κάτι μεγάλα χτένια τὸ στημόνι καὶ ἡ μητέρα ἄρχισε νὰ περνάη γρήγορα τὴ σαΐτα ἀνάμεσα στὶς κλωστὲς ἐκεῖνες. Τότε ὁ Γιαννάκης κατάλαβε, πῶς τὸ πανὶ γίνεται ἀπὸ τὶς κλωστές.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὅταν ἑτοιμάστηκε τὸ πανί, τὸ ἅπλωσαν στὸ χιόνι νὰ παγώση καὶ τὴν ἄνοιξη τὸ ἅπλωσαν στὸν ἥλιο, ἐπάνω στὸ χορτάρι καὶ τὸ ράντισαν μὲ νερό. Τότε ὁ Γιαννάκης εἶδε, πὼς τὸ πανὶ ἀπὸ σταχτὶ ἔγινε ἄσπρο σὰν ἀφρός.

Ἦρθε πάλι ὁ χειμώνας. Ἡ μητέρα ἔκοψε ἀπὸ τὸ πανὶ πουκάμισα καὶ οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη τὰ ἔραψαν.

Τὰ Χριστούγεννα ὁ Γιαννάκης κι ὁ Κωστάκης ἔβαλαν τὰ καινούργια καὶ ἄσπρα σὰν τὸ χιόνι πουκαμισάκια τους.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τότε ὁ Γιαννάκης καμαρώνοντας τὸ καινούργιο του πουκαμισάκι, φώναξε:

— Πόσος καιρὸς πέρασε, γιὰ νὰ γίνη τὸ πουκαμισάκι μου! Ἂν παίρναμε τὸ πανὶ ἀπὸ τὸν ἔμπορο, ποτὲ δὲ θὰ τὸ πίστευα, πὼς χρειάζεται τόσος καιρὸς καὶ τόση δουλειά, γιὰ νὰ γίνη τὸ λινάρι πανί.

32. Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Τ' ΑΡΝΑΚΙ

Ὁ λύκος, ποὺ ἔχει μεγάλα μάτια, γιὰ νὰ βλέπη καλύτερα, μεγάλα αὐτιά, γιὰ νὰ ἀκούη καλύτερα, μακριὰ δόντια, γιὰ νὰ τρώη καλύτερα, εἶναι κακὸς καὶ πρέπει ὅλοι νὰ τὸν φοβοῦνται. Ὁ λύκος ὅμως, τὸ παιχνιδάκι, ποὺ παίζουν τὰ παιδάκια, δὲν εἶναι καθόλου κακὸς καὶ μόνο γλυκὰ πολλὰ ξέρει νὰ τρώη. Τὸ λύκο αὐτὸν τὸν λένε Ἀγγελικούλα καὶ ἔχει ὄμορφα καστανὰ ματάκια, ἕνα μικρούλι στοματάκι καὶ τὰ μαλλάκια του εἶναι δεμένα μὲ μιὰ κορδέλα.

Ὅταν ἀρχίζη τὸ παιγνίδι, ὅλοι κοιτάζουν τὴν Ἀγγελικούλα καὶ λένε:

— Ποιός θέλει νὰ κάμη τὸ λύκο;

— Ἐγώ! Φωνάζει ἀμέσως ἡ Ἀγγελικούλα.

Ὅλοι ξέρουν, πὼς ἡ Ἀγγελικούλα εἶναι ὄμορφο καὶ κομψὸ λυκάκι καὶ πὼς δὲν τρώει τὰ πρόβατα. Γι' αὐτὸ ὅποιος θέλει νὰ παίξη τὸ παιχνίδι αὐτό, ποὺ εἶναι πολὺ διασκεδαστικό, γίνεται ἀρνάκι. Μαζεύονται τότε πολλὰ ἀρνάκια,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἕνα σωστὸ κοπάδι, γιατὶ ὅλα τὰ παιδάκια θὰ παίξουν. Ἀφοῦ μάλιστα θὰ παίξη καὶ ἡ μεγάλη τους ἡ ἀδελφή, ἡ Οὐρανία, πῶς νὰ μὴν παίξουν ὅλα!

Αὐτὴ πάει μπροστὰ καὶ προφυλάγει ὅλα τὰ ἀρνάκια ἀπὸ τὸ λύκο. Τὰ ἀρνάκια στέκονται τὸ ἕνα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ κρατιοῦνται τὸ καθένα ἀπὸ τὸ μπροστινό του ἀρνάκι. Ἔτσι,

ἀφοῦ τοποθετηθοῦν, ὅπως βλέπετε καὶ στὴν εἰκόνα μπροστά σας, ἀρχίζει τὸ παιχνίδι μὲ τὸ τραγούδι τῆς Οὐρανίας.

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ἰδέα ποὺ σοῦ μπῆκε!
Ἀρνάκι σοῦ μυρίζει, ἀρνάκι τρυφερό,
τοῦ κάκου τριγυρίζεις καὶ χάνεις τὸν καιρό.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ἰδέα ποὺ σοῦ μπῆκε!

Καὶ τρέχουν, τρέχουν τὰ παιδάκια κι ὅσο κι ἂν προσπαθῆ ὁ κακομοίρης ὁ λύκος, κανένα ἀρνάκι δὲν μπορεῖ νὰ πιάση.

Ἡ Οὐρανία, ἡ μεγάλη ἀδερφή, ποὺ στέκεται μπροστά τους, ξέρει καὶ τὰ προφυλάγει καλά.

Ὁ Ἕκτορας, τὸ μικρὸ καὶ χαριτωμένο σκυλάκι τῆς Ἀγγελικούλας, θέλει κι αὐτὸς νὰ βοηθήση τὴν κυρία του καὶ τρέχει μαζί της. Τίποτε ὅμως κι ἐκεῖνο δὲν κατορθώνει.

Καὶ ἡ Οὐρανία ξαναρχίζει τὸ τραγούδι της:

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ἰδέα ποὺ σοῦ μπῆκε!
Ἀρνάκι σοῦ μυρίζει, ἀρνάκι τρυφερό,
τοῦ κάκου τριγυρίζεις καὶ χάνεις τὸν καιρό.
Γερολύκε, γερολύκε,
τί ἰδέα ποὺ σοῦ μπῆκε!

Καὶ ἡ λυκοπούλα τρέχει δεξιά, τρέχει ἀριστερά, πηδάει δεξιά, πηδάει ἀριστερὰ καὶ ὁ Ἕκτορας γαβγίζει. Τὰ μικρὰ ἀρνάκια φωνάζουν μπέε, μπέε καὶ σφίγγουν τὰ φορέματα τῶν μεγαλυτέρων. Ὁρμᾶ ἡ λυκοπούλα ἐπάνω τους κι ἐκεῖνα προσπαθοῦν νὰ σωθοῦν. Γέλια καὶ φωνὲς ἀκούονται ἀδιάκοπα. Καὶ ὁ λύκος καὶ τὰ πρόβατα γελοῦν καὶ ὅλοι διασκεδάζουν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

33. ΤΙ ΕΠΑΘΕ ΕΝΑ ΑΣΠΡΟ ΚΟΥΝΕΛΑΚΙ

Τέσσερα μικρὰ κουνελάκια γεννήθηκαν μέσα σὲ μιὰ φωλιά, στρωμένη μὲ χορτάρι καὶ ζοῦσαν εὐτυχισμένα μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας τους.

Ἦταν μικρούλια καὶ παχουλά, ὅμοια καὶ τὰ τέσσερα στὴν ὀμορφιά. Τὰ τρία ὅμως ἦταν ἄσπρα κάτω στὴν κοιλιὰ μὲ μπαλώματα μαῦρα ἐπάνω στὴ ράχη τους. Μόνο ἕνα ἦταν κάτασπρο ἀπὸ τὴν κορυφὴ ὡς τὰ νύχια. Γι' αὐτὸ ἡ μητέρα του καμάρωνε καὶ ἦταν ὑπερήφανη.

Ἄλλο κουνέλι δὲν ἦταν τόσο χαριτωμένο σὰν κι αὐτό. Κι ὅσο μεγάλωνε, τόσο πιὸ ὄμορφο γινόταν. Τὰ ματάκια του ἔλαμπαν σὰ δυὸ κόκκινα ρουμπίνια καὶ τὰ δοντάκια του ἦταν κοφτερὰ σὰ δόντια πριονιοῦ. Στὸ μουσουδάκι του εἶχε ἕνα μουστακάκι ἀπὸ τρεῖς τρίχες σὲ κάθε μεριά.

Ἡ μητέρα τους κυρα-Κουνέλαινα τὰ ἀγαποῦσε καὶ τὰ τέσσερα μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη. Ξεχωριστὰ ὅμως ἀγαποῦσε τὸν Ἀσπρούλη της, τὸ πρῶτο της παιδί. Κοπίασε τόσο, γιὰ νὰ τὸ ἀναθρέψη, πῶς νὰ μὴν τὸ ἀγαπάη ξεχωριστά! Ἔπειτα ἡ ἀσπράδα του τὴν ἔκανε νὰ ὑπερηφανεύεται κι ἔκανε γι' αὐτὸ μεγάλα σχέδια.

Κόντευαν τὰ κουνελάκια νὰ γίνουν δυὸ μηνῶν καὶ μὲ καρδιοχτύπι συλλογιζόταν ἡ μητέρα τους, πὼς μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα κουνελάκια θὰ τῆς ἔφευγε καὶ ὁ Ἀσπρούλης της.

Ἀπὸ τὴ φωλιά τους, ποὺ ἦταν σὲ ψηλὴ θέση,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔβλεπαν τὰ κουνελάκια ἕνα μικρὸ κῆπο. Λίγο παραπέρα κοίταζαν τις πάπιες, ποὺ λούζονταν μέσα στὸ λίγο νερὸ τοῦ αὐλακιοῦ. Πρὸς τὰ δεξιὰ ἦταν μιὰ μηλιά, ποὺ ἀδιάκοπα ἔρχονταν καὶ φλυαροῦσαν τὰ σπουργίτια καὶ μάλωναν. Ἀριστερὰ ἦταν ἡ πόρτα ἑνὸς στάβλου μὲ ἀγελάδες.

Ἅμα ξημέρωνε, ἄρχιζε ἡ ἀνησυχία καὶ ὁ θόρυβος. Τὸ μεσημέρι γινόταν λίγη ἡσυχία. Ὅταν ὅμως ὁ ἥλιος κόντευε νὰ βασιλέψη, τὰ σπουργίτια ἄρχιζαν νὰ φωνάζουν, οἱ πάπιες νὰ τσαλαβουτοῦν στὸ αὐλάκι καὶ οἱ ἀγελάδες νὰ φωνάζουν μού, μού, μού. Αὐτὸς ὁ θόρυβος καὶ ἡ ἀνησυχία κρατοῦσαν ὡς τὸ σούρουπο.

Τὰ μικρὰ κουνέλια ἤθελαν κι ἐκεῖνα νὰ κάμουν ὅ,τι ἔκαναν τὰ ἄλλα ζῶα. Ἔβλεπαν μὲ περιέργεια τὰ πουλιὰ νὰ πετοῦν καὶ νὰ πηγαίνουν ψηλὰ καὶ μακριά. Ἔβλεπαν τὶς ἀγελάδες, ποὺ πήγαιναν νὰ βοσκήσουν στὸ λιβάδι καὶ ἤθελαν νὰ τρέξουν κι αὐτὰ ἐπάνω στὸ πράσινο χορτάρι καὶ νὰ πηδήσουν. Πόσο μεγάλος τοὺς φαινόταν ὁ τόπος γύρω τους. Καὶ πόσο ἄνοιξαν τὰ μάτια τους, ὅταν ἡ κυρα-Κουνέλαινα τοὺς εἶπε, πὼς ὑπάρχουν καὶ ἄλλα μεγαλύτερα λιβάδια, ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ ἰδοῦν. Τοὺς μίλησε γιὰ τὰ δάση, γιὰ τοὺς γκρεμοὺς καὶ τὰ φαράγγια. Τοὺς μίλησε γιὰ τὶς σπηλιὲς καὶ τὰ κουνελάκια τριγύρω της ἄκουαν μὲ λαχτάρα. Πότε θὰ μποροῦσαν κι αὐτὰ νὰ γυρίσουν ὅλους τοὺς μεγάλους αὐτοὺς τόπους;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Προπάντων ὁ 'Ασπρούλης ἔλεγε:

— Ἄχ, θὰ μ' ἀφήσουν κι ἐμένα κάποτε νὰ ἰδῶ ὅλα αὐτὰ τὰ παράδοξα πράγματα;

Κι ἐπειδὴ ἡ μητέρα του φαινόταν, πὼς ἀνησυχοῦσε πολύ, αὐτὸς τὴ χάιδευε καὶ τῆς ἔλεγε, πὼς θὰ γυρίση ἀμέσως, μόλις τὰ ἰδῆ.

Ἡ μητερούλα του ὅμως, ποὺ ἤξερε καλὰ τί

μπορεῖ νὰ πάθη κανείς, ὅταν φύγη ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας, κουνοῦσε τὸ κεφάλι της κι ἔλεγε:

— Ὁ κόσμος εἶναι γεμάτος ἀπὸ κακὰ καὶ ἄγρια ζῶα.

— Ἔχω τὰ νύχια μου καὶ τὰ δόντια μου.

— Ἔχουν κι αὐτά, ἀγόρι μου· καὶ τὰ δόντια τους εἶναι μακρύτερα καὶ τὰ νύχια τους πιὸ μυ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τερά. Πηγαίνεις ἄλλη φορά· ἔχεις καιρὸ γιὰ ταξίδια.

Ὅσο ὅμως κι ἂν ἡ κυρα-Κουνέλαινα συμβούλευε τὸν Ἀσπρούλη της, ἐκεῖνος ἦταν ἀνυπόμονος. Πολλὲς φορὲς ἐνῶ ροκάνιζε τὸ ξύλο τῆς φωλιᾶς του, ἔκανε σχέδια. Σχέδια πολλὰ καὶ μεγάλα γιὰ τὰ ταξίδια του. Καὶ μιὰ μέρα, ποὺ ἔλειπε ἡ μητέρα του, ἔφυγε.

Μόλις ὅμως ἔκαμε λίγα βήματα, εἶδε κάτι, ποὺ τὸν ἔκαμε νὰ σταματήσῃ. Ἐπάνω σ' ἕναν τοῖχο κρέμονταν ἔξι δέρματα κοκκινωπά. Εἶχαν ἀκόμα τὸ σχῆμα καὶ φαινόνταν πολὺ καλὰ ποιὸ σῶμα σκέπαζαν. Ἦταν δέρματα κουνελιῶν, ποὺ ἤθελαν νὰ τὰ κάνουν γοῦνες.

Πῶς; τί; τὰ σκοτώνουν λοιπὸν τὰ κουνέλια; εἶπε ὁ Ἀσπρούλης κατατρομαγμένος.

Ἄλλα ὅμως πράγματα, ποὺ ἔτυχε νὰ ἰδῆ, τὸν ἔκαμαν νὰ ξεχάση γρήγορα τὴν τρομάρα του. Ἕνα γουρούνι γρύλιζε μέσα στὴ λάσπη. Μιὰ κατσίκα σκαρφάλωνε σ' ἕνα βράχο. Ποντίκια, σκύλοι, μοσχάρια περνοῦσαν ἀπὸ μπροστά του καὶ ξαφνικὰ πέταξαν καὶ τρία κάτασπρα περιστέρια. Τάβλεπε νὰ πετοῦν ψηλὰ ψηλά, πολὺ ψηλὰ κι ὕστερα τάχασε. Ὅταν κατέβασε τὸ κεφάλι του, εἶδε πὼς ἕνας γάτος ἦταν ἕτοιμος νὰ τὸν κυνηγήση. Αὐτὸν τὸ γάτο θυμήθηκε, πὼς τὸν εἶχε ἰδεῖ πολλὲς φορὲς στὸν κῆπο, ποὺ ἦταν κοντὰ στὴ φωλιά του. Πάντα ὁ γάτος αὐτὸς κοίταζε τὸν Ἀσπρούλη ἄγρια.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σήμερα ὁ γάτος, μὲ μάτια ὁλάνοιχτα, πάλι ἄγρια τὸν κοίταζε καὶ σιγὰ σιγὰ σηκώθηκε καὶ ἦταν ἕτοιμος νὰ χυμήξῃ ἐπάνω του. Ὁ Ἀσπρούλης νόμισε, πὼς ἦρθε ἡ τελευταία του στιγμή. Συλλογίστηκε ἀμέσως τὴ μητέρα του κι ἔκλεισε τὰ μάτια του. Ξαφνικὰ ἄκουσε ἕνα ἄγριο γάβγισμα. Ἄνοιξε τὰ μάτια του καὶ εἶδε πὼς ὁ γάτος δὲν ἦταν πιὰ στὴ θέση του. Ὁ Ἀσπρούλης τότε πήδησε πίσω ἀπὸ ἕνα ἁμάξι. Ἐκεῖ κοντὰ ὅμως

ἦταν ἕνας μαντρόσκυλος λυμένος καὶ γάβγιζε δυνατά. Ὁ Ἀσπρούλης τρόμαξε τώρα περισσότερο. Ἀλλὰ γιὰ καλή του τύχη βρέθηκε μπροστὰ σὲ μιὰν ἀποθήκη καὶ τρύπωσε μέσα. Ἐκεῖ, στριμωγμένος στὸν τοῖχο, πίσω ἀπὸ τὸ ἄχυρο ἔμεινε ὅλη τὴν ἡμέρα ὡς τὴ νύχτα. Τότε πῆρε λίγο θάρρος καὶ ψαχτὰ ψαχτὰ ἔκαμε λίγα βήματα καὶ βρῆκε μιὰ τρύπα. Ἀπὸ τὴν τρύπα αὐτὴ βγῆκε ἔξω. Τί ὄμορφα ἦταν! Πῶς φυσοῦσε τὸ ἀεράκι, πῶς μοσκοβολοῦσαν τὰ χορτάρια καὶ πῶς ἔλαμπε τὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

φεγγάρι! Όλα φεγγοβολοῦσαν καὶ τὰ δέντρα κουνοῦσαν τὰ φύλλα τους κι ἐκεῖνα σιγομουρμούριζαν.

—Τί ὄμορφα ποὺ εἶναι ὅλα! Ἔλεγε ὁ Ἀσπρούλης. Ξαφνικὰ ὅμως ἐκεῖ πέρα, ὄχι πολὺ μακριά, κουνήθηκαν δυὸ αὐτιὰ μαῦρα. Πῶς φοβήθηκε πάλι ὁ κακομοίρης ὁ Ἀσπρούλης!

Ὁ γάτος! Ὁ γάτος θὰ εἶναι πάλι, σκέφθηκε κι ἔτρεξε μὲ ὅση γρηγοράδα εἶχε. Πέρασε ἕναν κῆπο, πήδησε ἕνα αὐλάκι, πέρασε πάλι πέντε χωράφια κι ἔφτασε λαχανιασμένος στὸ δάσος. Ἐκεῖ σταμάτησε, γιατὶ εἶδε ἕνα ἄλλο κουνέλι κι ἔβγαλε μιὰ χαρούμενη φωνίτσα.

—Εἶμαι ὁ Ἀσπρούλης, τοῦ εἶπε σιγά. Μπορεῖ νὰ εἴμαστε καὶ συγγενεῖς.

—Κι ἐγὼ εἶμαι ὁ Πηδηχτούλης, τοῦ εἶπε τὸ ἄλλο κουνέλι. Ἔλα νὰ περπατήσωμε μαζί. Θὰ σὲ ἀγαπῶ πολύ.

Περπάτησαν τότε λιγάκι μαζὶ κι ὁ Πηδηχτούλης σταμάτησε καὶ εἶπε:

—Πήγαινε, Ἀσπρούλη, καλύτερα μόνος σου ἀπὸ τὸ δρόμο. Ἐγὼ θὰ πηγαίνω μέσα ἀπὸ τὰ δέντρα. Θὰ συναντηθοῦμε κάτω ἀπὸ μιὰ βελανιδιά, ποὺ θὰ βρῆς στὸ δρόμο σου.

Ὁ Ἀσπρούλης ἔκαμε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Πηδηχτούλης καὶ σὲ λίγο βρέθηκαν πάλι μαζὶ κάτω ἀπὸ τὴ βελανιδιά.

—Ἄκουσε, τοῦ λέει ὁ Πηδηχτούλης. Στὸν τόπο αὐτὸ δὲν εἴμαστε ἀσφαλισμένοι. Ἐδῶ εἰ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ναι κρυμμένος ἕνας ἀγριόγατος κι ἂν μᾶς πετύχη, ἀλίμονό μας! Χαθήκαμε!

— Πρέπει πάλι νὰ περπατοῦμε χωριστά! Πήγαινε σὺ ἀπὸ δῶ κι ἐγὼ ἀπὸ κεῖ. Θὰ συναντηθοῦμε στὸ βράχο, ποὺ θὰ βροῦμε πρῶτα πρῶτα.

Ἔφτασαν στὸ βράχο κι οἱ δυὸ μαζὶ κι ἄρχισαν πάλι νὰ περπατοῦν ὁ ἕνας πλάι στὸν ἄλλο. Καθὼς ὅμως ζύγωναν στὸ δάσος, ὁ Πηδηχτούλης, ποὺ ἤθελε νὰ ξεφορτωθῇ τὸν Ἀσπρούλη, σταμάτησε καὶ εἶπε:

— Καλὰ κάμαμε καὶ χωριστήκαμε. Φυλάγεται καθένας μόνος του καλύτερα, χωρὶς νὰ φροντίζη ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο. Βλέπεις αὐτοὺς τοὺς σπάγγους; εἶναι δίχτυα γιὰ τὰ κουνέλια. Τὸ νοῦ σου! Πρόσεξε νὰ μὴν μπλεχτῇς. Ἂν ὡς τώρα γλιτώσαμε ἀπὸ τὶς νυφίτσες κι ἀπὸ τοὺς γάτους, ἐδῶ κινδυνεύομε ἀπὸ τοὺς κυνηγούς.

Ξαφνικὰ ὅμως ὁ Πηδηχτούλης, ποὺ ἤξερε τόσο ὄμορφα νὰ συμβουλεύη, πιάστηκε μὲ τὸ ἕνα του πόδι ἀπὸ τὰ δίχτυα.

— Βοήθεια! Βοήθεια! Φώναξε.

Ὁ Ἀσπρούλης ὅμως φοβήθηκε τόσο, ποὺ ἔτρεξε, χωρὶς καθόλου νὰ σταθῇ, γιὰ νὰ βοηθήση τὸν καημένο τὸν Πηδηχτούλη. Ἔτρεχε ὁ Ἀσπρούλης, ἔτρεχε κι ὅταν πιὰ κουράστηκε, σταμάτησε.

— Ἂν ὁ κόσμος εἶναι γεμάτος ἀπὸ τόσα κακά, εἶπε, καλύτερα εἶναι νὰ ζῇ κανεὶς ἥσυχα

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

στὴ φωλιά του. Καὶ τί καλὸ μπορεῖ νάχη κανένας, ὅταν γυρίζη μέσα στὰ δάση, ἀφοῦ κάθε στιγμὴ κινδυνεύει νὰ πεθάνη;

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ θυμήθηκε μὲ ἀγάπη τὴ μανούλα του καὶ τ᾽ ἀδερφάκια του. Ἄχ, πόσο ἤθελε νὰ εἶναι κοντά τους ἐκεῖ μέσα στὴ φωλίτσα τους!

Νυφίτσες, ἀλεποῦδες καὶ ἄλλα κακὰ ζῶα τριγύριζαν ἐκεῖ καὶ κουνοῦσαν τὰ χορτάρια. Ἔτρεμε ὁ Ἀσπρούλης ἀπὸ τὸ φόβο του καὶ ἡ καρδούλα του χτυποῦσε. Ξαφνικὰ τοῦ φάνηκε, πὼς τὸν κυνηγοῦσαν κι ἄρχισε πάλι νὰ τρέχη. Ἔτρεχε τώρα μέσα στὸ λιβάδι, ποὺ τὸ φώτιζε τὸ φεγγαράκι καὶ εἶχε τεντωμένα τ᾽ αὐτιά του. Νόμιζε, πὼς ἄκουε πίσω του νὰ τρέχουν ζῶα, ποὺ τὸν κυνηγοῦσαν, γιὰ νὰ τὸν καταξεσχίσουν. Πηδοῦσε φράχτες, αὐλάκια καὶ χωνόταν μέσα στοὺς θάμνους. Οὔτε κι αὐτὸς ἤξερε ποῦ βρισκόταν. Καὶ τὸ χειρότερο, ποὺ τὸν τρόμαζε, ἦταν δυὸ σκιές, ποὺ ἔβλεπε μπροστά του νὰ τρέχουν καὶ νὰ μὴ σταματοῦν οὔτε στιγμή. Κάποτε μάλιστα ἐμάκραιναν τόσο πολύ, ποὺ γίνονταν πελώριες. Τὸ φεγγάρι ἦταν ἀπὸ πίσω του. Μὰ ὁ Ἀσπρούλης τόσο φοβόταν, ποὺ καθόλου δὲ γύριζε νὰ κοιτάξη.

— Ἄ, χωρὶς ἄλλο, ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του, μὲ κυνηγάει ὁλόκληρος στρατός.

Μὰ πόσο νὰ τρέξη πιὰ ὁ κακομοίρης ὁ Ἀσπρούλης;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κατακουράστηκε! Δὲν εἶχε πιὰ δύναμη καὶ σταμάτησε.

— Θὰ πεθάνω, συλλογιζόταν. Μὰ δὲ μπορῶ πιὰ ἄλλο νὰ τρέξω.

Καὶ περίμενε ὁ ᾿Ασπρούλης νὰ πεθάνη. ᾿Επειδὴ ὅμως ἀκόμα δὲν πέθαινε, πῆρε σιγὰ σιγὰ θάρρος καὶ γύρισε πίσω του. Κανεὶς δὲ φαινόταν σ᾿ ἐκείνη τὴ μοναξιά. Μονάχα τὸ φεγγάρι ἦταν

ψηλὰ στὸν οὐρανο καὶ ὁ ᾿Ασπρούλης, τώρα ποὺ τὸ κοίταζε καλά, νόμιζε, πὼς τοῦ γελοῦσε.

Τότε κατάλαβε, πὼς ἐκεῖνες οἱ δυὸ σκιές, ποὺ ἔβλεπε πρὶν καὶ τόσο τὸν τρόμαζαν, ἦταν οἱ σκιές, ποὺ ἔριχναν τ᾿ αὐτιά του.

— Τί φοβιτσιάρης ποὺ εἶμαι! Εἶπε. ῎Αν ἦταν κανένας καὶ μ᾿ ἔβλεπε, θάλεγε, πὼς ἄλλο πιὸ δειλὸ ζῶο ἀπὸ τὸ κουνέλι δὲν ὑπάρχει!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σιγὰ σιγὰ ἄρχισε νὰ ξημερώνη. Τότε εἶδε ὁ Ἀσπρούλης, πὼς ἦταν κοντὰ στὴ φωλιά του.

—Καλὲ νά τὸ αὐλάκι, εἶπε. Νά κι ὁ στάβλος νά κι οἱ χῆνες!

Κι ἔτρεξε γεμάτος χαρὰ μέσα στὴ φωλιά του. Ἐκεῖ ἦταν τὰ τρία τ' ἀδερφάκια του κι ἡ μητέρα του ἡ κυρα-Κουνέλαινα. Μὲ τί χαρὰ ξαναεῖδε ἡ μητέρα τὸν Ἀσπρούλη της!

—Εἶδες, παιδάκι μου, τοῦ ἔλεγε καὶ τὸν φιλοῦσε. Εἶδες τί μπορεῖ νὰ πάθη κανένας, ὅταν ἀφήνη τὸ σπίτι του καὶ τοὺς δικούς του; τὸ εἶδες, πὼς δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη χαρὰ ἀπὸ κείνη, ποὺ χαίρεται κανένας μέσα στὸ σπίτι του; Μονάχα ἐκεῖ μέσα εἶναι προφυλαγμένος, γιατὶ τὸν τριγυρίζουν ὅλοι ἐκεῖνοι, ποὺ τὸν ἀγαποῦν πραγματικά.

—Ναί, ναί, μητέρα, ἔλεγε ὁ Ἀσπρούλης. Μὴ μοῦ μιλᾶς ὅμως τώρα πιὰ γι' αὐτά, γιατὶ τὰ ξαναθυμοῦμαι καὶ φοβοῦμαι περισσότερο.

34. Η ΣΚΙΑ ΜΟΥ

Ἔχω μιὰ μικρὴ σκιά,
ποὺ παντοῦ μ' ἀκολουθᾶ.
Κοίτα την, πῶς μὲ κοιτάζει,
πῶς τῆς μοιάζω καὶ μοῦ μοιάζει!
Ἀπ' τὰ νύχια ὡς τὴν κορφὴ
εἴμαστ' ἕνα ἐγὼ κι αὐτή.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σὰν πηδάω στὸ κρεβάτι,
μ᾽ ἀκλουθάει κι αὐτὴ τρεχάτη.

Δὲν ψηλώνει φυσικά,
καθὼς ὅλα τὰ παιδιά.
Πότε μονομιᾶς μακραίνει,
πότε πάλι εὐθὺς κονταίνει.
Καὶ δὲν ἔχει ἰδέα καμιά,
τὸ πῶς παίζουν τὰ παιδιά.
Ξέρει μόνο καὶ γυρεύει
πάντα νὰ μὲ κοροϊδεύη.
Πῶς μὲ παίρνει ἀπὸ κοντά!
Φοβιτσιάρα μιὰ φορά!
Ἐγὼ δίπλα στὴ μαμά μου
δὲν κολλῶ σὰν τὴ σκιά μου.

Τὸ πρωὶ τὸ χτεσινὸ
ξύπνησα καὶ πῆγα ἐγώ,
πρὶν ὁ ἥλιος νὰ προβάλη,
στὸ περβόλι ἀγάλι ἀγάλι,
κι εἶδα στ᾽ ἄνθια τὰ κλειστὰ
κόμπους κόμπους τὴ δροσιά.
Ἡ τεμπέλικη σκιά μου
δὲ βρισκότανε σιμά μου.
Εἶχε μείνει ἡ ὑπναροὺ
μὲς στὰ βάθη τοῦ σπιτιοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

35. ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Εἶναι ἡ τελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκριᾶς κι ἡ κάμαρα τῶν παιδιῶν βρίσκεται σ' ἀναστάτωση. Στὰ κρεβάτια, στὸ τραπέζι, στὶς καρέκλες, παντοῦ εἶναι σκορπισμένες ἕνα σωρὸ φορεσιὲς χρωματιστές, τούλια, κορδέλες, κουδούνια, ψεύτικα λουλούδια. Τὰ παιδιὰ ἑτοιμάζονται νὰ ντυθοῦν μασκαράδες. Θάρθουν καὶ τὰ ξαδέρφια τους καὶ μερικοὶ φίλοι τους μασκαρεμένοι. Θὰ πᾶνε ὅλοι μαζὶ στὸ ἐπάνω πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ τους.

Ἔχουν ἐκεῖ ἀποκριάτικη παιδικὴ διασκέδαση κι ἔχουν προσκαλέσει τὰ παιδιά. Θὰ χορέψουν, θὰ διασκεδάσουν, θὰ φᾶνε γλυκά. Θὰ δοθῆ μάλιστα καὶ βραβεῖο σ' ἐκεῖνον, ποὺ θὰ φορῆ τὸ καλύτερο ἀποκριάτικο κοστούμι.

Γι' αὐτὸ κάθε παιδὶ θέλει νάναι ντυμένο ὡραιότερα ἀπὸ ὅλα τ' ἄλλα καὶ τίποτε δὲν τοὺς φαίνεται ἀρκετὰ ὄμορφο ἢ ἀστεῖο. Ἀτελείωτες συζητήσεις γίνονται.

— Ἐγὼ θὰ εἶμαι ὁ πιερότος, λέει ὁ Δημητράκης.

— Ὄχι, δὲ θὰ σοῦ πηγαίνη, καημένε. Ἄσε νὰ τὰ φορέσω

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐγώ. Ἐσὺ νὰ γίνης διαβολάκι, γιατὶ εἶσαι ψηλός. Αὐτὴ τὴ φορεσιὰ πρέπει νὰ βάλης!

Ὁ Περικλῆς ἄρχισε νὰ ντύνεται ἀπὸ τὸ φόβο μὴ τοῦ πάρη τὸ κοστούμι κανένας ~~ἄλλος~~.

Θὰ γίνη ~~ὁ παπουτσωμένος γάτος. Ἡ μικρούλα ἡ Ἔλλη εἶναι ἕτοιμη ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Τὴν ἔντυσαν χωριατοπούλα καὶ τώρα παιδεύεται, γιὰ νὰ ντύση κι αὐτὴ χωριατόπαιδο τὴν κούκλα της καὶ νὰ τὴν πάρη μαζί της.~~

Τὸ κουδούνι χτυπᾶ!

Ἀκούονται φωνὲς καὶ γέλια. Ἡ πόρτα τῆς κάμαράς τους ἀνοίγει καὶ μπαίνουν μέσα ἕνα σωρὸ μασκαράδες.

Καὶ ποιόν νὰ πρωτοκαμαρώση κανείς;

Ἐπικεφαλῆς εἶναι ὁ Λέανδρος, ἕνας περίφημος φουστανελάς. Τὰ παιδιὰ σωπαίνουν καὶ τὸν κοιτάζουν. Τοῦ πάει τόσο ὄμορφα αὐτὴ ἡ φορεσιά! Ὅλοι τὸν καμαρώνουν.

Ἡ φουστανέλα του εἶναι μακριά, σὰν ἐκεῖνες τοῦ παλιοῦ καιροῦ. Φορεῖ βυσσινιὰ φέρμελη χρυσοκέντητη καὶ τὸ κόκκινο φεσάκι του, ποὺ τὸ φορεῖ στραβά, ἔχει μιὰ μαύρη μακριὰ φούντα.

— Ποῦ τὴ βρῆκες αὐτὴ τὸ φορεσιά, Λέανδρε; τὸν ρωτοῦν τὰ παιδιά.

— Εἶναι πολὺ παλιά, τοὺς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀπαντᾶ ἐκεῖνος μὲ καμάρι. Τὴ φοροῦσε ὁ παπποὺς τοῦ πατερα μου, ὅταν ἦταν μικρός. Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ αὐτὴ ἦταν ἡ καλή τους φορεσιά.

— Τί ἔξοχη ποὺ εἶναι! Εἶπαν ὅλα μαζὶ τὰ παιδιά. Ἐσὺ θὰ πηγαίνης μπροστά. Θάσαι ὁ βασιλιὰς κι ὁ στρατηγὸς θὰ σ' ἀκολουθῆ ἀπὸ πίσω.

Στρατηγὸς ἦταν ὁ Νίκος. Περπατεῖ μὲ βῆμα στρατιωτικὸ κι ὅλο χτυπᾶ τὸ σπαθί του, γιὰ ν' ἀκούεται.

Ὁ Τάκης ἔχει γίνει ἀρκουδάκι, μὰ τόσο ἐπιτυχημένο καὶ γρυλίζει τόσο φυσικά, ποὺ ἡ Ἕλλη γιὰ μιὰ στιγμὴ τρόμαξε στ' ἀλήθεια, ὅταν τὸν εἶδε.

Ἡ Οὐρανίτσα εἶναι ντυμένη σὰν τὴ βασιλοπούλα τοῦ παραμυθιοῦ. Φορεῖ ἕνα τούλινο πράσινο φορεματάκι καὶ στὰ ξανθά της τὰ μαλλάκια ἔχει ἕνα στεφανάκι ἀπὸ διάφορα λουλούδια ἀληθινά. Καὶ τὸ πιὸ μικρὸ ἀπ' ὅλα τὰ παιδιά, ἡ Σοφούλα, μόλις πέντε χρονῶ, εἶναι μιὰ ὡραία χορεύτρια, τοσηδά! Ἡ γιαγιά της ἔκοψε τοὺς φραμπαλάδες ἀπὸ ἕνα μεσοφόρι τῆς παλιᾶς ἐποχῆς καὶ τῆς ἔφτιαξε μιὰ χαριτωμένη φουστιτσα. Ἀπὸ τὴ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

στιγμὴ ποὺ τὴν ἔντυσαν, στριφογυρίζει σὰν κουρντισμένο παιχνιδάκι. Δὲν μπορεῖ νὰ σταθῆ ἥσυχη οὔτε λεπτό.

— Ἐμπρός, παιδιά, ἑτοιμαστῆτε, εἶπε ὁ Λέανδρος. Ἐπάνω ἄναψε ἡ διασκέδαση.

Ἕτοιμος ὁ παπουτσωμένος γάτος μὲ τὶς πελώριες μπότες του, ἕτοιμος ὁ πιερότος καὶ τὸ διαβολάκι, ἕτοιμη καὶ ἡ κουκλίτσα, τὸ παιδάκι τῆς Ἕλλης. Ἡ μαμά τους τὰ κοιτάζει ἀπὸ δῶ, τὰ σιάζει ἀπὸ κεῖ καὶ δὲ χορταίνει νὰ τὰ βλέπη.

— Ἐμπρός! Πάρε, στρατηγέ, τὴ σάλπιγγα, νὰ σημάνης τὴν ἀναχώρηση, λέει ὁ Δημητράκης στὸ Νίκο.

— Τί λές, καλέ! Εἶπε κεῖνος, ποὺ εἶχε κιόλας ξιπαστῆ μὲ τὴ στολή του. Καὶ ποῦ ἀκούστηκε στρατηγὸς νὰ σημαίνη τὴ σάλπιγγα;

— Ἐγὼ θὰ τὴ σημάνω λοιπὸν κι ἂς εἶμαι καὶ γάτος, εἶπε ὁ Περικλῆς.

Σήμανε τρεῖς φορὲς καὶ ξεκίνησαν.

Μπρὸς ὁ βασιλιάς, πίσω ὁ στρατηγὸς κι ἡ βασιλοπούλα κι ἔπειτα ὅλοι οἱ ἄλλοι. Τελευταῖο πήγαινε τὸ διαβολάκι πηδώντας πότε στὸν ἕνα κοντά, πότε στὸν ἄλλο.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σὲ λίγο ἀκούστηκαν ἀπὸ πάνω φωνές, γέλια, ζητωκραυγές.

—Ὁ βασιλιὰς ὁ Ὄθωνας ἔρχεται! Φώναξε κάποιος. Ὁ βασιλιάς!

Κι ἄρχισε νὰ παίζη μουσική. Χορός, πηδήματα, τραγούδια, χαλασμὸς κόσμου γινόταν. Ἡ διασκέδαση κράτησε ὧρες πολλές, χωρὶς νὰ κουραστοῦν τὰ παιδιά.

Πρώτη γύρισε ἡ μικρὴ χορεύτρια, ἀποκοιμισμένη στὰ χέρια τῆς νταντᾶς της. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔμειναν ἀκόμα γιὰ πολύ. Δὲν τοὺς ἔκανε καρδιὰ νὰ φύγουν.

Κι ὅσο γιὰ τὸ βασιλιά τους, τὸ φουστανελά, αὐτὸς κράτησε ὡς τὸ τέλος τὴ βασιλική του μεγαλοπρέπεια. Οὔτε παραχόρευε, οὔτε ριχνόταν στὰ γλυκά. Τοῦ ἔδωσαν καὶ τὸ βραβεῖο, γιατὶ ὅλοι εἶπαν, πὼς αὐτὸς ἀξίζει νὰ τὸ πάρη. Καὶ τί βραβεῖο! Ἕνα θαυμάσιο καράβι πολεμικό, γιὰ νὰ πλουτίση τὸ στόλο του.

36. Η ΜΑΣΚΑΡΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

Στάσου, μὴ μ᾽ ἀφήνης,
κούκλα μου χρυσή.
Ἔλα δὰ νὰ γίνης
μασκαρὰς κι ἐσύ.

Τί μεγάλη σκόλη!
Ἄκου, τραγουδοῦν!
Μασκαρεύοντ᾽ ὅλοι
καὶ χοροπηδοῦν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Θέλεις νὰ σοῦ βάλω
ντόμινο μακρύ;
γιά σπαθὶ μεγάλο,
κούκλα μου μικρή;

Καὶ δὲ θάναι τάχα,
φῶς μου, πιὸ καλὰ
νὰ σὲ κάνω βλάχα
μὲ φλουριὰ πολλά;

Ὄχι, δὲ θ' ἀρέσης!
Δὲς τί σοῦ κεντῶ.
Ζώνη θὰ φορέσης
κι ἕνα τρικαντό.

Θὰ σ' εὐχαριστήσω!
Μὰ τί συλλογᾶσαι;
ὅπως κι ἂν σὲ ντύσω
μασκαρὰς θὲ νάσαι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

37. ΤΑ ΚΛΩΣΟΠΟΥΛΙΑ

Ἡ κυρα-Μαριγὼ βγῆκε πρωὶ πρωὶ ἀπὸ τὸ σπίτι. Πίσω της ἀκολουθοῦσαν τὰ δυό της ἀγοράκια. Πέρασε τὴν αὐλὴ καὶ πῆγε καὶ στάθηκε μπροστὰ στὴ φωλιὰ τῆς κλώσας. Τὴν ἀνασήκωσε μὲ τὰ χέρια της λιγάκι καὶ κοίταξε μὴν εἶχε βγῆ κανένα πουλί. Μὰ δὲν εἶδε τίποτε. Ἡ κλῶσα ἀνησύχησε κι ἄρχισε νὰ φωνάζη ἄγρια. Τὴν ἄφησε λοιπὸν ἡ κυρα-Μαριγὼ καὶ τράβηξε κατὰ τὸ χωράφι ν' ἀρμέξη τὶς κατσίκες της. Τὰ παιδιὰ ὅμως δὲν πῆγαν μαζί της αὐτὴ τὴ φορά. Στάθηκαν ἐκεῖ καὶ κοίταζαν μὲ περιέργεια τὴν κλῶσα.

— Εἶδες ποτέ σου, Γιάννο, πῶς βγαίνουν τὰ πουλιὰ ἀπ' τ' αὐγά; ρώτησε ὁ Μανολιός.

— Ὄχι, δὲν εἶδα! Πᾶμε κοντά της νὰ περιμένωμε. Μὰ νὰ μὴ τὴν πειράξης καθόλου! Ἄκουσες πῶς ἔκανε, ὅταν πῆγε κοντά της ἡ μάνα:

— Καλά, δὲν τὴν πειράζω. Πῶς θὰ ἰδοῦμε ὅμως; τ' αὐγὰ τάχει κρυμμένα ἀποκάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες της.

Τὰ παιδιὰ πῆγαν καὶ κάθισαν κοντὰ στὴ φωλιά, ἔτσι ὅμως, ποὺ νὰ μὴν τὰ βλέπη ἡ κλῶσα καὶ τρομάζη. Σὲ λίγο ὁ Γιάννος λέει τοῦ Μανολιοῦ:

— Ἡ κλῶσα ἔσκυψε τὸ κεφάλι ἐπάνω ἀπὸ τ' αὐγά της.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Μπᾶ! Σὰν τί νὰ κοιτάζη;

— Δὲν κοιτάζει, καλέ. Ἀκούει.

— Τί ἀκούει; ἐγὼ δὲν ἀκούω τίποτε. Ἐσύ;

— Οὔτε κι ἐγώ. Μὰ σώπα τώρα. Θὰ τὴν τρομάξης μὲ τὴ φωνή σου.

Ξαφνικὰ ἡ κλῶσα χτύπησε μὲ τὴ μύτη της

ἕνα ἀπὸ τ' αὐγά. Τὸ τσόφλι ἔσπασε κι ἀπὸ μέσα βγῆκε ἕνα κλωσοπούλι.

— Γιάννο, Γιάννο, σκύψε νὰ ἰδῆς! Βγῆκε ἕνα πουλάκι. Πῶς τρέμει τὸ κακόμοιρο!

— Κοίτα πῶς τρικλίζει!

— Δὲν ἔχει φτερά, καλέ!

— Μόνο χνούδι ἔχει ἐπάνω του κι εἶναι σὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

βρεγμένο. Ἄκου! Φωνάζει κιόλας. Τσίου, τσίου!

— Τί μικρούλα μυτίτσα!

— Κοίτα πῶς τὸ σπρώχνει ἀποκάτω της ἡ κλῶσα. Φοβᾶται φαίνεται μὴν τῆς τὸ πάρομε.

— Ὄχι, θέλει νὰ τὸ ζεστάνη.

— Γιατί δὲ σπάει καὶ τ' ἄλλα τ' αὐγά;

— Ποιὸς ξέρει, δὲ θάναι ἡ ὥρα τους ἀκόμη.

— Πᾶμε νὰ τὸ ποῦμε στὴ μητέρα.

Ἔτρεξαν κατὰ τὸ χωράφι. Ἡ μητέρα τους καταχάρηκε γιὰ τὸ νέο, ποὺ τῆς ἔφεραν.

Ἄρμεγε ἀκόμη τὶς κατσίκες καὶ τὰ παιδιὰ χασομέρησαν ἐκεῖ κοντά της. Ὕστερ' ἀπὸ κάμποση ὥρα γύρισαν ὅλοι μαζὶ κοντὰ στὴν κλῶσα. Δώδεκα κλωσσοπούλια βρίσκονταν κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της.

Τὰ παιδιὰ ξεφώνιζαν τώρα ἀπὸ τὴ χαρά τους.

— Γιατί, μητέρα, παίρνει καὶ πετᾶ μὲ τὴ μύτη της τὰ τσόφλια;

— Τὰ πετᾶ, γιὰ νὰ καθαρίση τὴ φωλιά της καὶ νὰ κάνη τόπο στὰ μικρά.

— Ἴδια εἶν' ὅλα.

— Τὸ ἴδιο φωνάζουν.

— Καὶ τὸ ἴδιο κρυώνουν, τοὺς εἶπε ἡ μητέρα τους.

Τὰ κλωσσοπούλια κάνουν μιὰ νὰ βγάλουν τὸ κεφάλι, μὰ ἀμέσως ξανατρυπώνουν.

— Μὴν ψοφήσουν, μητέρα;

Ἐκείνη γέλασε κι ἔσκυψε νὰ χαϊδέψη τὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κλῶσα, ποὺ φούσκωνε τὰ φτερά της καὶ τ' ἅπλωνε ὅσο μποροῦσε περισσότερο.

Ἔπειτα ἡ μητέρα γύρισε καὶ εἶπε τοῦ Μανολιοῦ, ποὺ φοβόταν μὴν ψοφήσουν τὰ πουλάκια:

— Κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ ζεστὸ σκέπασμα τῆς μητέρας τους, παιδί μου, δὲν ἔχουν τέτοιο φόβο.

38. ΤΟ ΑΥΓΟ

Εἰμ' ἕνα μικρὸ παλάτι
δίχως στέγη καὶ ταράτσα.
Μήτε γύρω παραθύρια,
μήτε πόρτα, μήτε φάτσα.

Ἀπὸ μέσα ὅλο ἀσήμι
καὶ χρυσάφι εἶμαι γεμάτο
κι ἕναν ξένο μαζὶ ἔχω,
ποὺ ὅλο τρέχει ἐπάνω κάτω.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐβαρέθηκεν ὁ δόλιος
καὶ γυρεύει νὰ τὸ στρίψη,
τίκι, τίκι μὲ τὴ μύτη
κι ὅλο πολεμᾶ ν' ἀνοίξη.

Νά, ὁ τοῖχος θὲ νὰ πέση
κι ἀπ' τὴν τρύπα θὰ προβάλη,
τσίου, τσίου ἕνα πουλάκι.
μὲ ξεφτέρωτο κεφάλι.

39. Ο ΠΕΤΕΙΝΟΣ·

Εἰμ' ἕνα πετεινάρι πεταχτὸ
μ' ἕνα ψηλὸ λειρὶ νταντελωτὸ
καὶ κόκκινο πολὺ σὰν τὴ φωτιά.
Τὴ μάχομαι γερὰ τὴν τεμπελιὰ
καὶ μόλις ξημερώση, τραγουδῶ:
— Ὀρθοί! κικιρικί! κικιρικό!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡ φουντωμένη λαμπερή μου οὐρὰ
εἰν᾽ ἀπὸ χρυσοπράσινα φτερά.
Ἀλίμονό του σ᾽ ὅποιον μὲ πειράξῃ!
Τὸ τσίμπημά μου ἀμέσως θὰ τὸν κάψῃ.
Ἔχω καὶ κάτι νύχια ἀγκαθωτὰ
κι ἔχω καὶ χρυσοπράσινην οὐρά!

Πῶς τὴν ἀναστατώνω τὴν αὐλὴ
μὲ τὶς φωνές μου πάντα κάθε αὐγή!
Προτοῦ χαράξῃ, τὸν ἐργάτη κράζω
καὶ τὴ δουλειὰ ν᾽ ἀρχίσῃ τον προστάζω.
Σ᾽ ὅλους φωνάζω: —Σηκωθῆτε ὀρθοί!
Ἔφεξ᾽ ἡ μέρα, ἐμπρός, κικιρικί!

40. ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ ΓΥΡΙΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Ἡ Ἑλενίτσα ἔπαιζε στὸ περιβόλι. Ἡ μαρτιάτικη βροχὴ τὸ εἶχε πλύνει τὸ βράδυ καὶ τὰ δέντρα ἦταν τώρα μιὰ χαρὰ νὰ τὰ βλέπῃς. Μικρὰ φυλλαράκια ἄρχιζαν κιόλας να σκεπάζουν τὰ γυμνά τους κλαδιά. Μιὰ μυγδαλιὰ γεμάτη ἄσπρα λουλουδάκια καμάρωνε στολισμένη σὰ νυφούλα κι ἡ Ἑλενίτσα δὲ χόρταινε να τὴν κοιτάζῃ.

Ἔξαφνα εἶδε νὰ περνᾷ ἐπάνω ἀπὸ τὸ περιβόλι ἕνα ὁλόκληρο κοπάδι ἀπὸ πουλιά.

—Τὰ χελιδόνια! Ἔρχονται τὰ χελιδόνια! Φώναξε καὶ χτυποῦσε τὰ χέρια της μὲ χαρά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ένα ἀπ᾽ αὐτὰ σταμάτησε τὸ δρόμο του κι ἄρχισε νὰ φτερουγίζη ἐκεῖ κοντά της.

— Χελιδόνι, χελιδονάκι, καλῶς μᾶς ἦρθες, τοῦ εἶπε ἡ Ἑλενίτσα. Κόπιασε, ἀγαπητέ μου ξενιτεμένε. Ἔλα νὰ μοῦ πῆς πῶς τὰ πέρασες στὸ ταξίδι σου.

— Καλῶς σὲ βρῆκα, παιδάκι μου ἀγαπητό, ποὺ τόσην ἔννοια ἔχεις γιὰ μένα, τῆς ἀπαντᾶ τὸ χελιδόνι.

Κι ἔφερε δυὸ γύρους πετώντας ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφαλάκι της χαρούμενο.

— Ἔλα νὰ μοῦ πῆς, χελιδονάκι, γιὰ κεῖνα τὰ μέρη, ποὺ ἔχεις ἰδεῖ. Γιὰ κεῖνα τὰ μακρινὰ κι ὡραῖα μέρη!

— Ἔρχομαι μαζὶ μὲ τ᾽ ἄλλα χελιδόνια ἀπὸ μιὰ χώρα, ἀλήθεια, πολὺ ὡραία. Ἀπὸ τὴ χώρα τῆς αἰώνιας ζέστης. Μήτε βρέχει ἐκεῖ, μήτε χιονίζει.

— Ἄχ! τί εὐτυχισμένα ποὺ θάσαστε ἐκεῖ πέρα!

— Ὄχι, παιδάκι μου, δὲν εἴμαστε εὐτυχισμένα. Ἀναγκαστήκαμε νὰ πᾶμε, γιὰ νὰ ζεσταθοῦμε. Μὰ τίποτ᾽ ἄλλο δὲ μᾶς τραβᾶ κατὰ κεῖ.

— Τίποτε; μὰ ἀφοῦ δὲ χειμωνιάζει σ᾽ ἐκείνη τὴ χώρα, ὁ οὐρανὸς θάναι φωτεινὸς κι ὁ κάμπος πάντα πράσινος.

— Ναί, εἶν᾽ ὄμορφα, μὰ γιὰ κείνους, ποὺ ἔχουν γεννηθῆ ἐκεῖ. Ἐμεῖς γεννηθήκαμε ἐδῶ πέρα. Ἐδῶ εἶναι ἡ δικιά μας πατρίδα.

— Κι ἐγὼ γεννήθηκα ἐδῶ, χελιδονάκι μου, μὰ θάθελα πολὺ νὰ φύγω καὶ νὰ πάω στὶς μεγά-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λες πολιτεῖες, ποὺ ἔχουν παλάτια καὶ μαγευτικὰ περιβόλια, ποὺ ἔχουν ποτάμια καὶ λίμνες κι ὅλα τοῦ κόσμου τ' ἀγαθά.

Ὅταν μεγαλώσῃς, θὰ πᾶς. Θὰ ἰδῇς τὰ παλάτια τους καὶ τὰ ποτάμια κι ὅλα τ' ἀγαθά τους, μὰ ἀφοῦ τὰ ἰδῇς, θὰ ἐπιθυμήσῃς νὰ γυρίσῃς πάλι ἐδῶ, στὸ μικρό σου τὸ χωριό.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἡ Ἑλενίτσα ἔμεινε λίγο σκεπτική, σὰ νὰ μὴν καταλάβαινε καλὰ αὐτά, ποὺ τῆς ἔλεγε τὸ μικρὸ χελιδονάκι καὶ ξαναρώτησε:

— Γιατί θὰ τὸ ἐπιθυμήσω, ἀφοῦ ἐκεῖ θάναι τόσο πιὸ ὡραῖα;

— Γιατὶ τότε μόνο θὰ καταλάβης πόσο τ' ἀγαπᾶς τὸ χωριό σου. Πές μου, εἶναι τίποτε καλύτερο στὸν κόσμο ἀπὸ τὴ μάνα;

— Ὄχι, τίποτε δὲν εἶναι σὰν αὐτή! Πόσο τὴν ἀγαπῶ τὴ μανούλα μου!

— Λοιπόν, ὅταν βρεθῆς μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπο σου, θὰ νιώσης ἐκεῖνο, ποὺ νιώθει κανείς, ὅταν φεύγη ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του.

— Μὰ εἶναι λοιπὸν τόσο γλυκιὰ ἡ πατρίδα; εἶπε τὸ κοριτσάκι.

— Ἐδῶ γεννήθηκαν οἱ παπποῦδες σου, ἐδῶ οἱ γονεῖς σου, ἐδῶ κι ἐσύ. Μὰ εἶσαι πολὺ μικρὴ ἀκόμη, γιὰ νὰ καταλάβης τί ἀξίζει αὐτὴ ἡ μεγάλη μας Μάνα. Κοίταξε ὅμως ἐμένα! Εἶμαι τρελὸ ἀπὸ τὴ χαρά μου, ποὺ ξαναγύρισα στὸν κόρφο της. Θὰ πάω νὰ κουβεντιάσω μὲ τὸ φίλο μου τὸ γέρο πλάτανο. Θὰ ξαναπιῶ δροσερὸ νεράκι ἀπ' τὴν πηγή. Θὰ πετάξω ψηλά, στὸ παλιὸ καμπαναριό, για ν' ἀγναντέψω ἀπὸ μακριὰ τὸ λιμανάκι μας μὲ τὶς βαρκοῦλες. Κι ὕστερα θὰ ψάξω νὰ βρῶ τὴν περσινή μου τὴ φωλιά. Θάναι χαλασμένη ἀπὸ τὸν ἄνεμο καὶ τὶς βροχές, μὰ μὲ πόση χαρὰ θὰ τὴν ξαναχτίσω! Χαῖρε γιὰ τὴν ὥρα, καλό μου κοριτσάκι. Ἔχω τόσα νὰ ἰδῶ και νὰ κάνω!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αὐτὰ εἶπε τὸ χελιδόνι καὶ πέταξε μακριά. Ἡ Ἑλενίτσα τὸ παρακολουθοῦσε μὲ τὰ μάτια της, ὥσπου χάθηκε.

— Ἄχ! φώναξε τότε. Γιατί νὰ μὴν τοῦ πῶ νάρθη νὰ χτίση τὴ φωλιά του ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρό μου; ἔτσι θὰ τόβλεπα καὶ θὰ τάκουγα κάθε μέρα, ὅσο θὰ βρίσκεται στὴ γλυκιά μας τὴν πατρίδα!

41. Η ΠΑΤΡΙΔΑ

Ὅλο τὸν κόσμο κι ἂν γυρίσης,
τὴ θάλασσα καὶ τὴν ξηρά,
καμιὰ χαρὰ δὲ θὰ γνωρίσης
σὰν τῆς πατρίδας τὴ χαρά.

Μόνο ἡ πατρίδα, μόνο ἐκείνη
ὡσὰν μητέρα μᾶς θωρεῖ,
τὴν εὐτυχία μας λαμπρύνει,
τὴ λύπη μας παρηγορεῖ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

42. Η ΝΕΟΛΑΙΑ

Ὁ Διευθυντὴς μοίρασε σήμερα τὰ σήματα τῆς Νεολαίας στὰ παιδιὰ τῆς δευτέρας τάξης καὶ εἶπε:

— Πρέπει νὰ γίνετε καλοὶ καὶ πειθαρχικοί! Πρέπει νὰ κάνετε πάντα καὶ παντοῦ τὸ χρέος σας. Ἀπὸ σήμερα εἶστε μικροὶ στρατιῶτες. Πάρτε τὴν ἀπόφαση καὶ ὁρκιστῆτε μέσα στὴν ψυχή σας, ὅτι θ' ἀγαπᾶτε τὴν Πατρίδα μας!

— Ζήτω ἡ Πατρίδα! Ζήτω ἡ Νεολαία! Φώναξαν ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς δευτέρας τάξης.

Φώναξαν μ' ἐνθουσιασμὸ «Ζήτω!», γιατὶ ὅλα εἶναι γραμμένα στὴ Νεολαία.

Σήμερα γιὰ πρώτη φορὰ φόρεσαν καὶ τὴ στολή τους. Τί περήφανα ποὺ βαδίζουν στὸ δρόμο! Πόσο σοβαρὰ χαιρετοῦν τοὺς συμμαθητές τους! Πῶς προσέχουν νὰ μὴν κάμουν τίποτε, μὰ τίποτε κακό!

43. Η ΛΑΜΠΡΗ

Ὁ Μανολάκης καὶ ἡ Πόπη ὅλη τὴ Μεγάλη Ἑβδομάδα περίμεναν ἀνυπόμονα πότε νὰ φτάση τὸ Μεγάλο Σάββατο. Τοὺς εἶχε τάξει ἡ μητέρα τους νὰ τοὺς πάρη ἐφέτος στὴν Ἀνάσταση. Ἦταν πιὰ ἀρκετὰ μεγάλα καὶ μποροῦσαν ν' ἀγρυπνήσουν ὡς τὰ μεσάνυχτα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὅλη ἐκείνη τὴν ἑβδομάδα λοιπὸν ἦταν φρόνιμα· τὴ βοήθησαν μάλιστα μαζὶ μὲ τὴν ὑπηρέτρια στὸ συγύρισμα τοῦ σπιτιοῦ, ὅσο μποροῦσαν. Ἔπρεπε ὅλο τὸ σπίτι νὰ καθαριστῆ, νὰ λάμπη γιὰ τὸ Πάσχα. Βοήθησαν καὶ στὸ βάψιμο τῶν αὐγῶν. Ἡ μαμά τους τὰ ἔβαφε κι αὐτὰ ἔπειτα τὰ σκούπιζαν μ᾽ ἕνα πανάκι λαδωμένο. Αὐτὸ τὰ διασκέδαζε πολύ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κόκκινα, ἡ μητέρα τους τοὺς ἔβαψε κι ἄλλα αὐγὰ μὲ διάφορα χρώματα καὶ τὰ παιδιὰ δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν πῶς τὸ κατάφερνε αὐτό. Νόμιζες, πὼς ἦταν ζωγραφισμένα. Εἶχαν ἐπάνω κάτι σὰ δέντρα, λουλούδια καὶ πουλιά. Χαιρόταν κανεὶς νὰ τὰ βλέπη!

Ἔπειτα παραστάθηκαν στὸ ζύμωμα τῶν κουλουριῶν. Ἡ μητέρα ἔδωσε καὶ σ᾽ αὐτὰ ἀπὸ ἕνα κομμάτι ζύμη νὰ τὴν πλάσουν. Τὴ δούλεψαν πολύ, μ᾽ ὅλη τους τὴ δύναμη. Ὁ Μανολάκης ἔφτιαξε μὲ τὸ ζυμάρι του ἕναν ἀετό. Γιὰ μάτια τοῦ ἔβαλε δυὸ γαρούφαλα κι ἦταν πολὺ ὡραῖος.

Ἡ Πόπη πάλι ἔφτιαξε μὲ τὸ δικό της ζυμάρι μιὰ κουκλίτσα, ποὺ κρατοῦσε στὸ χέρι ἕνα καλαθάκι καμωμένο ἀπ᾽ τὸ ἴδιο ζυμάρι, μ᾽ ἕνα αὐγὸ πολύχρωμο μέσα.

— Δὲ θὰ τὴ φάω τὴν κουκλίτσα μου, μαμά. Θὰ τὴ φυλάξω νὰ παίζω μαζί της, εἶπε ἡ Πόπη.

— Κι ἐγὼ δὲ θὰ τὸν φάω τὸν ἀετό μου, λέει ὁ Μανολάκης.

— Νὰ ἰδοῦμε πόσο θὰ βαστάξετε, εἶπε μητέρα τους γελῶντας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὸ Μεγάλο Σάββατο ἔφτασε. Ὅλα εἶναι ἕτοιμα. Τὸ μεσημέρι, ἀφοῦ ἔφαγαν, τὰ παιδιὰ ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν λίγο, γιὰ νὰ μὴ νυστάζουν τὸ βράδυ. Ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφερναν. Ὁ νοῦς τους ταξίδευε κατὰ τὴν ἐκκλησία.

Οἱ ἄσπρες λαμπάδες, ποὺ ἀγόρασε ὁ πατέρας τους, περίμεναν ἐπάνω στὸν κομὸ καὶ δίπλα ἕνα χαρτὶ μὲ βεγγαλικά. Ἔχουν μεγάλη ἐπιθυμία νὰ τ' ἀνοίξουν καὶ νὰ τὰ ἰδοῦν λιγάκι, μὰ ὁ πατέρας τοὺς τόχει ἀπαγορεύσει. Θὰ τὰ κάψουν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ὅταν θ' ἀναστηθῆ ὁ Χριστός.

Σὲ λίγο μιὰ εὐωδιὰ ξεχύθηκε σ' ὅλο τὸ σπίτι. Ἦρθαν τὰ κουλούρια ἀπὸ τὸ φοῦρνο. Ἀμέσως πετάχτηκαν νὰ πᾶνε νὰ τὰ ἰδοῦν. Στὴ μέση τοῦ ταψιοῦ ξεχώριζε τὸ κουκλάκι καὶ ὁ ἀετός, τὰ κουλουράκια ποὺ ἔκαμαν τὰ παιδιά.

— Καλὲ μαμά, κοίτα πῶς μεγάλωσαν! Καὶ τί ροδοψημένα ποὺ εἶναι! Φώναξαν τὰ παιδιά.

Τὰ πῆραν, τὰ μύριζαν, τὰ φιλοῦσαν. Ὁ Μανολάκης μάλιστα τὸν παραφιλοῦσε τὸν ἀετό του, τόσο ποὺ ἡ μαμὰ τοῦ εἶπε:

— Φοβοῦμαι, Μανολάκη, πὼς ὁ ἀετός σου θὰ κάμη φτερά. Δός μου τον νὰ σοῦ τὸν φυλάξω.

Τὸ βράδυ τὰ παιδιὰ πῆραν τὸ βιβλίο μὲ τὰ παραμύθια καὶ διάβαζαν, γιὰ νὰ μὴ νυστάξουν, ὥσπου νὰ φτάση ἡ ὥρα, γιὰ νὰ πᾶνε στὴν ἐκκλησία. Μὰ γρήγορα τὸ διάβασμα ἔφερε τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. Σὲ λίγο εἶχαν ἀποκοιμηθῆ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ τὰ δυό. Μὰ νά ποὺ ἄρχισαν νὰ χτυποῦν οἱ καμπάνες.

—Παιδιά, παιδιά, σηκωθῆτε, ἂν θέλετε ναρθῆτε στὴν ἐκκλησία! Φώναξε ἡ μητέρα τους.

Στὴ στιγμὴ πετάχτηκαν ἐπάνω. Φόρεσαν τὰ πανωφόρια τους, πῆρε καθένας τὴ λαμπάδα του καὶ ξεκίνησαν ὅλοι μαζί.

Ὥσπου νὰ φτάσουν, ἡ ἐκκλησία εἶχε κιόλας σχεδὸν γεμίσει. Γυναῖκες, ἄντρες, νέοι, γέροι καὶ παιδιὰ ἔμπαιναν μ' εὐλάβεια, ἔκαναν τὸ σταυρό τους καὶ στέκονταν σὲ μιὰ θέση. Ὁ παπὰς ἄρχισε νὰ ψάλλη. Ποτὲ ἡ φωνή του δὲν εἶχε φανῆ στὰ παιδιὰ τόσο ὡραία!

Ξαφνικὰ ἀκούστηκε τὸ «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν» καὶ ἡ ἐκκλησία ἔλαμψε μεμιᾶς. Ὅλοι ἄναψαν τὶς λαμπάδες τους κι ὅλοι ἔψαλλαν μαζὶ μὲ τὸν παπὰ καὶ τοὺς ψάλτες τὸ «Χριστὸς ἀνέστη!» Ἔψαλλαν καὶ τὰ παιδιά. Ὁ πατέρας κι ἡ μητέρα τους τὰ φίλησαν κι ἔπειτα τὰ πῆγαν ν' ἀσπαστοῦν τὸ Χριστό.

Τὰ παιδιὰ τάβλεπαν ὅλα ἐκεῖ μέσα σὰ γιὰ πρώτη φορά. Τ' ἀγγελάκια ἀπὸ τὰ εἰκονίσματα τοὺς φαίνονταν, πὼς τοὺς χαμογελοῦσαν καὶ τοὺς ἔγνεφαν μυστικὰ μὲ ἀγάπη. Ὅλος ὁ κόσμος τοὺς φαινόταν ἀλλιώτικος. Φιλιοῦνται ὅλοι καὶ δίνει ὁ ἕνας στὸν ἄλλο τὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης κι ὅλοι γελοῦν καὶ χαίρονται καὶ δίνουν εὐχές.

— Τί ὡραῖα ποὺ εἶναι, μαμά, τί ὡραῖα! Φώναζαν τὰ παιδιά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἔπειτα βγῆκαν ἔξω. Ὁ πατέρας ἄναψε βεγγαλικὰ καὶ τοὺς τὰ ἔδωσε νὰ τὰ κρατοῦν. Πετιόνταν ἀπὸ μέσα χρωματιστὲς σπίθες, γαλάζιες, κόκκινες, κίτρινες, πράσινες, χρυσές. Τὰ μάτια

τους θαμπώνουν, καθὼς τὰ κοιτάζουν. Ἀνάβουν κι ἄλλα κι ἄλλα. Κι ὅλοι γύρω τους ἀνάβουν βεγγαλικὰ πολλά. Πετοῦν καὶ τράκες, ποὺ κάνουν δυνατοὺς κρότους. Ὁ πατέρας ὅμως αὐτὰ τὰ θεωρεῖ ἐπικίνδυνα καὶ δὲν τοὺς ἀγόρασε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μὲ τὶς λαμπάδες ἀναμμένες γύρισαν στὸ σπίτι. Ἀπὸ τὸ φῶς τους ἄναψαν τὸ καντήλι, ποὺ κρεμόταν μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα κι ἔπειτα πῆγαν ὅλοι στὴν τραπεζαρία.

Τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο. Στὴ μέση ἕνα μεγάλο ἀνθοδοχεῖο μὲ πασχαλιὲς σκορποῦσε σ' ὅλη τὴν κάμαρα τὴ μοσκοβολιά του. Τὰ κόκκινα αὐγὰ στόλιζαν τὸ τραπέζι κι ἄχνιζε ἡ μαγειρίτσα μέσα στὰ πιάτα. Ἔφαγαν μὲ μεγάλη ὄρεξη καὶ εὐθυμία, τσούγκρισαν τ' αὐγά τους καὶ ὁ Μανολάκης ἔσπασε μὲ τὸ δικό του ὅλα τ' αὐγὰ τῶν ἄλλων.

Σὲ λίγο ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν στὰ καθαρά τους τὰ κρεβατάκια. Κοιμοῦνται ἥσυχα καὶ βαθιά, μ' ἕνα χαμόγελο στὰ χείλη.

Χωρὶς ἄλλο θὰ βλέπουν στ' ὄνειρό τους ἐκεῖνα τ' ἀγγελάκια, ποὺ τοὺς ἔγνεφαν στὴν ἐκκλησία μὲ τόση ἀγάπη!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

44 ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑΚΙΑ

Δυὸ συννεφάκια ἀργοπετοῦσαν ἐπάνω στὸν οὐρανό, ποὺ ἦταν γαλανὸς καὶ καθαρὸς σὰν καθρέφτης.

Ἀργοπετοῦσαν κι ἀργοταξίδευαν ξένοιαστα κι ἐλεύθερα. Στὸ τέλος κουράστηκαν καὶ σταμάτησαν. Ἐκεῖ ποὺ σταμάτησαν, ἔβλεπαν κάτω ἕνα χωράφι σπαρμένο μὲ σιτάρι.

Τὰ στάχυα ὅμως, ἦταν σκυμμένα στὸ χῶμα σὰ λυπημένα κι ἀπελπισμένα. Τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ πουλάκια κι ὅλα τὰ πράματα τοῦ Θεοῦ συνεννοοῦνται μεταξύ τους, ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι. Τὰ συννεφάκια λοιπὸν ἄκουσαν, ποὺ κουβέντιαζαν τὰ στάχυα μεταξύ τους κι ἔλεγαν μελαγχολικά:

— Νά, ποῦ καταντήσαμε! Ἄχυρα καὶ τίποτ' ἄλλο! Λίγο ἀκόμη νὰ βαστάξη αὐτὸς ὁ καιρὸς χωρὶς βροχή, θὰ καταστραφῆ ὁ κακομοίρης ὁ ἀφέντης μας. Δὲ θὰ μπορέση νὰ μαζέψη οὔτε μιὰ χούφτα σιτάρι. Τί ἄτυχος! Καὶ νὰ συλλογίζεται κανεὶς πόσο ἵδρωσε καὶ κοπίασε, γιὰ νὰ μᾶς κάνη νὰ μεγαλώσωμε καὶ νὰ γίνωμε ὡραῖα καὶ μεστά!... Καὶ ὁ δυστυχισμένος σ' ἐμᾶς ἔχει ὅλες του τὶς ἐλπίδες κι αὐτὸς καὶ ὅλη του ἡ οἰκογένεια.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ γεωργὸς φάνηκε ἀπὸ μακριά. Ἐρχόταν μὲ ἀργὰ βήματα κι ἔφτασε στὰ σύνορα τοῦ χωραφιοῦ του.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Στάθηκε κεῖ καὶ κοίταζε τὰ σπαρτά του. Σὲ λίγο μουρμούρισε:

—Τί καταστροφή! Τί ἀπελπισία! Ὅλοι μου οἱ κόποι πᾶνε χαμένοι. Τί θὰ φᾶνε τώρα τόσα στόματα στὸ σπίτι;

Καὶ σήκωσε τὸ χέρι του νὰ σκουπίση ἕνα δάκρυ, ποὺ ἦταν ἕτοιμο νὰ κυλήση στὸ μάγουλό του.

Ἔξαφνα κάτι, ποὺ ἔμοιαζε κι αὐτὸ σὰ δάκρυ, ἔσταξε ἐπάνω στὴ μύτη του.

—Μπᾶ! Τί εἶν' αὐτό; στέναξε ὁ γεωργός. Φαίνεται σὰ σταλαγματιὰ νερό... Μὰ πῶς γίνεται...

Μὰ κι ἄλλη σταλαγματιὰ ἔπεσε τότε, ἔπειτα τρίτη, τέταρτη κι ἄλλες πολλὲς πολλές.

Ὁ γεωργὸς σήκωσε τὰ μάτια του μὲ μεγάλη ἀπορία κι εἶδε δυὸ συννεφάκια νὰ στέκωνται ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του. Δυὸ συννεφάκια λεπτά, ἐλαφρὰ κι ἀέρινα.

—Ὤ! εἶπε ὁ ἄμοιρος. Τί μικρὰ ποὺ εἶναι! Ἔπρεπε νὰ εἶναι πολὺ πιὸ μεγάλα καὶ μαῦρα!... Καὶ ὅμως κι ἔτσι μικρὰ ποὺ εἶναι, κάτι ὠφελοῦν κι αὐτά.

Τὰ συννεφάκια ἄκουσαν τὸ γεωργὸ κι ἔβαλαν τὰ δυνατά τους νὰ τὸν εὐχαριστήσουν. Σὲ λίγο δέκα, εἴκοσι, τριάντα, πολλὰ συννεφάκια ἦρθαν κι ἑνώθηκαν μ' ἐκεῖνα τὰ δύο πρῶτα. Τότε ἀπ' ὅλα ἔπεσε μιὰ καλὴ βροχούλα, ποὺ δρόσισε τὰ διψασμένα στάχυα καὶ σήκωσαν τὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

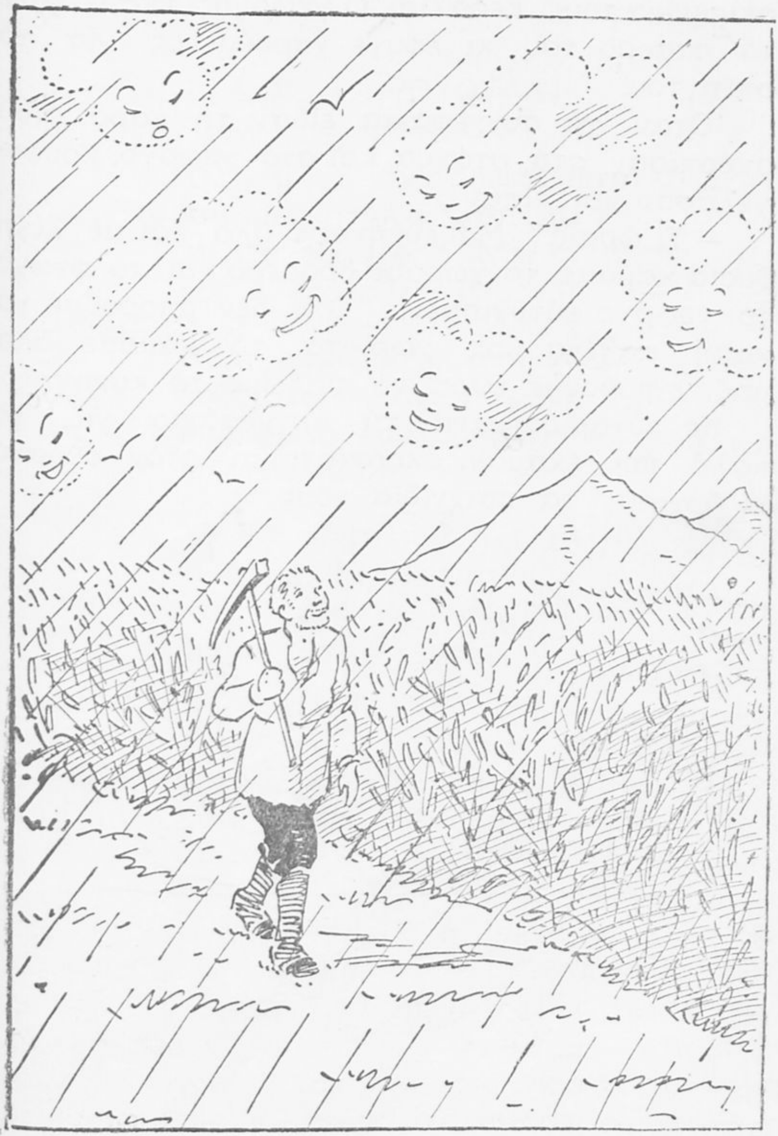

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σκυμμένα τους κεφάλια. Ὁ γεωργὸς ἔκανε τότε τὸ σταυρό του κι ἔφυγε χαρούμενος γιὰ τὸ σπίτι του.

Ὅταν τὰ συννεφάκια εἶδαν τὴ χαρά, ποὺ σκόρπισαν στὰ στάχυα καὶ στὸ γεωργό, κρυφογέλασαν καὶ εἶπαν:

— Τί ὡραῖα! Μαζευτήκαμε ὅλα καὶ μὲ λίγη θυσία κάμαμε τὸ χωράφι δροσερὸ καὶ τὸ φτωχὸ τὸ γεωργὸ εὐτυχισμένο. Ὅ,τι δὲν μποροῦσε νὰ κάμη καθένα μας χωριστά, τὸ κάμαμε ὅλα μαζί. Μποροῦμε τώρα νὰ παίξωμε τὸ κυνηγητό.

Κι εὐχαριστημένα τὰ συννεφάκια γιὰ τὸ καλό, ποὺ ἔκαμαν, σκορπίστηκαν στὸν οὐρανὸ κι ἄρχισαν τὰ παιχνίδια τους.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

45. Η ΒΡΟΧΟΥΛΑ

Ὅλη ἡ γῆ εἶναι διψασμένη
καὶ μιὰ στάλα καρτερεῖ.
Μ' ἀπ' τὰ νέφη κατεβαίνει,
νά, ἡ βροχούλα δροσερή.

Πάλι ἀφρίζει τὸ ρυάκι
καὶ στὶς καλαμιὲς θροεῖ.
Μυρωμένο λουλουδάκι,
πιέ, νὰ πάρης νέα ζωή.

Σὰ θὰ πάψη πιὰ ἡ ψιχάλα
κι ἥλιος θὰ ξαναφανῆ,
στὰ κλαδάκια κάθε στάλα
διαμαντάκι θὰ γενῆ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

46. Ο ΠΑΠΑΓΑΛΟΣ

Χάρισαν τῆς Λέλας ἕνα μικρὸν καταπράσινο παπαγάλο. Τί χαρές, ποὺ ἔκανε ἡ Λέλα!

Ἀμέσως ἡ Λέλα τὸν ἔβγαλε Κοκό. Τοῦ ἀγόρασε ἕνα χρυσὸ κλουβὶ καὶ τὸν ἔβαλε μέσα.

Ὅλη τὴν ἡμέρα δὲν κάνει τίποτ᾽ ἄλλο, παρὰ νὰ περιποιῆται τὸν παπαγάλο της.

Πότε τὸν ταΐζει, πότε τὸν ποτίζει, πότε τὸν χαϊδεύει, πότε παίζει μαζί του.

Μὰ καὶ τὴ νύχτα ἀκόμη ἡ Λέλα δὲν κοιμᾶται, ἂν δὲν πάρη τὸ κλουβὶ μὲ τὸν παπαγάλο κοντὰ στὸ κρεβάτι της. Γιατὶ μόλις ξυπνήση τὸ πρωὶ καὶ πρὶν ἀκόμη ντυθῆ, ἐννοεῖ νὰ παίξη πρῶτα μὲ τὸν Κοκό της.

Μ᾽ αὐτὸν ὅμως τὸν κύριο ἡ Λέλα παραμέλησε τὰ μαθήματά της καὶ ὅλα. Ἡ δασκάλα, ποὺ πηγαίνει σπίτι καὶ τῆς κάνει μάθημα, ἔχει μεγάλα παράπονα. Ποτὲ ἡ Λέλα δὲν καταλαβαίνει τὴν ἀριθμητικὴ καὶ ποτὲ δὲν προσέχει, ὅταν ἡ δασκάλα τῆς ἐξηγῆ τὴ γραμματική.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Μὰ ποῦ ἔχεις λοιπὸν τὸ νοῦ σου; τὴ ρωτᾶ ἡ δασκάλα της.

— Ποῦ ἀλλοῦ παρὰ στὸν Κοκό της! Ἀποκρίνεται ἡ μαμά.

Τὴ μαλώνουν, τῆς βάζουν τιμωρίες, μὰ γι' αὐτὸ δὲν πολυσκοτίζεται ἡ Λέλα. Ἕνα μόνο πράμα συλλογίζεται τώρα τὸ μικρό της μυαλό: θὰ μιλήση ὁ παπαγάλος της ἢ δὲ θὰ μιλήση;

Ἄλλοι τῆς λένε ναί, ἄλλοι ὄχι. Καὶ ἡ Λέλα πότε ἐλπίζει καὶ πότε ἀπελπίζεται.

Ὡστόσο ὁ Κοκὸς μένει βουβός. Ξεφωνίζει μόνο καὶ κάπου κάπου σφυρίζει. Καμιὰ ὅμως λέξη δὲν πρόφερε ἀκόμη, ἂν καὶ ἡ Λέλα ὅλη μέρα τοῦ τρώει τ' αὐτιά, γιὰ νὰ τὸν μάθη νὰ λέη: «Καλημέρα, Λέλα!... Παπαγάλο, θέλεις καφέ;»

Μιὰ μέρα ἔτυχε νὰ πάη στὸ σπίτι της ἕνας καθηγητὴς τῆς Ζωολογίας.

— Αὐτὸς θὰ ξέρη νὰ σοῦ πῆ, ἂν θὰ μιλήση ὁ Κοκός, τῆς ψιθυρίζει ἡ μητέρα της.

Ἀμέσως ἡ Λέλα τοῦ φέρνει τὸν παπαγάλο, γιὰ νὰ τὸν ἰδῆ.

— Τί λέτε, κύριε, θὰ μιλήση;

— Ναί, ναί, ἀπαντᾶ ὁ καθηγητής· αὐτῆς τῆς ράτσας οἱ παπαγάλοι μιλοῦν. Μὰ ὁ δικός σας εἶναι μικρὸς ἀκόμη. Δὲν πιστεύω νὰ εἶναι παραπάνω ἀπὸ δυὸ χρονῶ. Ἅμα πάη ἑπτά, τότε θὰ μιλήση.

— Μπά! φώναξε καταλυπημένη ἡ Λέλα. Πρέ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πει νὰ γίνη ἑπτὰ χρονῶ, γιὰ νὰ μιλήση; τὰ παιδάκια ἀπὸ ἑνὸς χρόνου μιλοῦν.

— Μὰ ὁ παπαγάλος σας δὲν εἶναι παιδάκι.

Ἡ Λέλα νομίζει, πὼς πρέπει νὰ περάσουν ὀκτὼ χρόνια ἀκόμα, γιὰ ν' ἀκούση μιὰ λέξη ἀπὸ τὸν Κοκό της· γιατὶ δὲν ξέρει νὰ κάμη τὸ λογαριασμό, ν' ἀφαιρέση δηλαδὴ ἀπὸ τὰ ἑπτά, ποὺ χρειάζονται, τὰ δυὸ ποὺ ἔχει ζήσει ὁ παπαγάλος. Τὸ διάστημα τῆς φαίνεται πολὺ μεγάλο. Ἐλπίζει ὅμως, πὼς καὶ ὁ σοφὸς καθηγητὴς μπορεῖ νὰ κάνη λάθος.

— Δὲ βαριέσαι! Λέει. Μπορεῖ καὶ τώρα νὰ μιλήση. Ἔπειτα, ποιός ξέρει πόσω χρονῶ εἶναι; μήπως τὸν εἴδαμε, ποὺ γεννήθηκε;

Ἔτσι τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας στὸ σπίτι τῆς Λέλας ἦταν, ἂν θὰ μιλήση ὁ παπαγάλος ἢ ὄχι.

Ἔξαφνα μιὰ μέρα ἀκούστηκε νὰ μιλῇ... ποιός; ὁ Κοκός;... Ὄχι, ἕνας ἄλλος παπαγάλος.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ Λέλα ἔκανε μάθημα μὲ τὴ δασκάλα της. Ἔτυχε νὰ εἶναι μπροστὰ καὶ ἡ μαμὰ κι ἔξω στὸ διάδρομο τὸ χρυσὸ κλουβὶ μὲ τὸν παπαγάλο.

— Ἔλα, πὲς τὴν ἀριθμητική σου, εἶπε ἡ δασκάλα.

Κι ἡ Λέλα ἄρχισε σὰν παπαγάλος:

— Δύο οἱ δύο τέσσερεις, δύο οἱ τρεῖς ἕξι, δύο οἱ τέσσερεις ὀκτώ...

— Στάσου! Τὴ σταμάτησε ἡ δασκάλα της. Σιγὰ σιγά. Γιά πές μου: Ἂν πάρης δυὸ αὐγά,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀπὸ δυὸ δραχμὲς τὸ ἕνα, πόσο θὰ πληρώσης;

Ἡ Λέλα μιλιά!

— Μὰ τώρα δὲν τὸ εἶπες, παιδί μου; Δύο οἱ δύο τέσσερεις;

Ἡ Λέλα ἐξακολουθεῖ νὰ σωπαίνη.

— Ὁρίστε λοιπὸν ποὺ μίλησε ὁ παπαγάλος, λέει ἡ μητέρα περιπαιχτικά.

Ἡ Λέλα πετάχτηκε:

— Μίλησε; πότε; ἐγὼ δὲν τὸν ἄκουσα.

— Ἄχ, Λέλα μου, εἶπε ἡ μητέρα. Ὁ καλύτερος παπαγάλος εἶσαι σύ! Ἅμα μαθαίνης ἔτσι παπαγαλίστικα τὴν ἀριθμητική σου, τί θέλομε νὰ μιλήση ὁ Κοκός; Ἔτσι κι αὐτὸς θὰ λέη λόγια, χωρὶς νὰ τὰ καταλαβαίνη. Τὰ λὲς ἐσύ, δὲν πειράζει. Γειά σου, Λέλα μου, παπαγαλάκι μου.

Ἡ Λέλα ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ κι ὁ Κοκὸς ἀπὸ τὸ κλουβί του ἔβγαλε μιὰ στριγγιὰ φωνή, σὰ νὰ τὴν περίπαιζε.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ Λέλα προσέχει περισσότερο στὴ δασκάλα της καὶ δὲ λέει τὸ μάθημά της παπαγαλίστικα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

47. Ο ΠΑΠΑΓΑΛΟΣ

Σὰν ἔμαθε τὴ λέξη «καλησπέρα»,
ὁ παπαγάλος εἶπε ξαφνικά:
—Εἶμαι σοφός, γνωρίζω ἑλληνικά,
τί κάθομαι δῶ πέρα!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὴν πράσινη ζακέτα του φορεῖ
καὶ στὸ συνέδριο τῶν πουλιῶν πηγαίνει,
γιὰ νὰ τοὺς πῇ μιὰ γνώμη φωτισμένη.
Παίρνει μιὰ στάση λίγο σοβαρή,
ξεροβήχει, κοιτάζει λίγο πέρα
καὶ τοὺς λέει: «Καλησπέρα!»

Ὁ λόγος του θαυμάστηκε πολύ.
Τί διαβασμένος, λένε, παπαγάλος!
Θάναι σοφὸς αὐτὸς πολὺ μεγάλος,
ἀφοῦ μπορεῖ κι ἀνθρώπινα μιλεῖ!
—Κὺρ παπαγάλε, θάχωμε τὴν τύχη
ν' ἀκούσωμε τί λὲς καὶ παραπέρα;

Ὁ παπαγάλος βήχει, ξεροβήχει,
μὰ τί νὰ πῇ; ξανάπε: «Καλησπέρα!»

48. Η ΚΑΤΙΝΟΥΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Ἡ Κατινούλα ἦταν ἕνα μικρὸ κοριτσάκι στὴν ἡλικία σας. Ἦταν κι ἐκείνη ὀχτὼ χρονῶ κι εἶχε πολλὰ προτερήματα. Ἦταν καλὴ μαθήτρια καὶ ἐπιμελής. Ἄκουε πάντα τοὺς μεγαλυτέρους της καὶ ποτὲ δὲν ἔλεγε ψέματα. Εἶχε ὅμως κι ἕνα φοβερὸ ἐλάττωμα. Ἀγαποῦσε πολὺ τὰ λουλούδια.

Καὶ θὰ πῆτε: Ἐλάττωμα εἶναι ν' ἀγαπάῃ κανεὶς τὰ λουλούδια;

Καὶ βέβαια εἶναι ἐλάττωμα, γιὰ ὅποιον ἀγαπάει τὰ λουλούδια σὰν τὴν Κατινούλα

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Η Κατινούλα ἀγαποῦσε τὰ λουλούδια καὶ τὰ ἔκοβε. Βέβαια θὰ πῆτε μὲ τὸ νοῦ σας, πὼς ἔκοβε τὰ λουλούδια, γιὰ νὰ τὰ βάλη στὰ ἀνθοδοχεῖα καὶ νὰ στολίση τὸ σπίτι. Γιὰ νὰ

μπορῆ ἔτσι νὰ χαίρεται ἀπὸ κοντὰ τὰ ὄμορφα χρώματά τους καὶ τὴ γλυκιὰ μυρωδιά τους. Ἔ λοιπόν, ἡ Κατινούλα ἔκοβε τὰ λουλούδια μόνο γιὰ νὰ τὰ κόβη καὶ γιὰ κανέναν ἄλλο

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σκοπό. Κι ἐδῶ ἴσα ἴσα εἶναι τὸ ἐλάττωμά της.

Γέμιζε τὰ χέρια της, τὴν ποδιά της, τὸ καλαθάκι της κι ὕστερα τὰ σκόρπιζε κάτω καὶ μὲ χορούς, μὲ πηδήματα, μὲ γέλια καὶ χαρὲς τὰ τσαλαπατοῦσε καὶ τάκανε λιῶμα.

Μιὰ μέρα, ἀφοῦ ἔκαμε τὸν περίπατό της στὸν κάμπο καὶ στὰ χωράφια, ἀφοῦ ἔκοψε καὶ θέρισε ἄφθονα λουλούδια, κουράστηκε καὶ κάθισε κάτω ἀπὸ ἕνα μεγάλο πεῦκο. Ἦταν τόσο κουρασμένη, ὥστε πρὶν περάσουν δυὸ λεπτὰ τῆς ὥρας, τὴν πῆρε ὁ ὕπνος...

Ἅμα ἔκλεισε τὰ μάτια της, τῆς φάνηκε πὼς βρέθηκε μέσα σ' ἕναν ὡραῖο κῆπο μεγάλο καὶ ἀπέραντο. Ἐκεῖ ἦταν φυτρωμένα χίλιες χιλιάδες λουλούδια. Ὅλα ἦταν τόσο ὡραῖα και δροσερά, ποὺ ἡ Κατινούλα δὲν κρατήθηκε. Ἔτρεξε κι ἔκοψε ἕνα κι ὕστερα ἄλλο κι ἄλλο κι ἄλλο... Γέμισε τὴν ἀγκαλιά της κι ἔσκυψε νὰ κόψη μιὰ μεγάλη μαργαρίτα. Ξαφνικὰ ἄκουσε μιὰ φωνή. Τρόμαξε καὶ στάθηκε νὰ κοιτάξη δεξιά, ἀριστερά, τριγύρω, γιατὶ ἡ φωνὴ ἐκείνη ἔμοιαζε μὲ ἀνθρώπινη.

Μὰ δὲν εἶδε κανένα. Πρόσεξε καλύτερα καὶ τότε κατάλαβε, πὼς ἡ φωνή, ποὺ τῆς μιλοῦσε, ἔβγαινε μέσ' ἀπὸ τὸ λουλούδι, ποὺ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἦταν ἕτοιμη νὰ κόψη.

Κι ἡ φωνὴ ἔλεγε:

— Στάσου, κακὸ κορίτσι! Ἄφησέ με νὰ ζήσω λιγάκι ἀκόμη. Ἀρκετὰ ἀδερφάκια μου ἔχεις

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κόψει κι ἔχεις καταστρέψει ὡς τώρα! Ἂν τὰ ἔβαζες τουλάχιστον μέσα στὸ νερό, θὰ μποροῦσαν καὶ δυὸ καὶ τρεῖς μέρες ἀκόμα νὰ μοσκοβολοῦν, νὰ μένουν δροσερὰ κι ὅσοι τὰ βλέπουν νὰ τὰ καμαρώνουν. Ἐσὺ ὅμως, ἀσυλλόγιστο κορίτσι, μᾶς κόβεις καὶ μᾶς καταστρέφεις ἀμέσως. Γιὰ ποιό λόγο ἔχεις τόση κακία μὲ μᾶς; ἐμεῖς ποτὲ δὲ σὲ βλάψαμε. Συλλογίσου λιγάκι! Θὰ σοῦ ἄρεσε ἐσένα νὰ σὲ πετάξουν καταγῆς καὶ νὰ σὲ τσαλαπατήσουν, ὅπως μᾶς τσαλαπατᾶς ἐμᾶς; Ὄχι βέβαια! Γιατί λοιπὸν σὲ μᾶς τὰ κακόμοιρα κάνεις ὅ,τι δὲ θέλεις οἱ ἄλλοι νὰ κάμουν σὲ σένα;... Κι ἐμεῖς ψυχὴ ἔχομε καὶ πονοῦμε!

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ Κατινούλα ἄνοιξε τὰ μάτια. Ὅλα εἶχαν χαθῆ ἀπὸ μπροστά της. Εἶδε, πὼς βρισκόταν καθισμένη, ὅπως πρίν, κάτω ἀπὸ τὸ μεγάλο πεῦκο καὶ πὼς κείτονταν χάμω ἀνακατωμένα μὲ τὸ χῶμα καὶ τὰ χαλίκια τὰ ἄνθη ὅλου τοῦ ἀγροῦ, ποὺ εἶχε κόψει πρωτύτερα. Οἱ παπαροῦνες, οἱ μαργαρίτες, οἱ ἀγριοβιολέτες, πεταμένες ὅλες καὶ μαδημένες. Αὐτὴ τὶς εἶχε μαδήσει καὶ τσαλαπατήσει.

— Ἄχ! τὰ κακόμοιρα τὰ λουλουδάκια! Εἶπε, καθὼς μάζευε μὲ ἀγάπη τὰ λίγα, ποὺ εἶχαν ἀπομείνει στὸ καλαθάκι της. Τί κακὴ ποὺ ἤμουν μαζί σας! Ἀπὸ τώρα ὅμως σᾶς ὑπόσχομαι, πὼς θὰ διορθωθῶ.

Κι ἀληθινά. Ἡ Κατινούλα ἀπὸ τότε κρά-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τησε τὴν ὑπόσχεσή της. Ἀγαποῦσε τὰ λουλούδια κι ὅταν τῆς ἄρεσε νὰ κόψη κανένα, τὸ ἔκοβε μὲ προσοχὴ καὶ τὸ κρατοῦσε μὲ ἀγάπη. Κι ὅταν ἔφτανε στὸ σπίτι της, ἔτρεχε γρήγορα νὰ βάλη τὰ λουλούδια μέσα στὰ ἀνθοδοχεῖα. Τὰ λόγια τῆς μαργαρίτας, ποὺ εἶδε στὸ ὄνειρό της, ποτὲ δὲν τὰ λησμόνησε. Σκεπτόταν τότε πόσο θὰ ὑπέφερε αὐτή, ἂν κανένα κακὸ παιδὶ τὴν ἔριχνε κάτω καὶ τὴν πατοῦσε, ὅπως αὐτὴ ἄλλοτε ἔκανε στὰ κακόμοιρα τὰ λουλουδάκια!

49. Ο ΜΑΗΣ

Μᾶς ἦρθ' ὁ Μάης μὲ δροσιές,
μᾶς ἦρθε μὲ λουλούδια,
μὲ κρίνα, μὲ τριαντάφυλλα,
μὲ πρόσχαρα τραγούδια.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὸ Μάη ἂς τὸν γιορτάσωμε,
παιδάκι' ἀγαπημένα.
Ἐμπρός! στεφάνια ἂς πλέξωμε
μὲ ἄνθη μυρωμένα.

Χειμώνα δὲ φοβόμαστε,
μηδὲ βοριὰ καὶ χιόνια,
καλῶς τα πάλι τὰ πουλιά,
καλῶς τὰ χελιδόνια.

50. Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΗ

Μέσα σὲ μιὰν αὐλὴ παίζουν τρία παιδιά. Ἡ μητέρα τους, φτωχὴ γυναικούλα, τὰ κοιτάζει καὶ στενάζει κάθε τόσο. Πῶς θὰ τὰ μεγαλώση τὰ τρία τ' ἀγόρια της; Ὁ ἄντρας της ἔχει πεθάνει καὶ πρέπει νὰ παλέψη μονάχη της. Μὰ καὶ τί δουλειὲς μπορεῖ νὰ βρῆ στὸ χωριό; Κάνει θελήματα, ξενοπλένει, σκοτώνεται, μὰ δὲν τὰ βγάζει πέρα. Εἶναι παιδιὰ καὶ θέλουν νὰ φᾶνε. Νά κιόλας ὁ μεγάλος, ὁ Γιαννάκης, ποὺ τῆς φωνάζει:

— Μάνα, πεινοῦμε, δῶσε μας ψωμάκι.

Ἐκείνη σηκώνεται καὶ πάει καὶ φέρνει ὅσο ψωμὶ ἀπόμεινε ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Τὸ κόβει στὰ τρία καὶ τοὺς τὸ δίνει.

— Πᾶμε στὸ γεφυράκι νὰ παίξωμε; λέει ὁ Μῆτσος, ποὺ ἦταν ὁ μικρότερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Πᾶμε, λένε τ' ἄλλα δυό.

Σὰν ἔφτασαν στὸ γεφυράκι, κάθισαν λίγο, γιὰ νὰ φᾶνε τὸ ψωμί τους. Ἀπὸ κάτω ἔτρεχε ἕνα μικρὸ ποταμάκι. Δυὸ τρία παπιὰ βγήκανε ἀπὸ τὸ νερὸ κι ἔψαχναν ἐδῶ κι ἐκεῖ, γιὰ νὰ βροῦν λίγη τροφή, κανένα σκουληκάκι ἢ τίποτ' ἄλλο.

Ὁ Γιαννάκης ἔκοψε λίγο ἀπ' τὸ ψωμί του καὶ τοὺς τὸ ἔδωσε ψίχουλο ψίχουλο. Ἐκεῖνα τόφαγαν μονομιᾶς κι ὕστερα ζυγώνοντας περισσότερο τὸν κοίταζαν στὰ μάτια λαίμαργα καὶ περίμεναν. Ἐκεῖνος κατάλαβε, πὼς πεινοῦσαν πολὺ καὶ τοὺς ἔδωσε ἀκόμη κάμποσο.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Ἔ, Γιαννάκη, τί κάνεις; πάει τὸ ψωμί σου, τοῦ φώναξε σὲ λίγο ὁ Πάνος. Δὲν πεινᾶς ἐσύ;

— Πεινῶ, μὰ κι αὐτὰ πεινοῦν. Δῶστε τους καὶ σεῖς λιγάκι.

— Ἐγὼ τόφαγα κιόλας, εἶπε ὁ Πάνος, καταβροχθίζοντας καὶ τὸ τελευταῖο κομμάτι του.

Ὁ Μῆτσος ἄρχισε κι αὐτὸς νὰ τὸ τρώη γρήγορα γρήγορα, σὰ νὰ φοβόταν μὴ τοῦ τὸ πάρουν.

Ὁ Γιαννάκης ὅμως ἕνα ἔτρωγε καὶ δυὸ ἔριχνε στὰ πουλιά. Σὲ λίγο δὲν τοῦ ἔμεινε πιὰ τίποτε.

— Πᾶμε, παιδιά, στὸ σπίτι, τοὺς εἶπε. Θὰ μᾶς περιμένη ἡ μητέρα.

— Καὶ τί θὰ φᾶς τώρα; τοῦ λέει σὲ λίγο ὁ Πάνος.

— Ἄλλο ψωμάκι δὲν ἔχει ἡ μητέρα, τοῦ λέει κι ὁ Μῆτσος.

— Ἄ! δὲ βαριέσαι! Τί θὰ πάθω κι ἂν μείνω νηστικὸς ἕνα βράδυ!

Φαινόταν τόσο εὐχαριστημένος!

Τ' ἀδέρφια του, σὰν ντροπιασμένα, δὲν τοῦ εἶπαν τίποτ' ἄλλο. Βουβάθηκαν.

Ὥσπου νὰ πᾶνε στὸ σπίτι, ἦρθε τὸ βράδυ καὶ τὰ παιδιά, σὰν ἔφτασαν ἐκεῖ, ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν.

Ὁ Γιαννάκης κοιμήθηκε νηστικός. Μὰ τί μ' αὐτό; Ἔκαμε εὐτυχισμένα τὰ πουλιὰ μὲ τὸ ψωμάκι του.

Κι εἶναι τόσο ὡραῖο νὰ δίνης στοὺς ἄλλους ἐκεῖνο ποὺ σοῦ λείπει ἐσένα!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

51 ΤΙ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ Η ΕΛΙΑ

Τὸν Κώστα τὸν ἔστειλε ἡ μητέρα του μιὰ μέρα σὲ θέλημα, ἔξω ἀπ' τὸ χωριό. Ἔπρεπε νὰ φτάση γρήγορα καὶ περπατοῦσε βιαστικά. Ἦταν ὅμως καλοκαίρι κι ἀπομεσήμερο. Τὸ παιδὶ ζεστάθηκε, κουράστηκε κι εἶπε νὰ σταματήση λίγο. Κοίταξε τριγύρω μὴν ἰδῆ κανένα δέντρο σκιερό, γιὰ νὰ ξαποστάση ἀπὸ κάτω. Μὰ ὡς ἐκεῖ ποὺ ἔφτανε ἡ ματιά του, δὲν ἔβλεπε τίποτ' ἄλλο παρὰ ἐλιές. Πῆγε λοιπὸν καὶ ξαπλώθηκε κάτω σὲ μιὰ ἀπ' αὐτές.

— Ἄχ! εἶπε μὲ στενοχώρια. Θὰ μὲ ψήση ὁ ἥλιος. Δὲν κάνει ἴσκιο ἡ ἐλιά.

Τὴν κοίταζε καὶ γρίνιαζε.

— Κοίτα ζάρες πούχει! Κοίτα ρόζους! Κοίτα κουφάλα!

Σὲ λίγο ὁ Κώστας ἔνιωσε τὰ βλέφαρά του νὰ κλείνουν βαριὰ ἀπὸ τὸν ὕπνο. Τότε τοῦ Κώστα τοῦ φάνηκε, πὼς ἄκουσε μιὰ φωνὴ νὰ λέη:

— Εἶμαι πολὺ γριά!

— Ποιός μιλεῖ; ρώτησε τρομαγμένο τὸ παιδί.

— Ἐγώ, ἡ ἐλιά! Λυποῦμαι, ποὺ δὲν μπορῶ νὰ σὲ δροσίσω μὲ τὴ σκιά μου. Μὰ ἂν θέλης, θὰ σοῦ κουβεντιάσω λιγάκι, γιὰ νὰ σὲ διασκεδάσω.

— Καὶ τί ξέρεις νὰ πῆς ἐσύ;

— Τὰ χρόνια μ' ἔμαθαν πολλὰ πράματα, παι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δάκι μου. Εἶδα τόσους ἀνθρώπους νὰ γεννιῶνται, νὰ γερνοῦν καὶ νὰ πεθαίνουν! Γνώρισα τον παπποὺ τοῦ προσπάππου σου. Κι ἀκόμα ζῶ, καθὼς βλέπεις.

— Τί μικρὰ ποὺ εἶναι τὰ φύλλα σου, ἐλιά! Κοντὰ στὸ ποταμάκι φυτρώνουν πλατάνια. Κάθε

φύλλο τους κάνει γιὰ ἑκατὸ δικά σου. Καὶ τί ὡραῖο χρῶμα ποὺ ἔχουν! Ἐσένα εἶναι σὰν ξεθωριασμένα.

— Δὲν εἶναι τὸ μέγεθος μήτε τὸ χρῶμα τὸ μεγαλύτερο καλό, εἶπε ἡ ἐλιά.

— Ἔχομε μεῖς κάτι πορτοκαλιὲς στὴν αὐλή μας! Τὴν ἄνοιξη βγάζουν ἄσπρα λουλουδά-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κια. Μυρίζουν τόσο δυνατά' Λὲς κι εἶναι ὅλη ἡ γειτονιὰ ἕνα ἀπέραντο περιβόλι. Ἐσὺ δὲ μοσκοβολᾶς, ἐλιά.

— Δὲν εἶναι ἡ εὐωδιὰ τὸ μεγαλύτερο καλό, ξαναεῖπε ἡ ἐλιά.

— Ἀμ ἡ ὀμορφιά τους; τὰ πορτοκάλια μας λάμπουν σὰν τὸν ἥλιο!

— Μήτε ἡ ὀμορφιὰ δὲν εἶναι τὸ μεγαλύτερο καλὸ γιὰ ἕνα δέντρο, τοῦ εἶπε πάλι ἡ ἐλιά.

— Δὲν εἶναι μόνο ὄμορφα τὰ πορτοκάλια! Φώναξε τὸ παιδὶ μὲ θυμό. Ἔχει ὁ καρπός σου τὴ γλύκα τους;

—Ὁ καρπός μου ὄχι, μὰ ἐκεῖνο ποὺ βγαίνει ἀπ' τὸν καρπό μου, ξαναεῖπε ἥσυχα ἐκείνη. Κάτω ἀπ' τὴ βαριὰ πέτρα τοῦ λιοτριβιοῦ ὅλος ὁ χυμός του στραγγίζει. Κι αὐτὸς ὁ χυμὸς εἶναι τὸ χρυσὸ τὸ λάδι. Ἑκατοντάδες χρόνια τρέφω τοὺς ἀνθρώπους μ' αὐτό. Κι ὅσο μὲ κόβουν καὶ μὲ μαδοῦν, τόσο περισσότερο καρπὸ βγάζω.

—Ἄ! ναί, τὸ λάδι! Εἶπε σὰν ντροπιασμένο τὸ παιδί. Ἡ μητέρα μου λέει, πὼς αὐτὸ εἶναι ὁ πλοῦτος τοῦ χωριοῦ μας.

—Ὁ ταπεινός μου καρπὸς εἶναι εὐλογημένος ἀπὸ τὸ Θεό. Ἐκεῖνος ἀνάβει τὰ λυχνάρια σας τὸ βράδυ καὶ παρηγορεῖ τοὺς στρατοκόπους τῆς νύχτας. Ἐκεῖνος σκορπίζει καὶ τὸ γλυκὸ φῶς, ποὺ τρεμοσβήνει μέσα στὰ καντήλια τῆς ἐκκλησίας.X

X Αὐτὰ εἶπε σιγὰ σιγὰ ἡ γέρικη ἐλιὰ καὶ σώ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πασε. Τὸ ἀεράκι, ποὺ φύσηξε ἁπαλὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ μικρὰ φυλλαράκια τῆς ἐλιᾶς, τὰ ἔκαμε νὰ μουρμουρίσουν ἐλαφρά. Ὁ Κώστας, ποὺ ἔνιωσε τὴ δροσιὰ νὰ τοῦ χαϊδεύη τὸ ἱδρωμένο του μέτωπο, ἀνάσανε ἀπὸ εὐχαρίστηση καὶ ξύπνησε. Θυμήθηκε τ' ὄνειρό του καὶ κοίταξε μὲ σεβασμὸ τὴν ἐλιά, ποὺ εἶχε γνωρίσει τοὺς παπποῦδες του. Καὶ καθὼς σηκώθηκε ὁ Κώστας, γιὰ νὰ φύγη, ψιθύρισε:

—Ἔχεις δίκιο, ἐλιά. Τὸ βλέπω. Ἐσὺ εἶσαι ἡ ἀγαπημένη τοῦ Θεοῦ.

52. ΣΤΟΝ ΑΓΡΟ

Στὸν ἀγρό! Στὸν ἀγρό!
Πᾶμε τώρα ἐμεῖς δυὸ δυό,
χαρωπὰ καὶ τραγουδῶντας
καὶ δεξιὰ ζερβὰ πηδῶντας,
ὁ καθένας μ' ἕνα φτυάρι
σὰν τὸ γέρο περβολάρη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κι ὅλα ἀντάμα τὰ παιδάκια
θὰ φυτέψωμε δεντράκια,
νὰ ψηλώσουν, νὰ φουντώσουν
καὶ λουλούδια νὰ μᾶς δώσουν.
Στὸν ἀγρό! Στὸν ἀγρό!
Πᾶμε τώρα ἐμεῖς δυὸ δυό!

53. ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ

Ἥσυχο, ἁπαλό, ζεστὸ φυσᾶ τὸ ἀεράκι. Ἡ χλόη πρασινίζει. Τὰ ματάκια τῶν δέντρων ἀνοίγουν καὶ προβάλλουν πράσινα φυλλαράκια. Ὕστερ' ἀπὸ τὶς ἀνεμῶνες ἄνθισαν οἱ μενεξέδες καὶ τὰ λευκὰ ζαμπάκια. Σὲ λίγο μὲ τὴ σειρά τους θ' ἀνοίξουν καὶ τ' ἄλλα λουλούδια.

—Λά λα, λά λα, λά, λαρά! Ἀκούεται ἡ φωνὴ ἑνὸς κότσυφα. Μάρτης ἦρθε καὶ χαρά! Προτοῦ νὰ ἔρθουν τὰ χελιδόνια, θάχω χτίσει τὴ φωλιά.

Κι ἀλήθεια, ἔχτισε τὴ φωλιά του μὲ τὴ γυναίκα του κι αὐτὴ γέννησε πέντε αὐγά. Ἦταν ἄσπρα μὲ κοκκίδες πράσινες καὶ καστανές. Ἔπειτα ἡ μητέρα ἄρχισε νὰ κλωσᾶ κι ἐκεῖ κοντὰ ὁ κότσυφας καθισμένος κελαηδοῦσε, γιὰ νὰ τῆς κρατῆ συντροφιά.

—Λά, λαρά! Μάρτης εἶναι καὶ χαρά! Ὤ, σὲ λίγο θάχωμε πουλάκια.

Καὶ δὲν ἄργησαν νὰ βγοῦν πέντε γυμνὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πουλάκια μὲ μεγάλο κίτρινο ράμφος! Ἀμέσως ἄνοιξαν ἕνα μεγάλο στόμα καὶ φώναξαν:

— Πεινοῦμε! Πεινοῦμε!

Μητέρα τότε καὶ πατέρας δὲν ἔβρισκαν ἡσυχία. Πετοῦσαν κι ἔφερναν μύγες καὶ σκουλήκια κι ἔτρεφαν τὰ μικρούλια τους. Ὁ πατέρας μόνο τὴ νύχτα ἔβρισκε καιρὸ νὰ κελαηδῆ τὴ χαρά του, νὰ νανουρίζῃ τ' ἀγαπημένα του πουλάκια. ✗

Ἕνα παιδὶ ἄκουσε τὸ κελάηδημα τοῦ κότσυφα κι ἔψαξε νὰ βρῆ τὴ φωλιά του. Ἄργησε νὰ τὴ βρῆ, ἀλλὰ τὴ βρῆκε. Ἀνέβηκε στὸ δέντρο κι ἅρπαξε τὰ τέσσερα κοτσυφάκια. Τὸ μεγαλύτερο κατόρθωσε νὰ ριχτῆ κάτω ἀπὸ τὴ φωλιά του καὶ νὰ κρυφτῆ στὰ χαμόκλαδα.

Ἦρθαν οἱ γονεῖς καὶ βρῆκαν τὴ φωλιά τους ἀδειανή. Φώναζαν κι ἔκλαιαν.

— Οὔτε ἕνα δὲ μᾶς ἔμεινε, εἶπε ἡ μητέρα.

— Ἐδῶ εἶμαι! Ἄκουσαν μιὰ φωνὴ καὶ εἶδαν κάτω νὰ βγαίνη ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα τὸ μεγαλύτερό τους παιδάκι.

Πῆγαν, τὸ πῆραν κι αὐτὸ τοὺς εἶπε:

— Ἕνας μεγάλος δράκοντας μὲ μεγάλα μάτια, ποὺ πετούσανε φωτιές, ἅπλωσε τὸ μεγάλο του χέρι κι ἅρπαξε καὶ τὰ τέσσερα ἀδερφάκια μου μεμιᾶς. Ἐγὼ ἀπὸ τὸ φόβο μου ρίχτηκα κάτω κι ἔτσι σώθηκα.

— Δόξα νάχη ὁ Θεός, ποὺ μᾶς ἔμεινε ἔστω κι ἕνα! Εἶπε ἡ μητέρα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὸ τραγούδι τοῦ πατέρα τὴ νύχτα ἦταν πολὺ λυπητερό. Ὅποιος τὸ ἄκουγε καὶ γνώριζε γιατί θρηνοῦσε, δὲν μποροῦσε νὰ κρατήση τὰ δάκρυα.

Τὸ παιδί, ὁ δράκος, ὅπως τὸ εἶπε τὸ μικρὸ κοτσυφάκι, ἔβαλε τὰ τέσσερα κοτσυφάκια στὸ κλουβί. Τοὺς ἔφερνε σκουλήκια, ἔκοβε μικρὰ κομματάκια ἀπὸ κρέας, τὰ περνοῦσε σ' ἕνα μυτερὸ καλαμάκι καὶ τάδινε στὰ πουλάκια. Αὐτὰ στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελαν νὰ φᾶνε τίποτε. Καλύτερα νὰ πέθαιναν, παρὰ νὰ εἶναι σ' ὅλη τους τὴ ζωὴ φυλακισμένα.

Τὸ μεγαλύτερο ὅμως ἀπὸ τὰ τέσσερα εἶπε:

— Πρέπει νὰ ζήσωμε. Ἅμα μεγαλώσουν τὰ φτερά μας, ποιός ξέρει τί γίνεται;

Καὶ τὰ κοτσυφόπουλα ἔτρωγαν καὶ μεγάλωναν.

Τί χαρὰ εἶχαν, ὅταν δοκίμασαν τὶς φτεροῦγες τους κι εἶδαν, πὼς μποροῦσαν νὰ πετάξουν.

— Ἄχ! ν' ἄφηνε τὴν πορτούλα ἀνοιχτή, ἢ νὰ μᾶς ἄνοιγε κανένας ἄλλος! Ἔλεγαν.

Κι ὁ μεγαλύτερος ἀδερφὸς ἔλεγε:

— Πρῶτα νὰ πετάξω ἐγὼ καὶ πίσω μου ἐσεῖς. Πρόσεξα τὸ δρόμο καὶ ξέρω μὲ κλειστὰ τὰ μάτια νὰ πετάξω ἴσια στὴ φωλιά μας.

— Ὁ καημένος ὁ πατέρας! Πρόσθεσε τὸ μικρότερο. Τὸ τραγούδι του μοιάζει μὲ κλάμα. Ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ βγοῦμε. Τὸ κακόπαιδο ὅλο καὶ περισσότερο προσέχει νὰ μὴν ἀφήση τὴν πόρτα ἀνοιχτή!

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Καὶ ὅμως ὑπῆρχε κάποιος. ποὺ τὰ λυπότανε τὰ τέσσερα ἀδερφάκια. Καταλάβαινε τὸν πόνο

τους καὶ τὸν πόνο τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας τους. Κι ἕνα πρωὶ ποὺ ἔλειπε ὁ ἄγριος δράκοντας, ἦρθε, ἄνοιξε τὴν πόρτα τῆς φυλακῆς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κι ἄφησε τοὺς μικροὺς φυλακισμένους ἐλεύθερους.

Ἦταν ἡ μικρούλα ἀδερφὴ τοῦ παιδιοῦ. Δὲν εἶχαν προσέξει, πὼς τὰ κοίταζε θλιμμένη, οὔτε καταλάβαιναν, πὼς ἡ μικρούλα περίμενε νὰ μεγαλώσουν πρῶτα οἱ φτεροῦγες τους.

— Γρήγορα στὴ μανούλα σας! Εἶπε ἡ μικρούλα, καθὼς τοὺς ἄνοιξε τὸ κλουβί.

Κι ἐκεῖνα κελάηδησαν χαρούμενα, σὰ νὰ τῆς ἔλεγαν:

— Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δώση ὅλα τὰ καλά!

Πέταξαν καὶ σὲ λίγο ἦταν στὴ φωλίτσα τους. Τί ἔγινε τότε, τὸ καταλαβαίνετε.

Ὁ πατέρας κότσυφας τὴ νύχτα τοῦ Μάη ξανάλεγε χαρούμενος ὅ,τι εἶπαν τὰ πουλάκια:

— Ὁ Θεός, μικρούλα, νὰ σοῦ δώση ὅλα τὰ καλά!

54. ΧΕΛΙΔΟΝΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΚΙ

— Τί νὰ θέλης, χελιδόνι,
κι᾿ ὅλο ἔρχεσαι καὶ πᾶς;
Πότε στέκεσαι, προσμένεις,
πότε πάλι εὐθὺς πετᾶς.

Μιὰν ἀδύνατη φωνίτσα,
χελιδόνι μου, ἀγρικῶ.
Μήπως φτάνει ἀπ᾿ τὴ φωλιά σου;
μήπως σ᾿ εὕρηκε κακό;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Μόλις βγῆκαν ἀπ' τ' αὐγά τους
τὰ μικρά μου τὰ πουλιὰ
καὶ προσμένουν τὸ μπαμπά τους
νὰ τοὺς φέρη σπορικά.

Καὶ τ' ὁλόγλυκο τραγούδι,
ποὺ ὁλοένα θ' ἀγρικᾶς,
θὰ σοῦ λέη γιὰ τὴν ἀγάπη
καὶ τὸν πόθο τῆς δουλειᾶς!

55. ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΥΔΙΑ

Ὁ Πετράκης ἔπαιζε μοναχός του στὴν ἀκρογιαλιά. Εἶχε τὸ κουβαδάκι του καὶ τὸ φτυαράκι του κι ἔχτιζε ἕναν πύργο ἀπὸ ἄμμο. Καὶ τί ὄμορφος ποὺ ἦταν ὁ πύργος του! Ὁ ἥλιος δὲν ἔκαιγε καθόλου καὶ τὸ δροσερὸ ἀεράκι ἔπαιζε μὲ τὰ ξανθὰ μαλλάκια τοῦ Πετράκη.

Τὰ κυματάκια, καθὼς ἔφταναν στὴν ἁπαλὴ ἀμμουδιά, μουρμούριζαν ἕνα σιγανὸ φλὺ φλὺ καὶ χάνονταν. Ὁ Πετράκης ἦταν εὐχαριστημένος. Μάζευε ἄμμο μὲ τὸ φτυαράκι του, γέμιζε τὸ κουβαδάκι, τόφερνε γεμάτο λίγο παραπάνω καὶ τὸ ἄδειαζε. Ἂν τὸν ρωτοῦσε κανεὶς γιατί ἦταν χαρούμενος, δὲ θάξερε κι αὐτὸς τί νὰ πῆ.

Λίγο πιὸ πέρα, ἐπάνω σ' ἕνα βραχάκι, καθόταν ἡ θείτσα τοῦ Πετράκη καὶ κεντοῦσε. Κάποτε ποὺ γύρισε ἡ θείτσα νὰ ἰδῆ τί κάνει ὁ Πετράκης, τὸν ρώτησε:

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Τί κάνεις αὐτοῦ, Πετράκη;

Ὁ Πετράκης, ποὺ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἦταν σκυμμένος, σηκώθηκε σοβαρὸς καὶ κοίταξε τὴ θείτσα. Ὕστερα στήριξε τὸ φτυάρι καὶ σταύρωσε τὰ παχουλά του χεράκια ἐπάνω στὸ χέρι τοῦ φτυαριοῦ. Ἔτσι εἶδε νὰ κάνη ὁ περιβολάρης στὸν κῆπο τους, ἅμα ἤθελε νὰ ξεκουραστῆ.

— Ἔχω πάρα πολλὴ δουλειά, ἀποκρίθηκε στὴ

θείτσα του ὁ Πετράκης. Χτίζω ἕνα κάστρο.

Ἡ θείτσα χαμογέλασε καὶ ξανάπιασε τὸ ἐργόχειρό της. Ὁ Πετράκης ἔσκυψε κι αὐτὸς καὶ ξανάρχισε τὴ δουλειά του.

Σὲ λίγο ἕνας μεγάλος σκύλος ἔτρεχε κι ἔπαιζε ἐπάνω στὴν ἀμμουδιά. Καθὼς ἔτρεχε, πήδησε ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἀμμουδένιο κάστρο τοῦ Πετράκη καὶ τὸ γκρέμισε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ Πετράκης ἦταν λίγο παραπέρα σκυμμένος, γιὰ νὰ γεμίση τὸ κουβαδάκι του μὲ ἄμμο. Ξαφνικὰ γύρισε καὶ εἶδε, πῶς ὁ σκύλος τοῦ χάλασε τὸ κάστρο του κι ἔβαλε τὰ κλάματα.

Ἔτρεξε τότε κοντὰ ὁ κύριος τοῦ σκύλου καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἡσυχάση τὸν Πετράκη. Κοίταξε νὰ τὸν φιλιώση μὲ τὸ σκύλο του, μὰ ὁ Πετράκης δὲν ἄκουε τίποτα. Ἦταν θυμωμένος.

— Δὲ σᾶς θέλω! Φύγετε! Δὲν παίζω μαζί σας! Φώναξε στὸ σκύλο καὶ στὸν κύριό του.

Θύμωσε ὁ Πετράκης κι ἔχασε τὴ χαρά του. Ἄφησε ἀτελείωτο τὸ κάστρο του καὶ πῆγε καὶ κάθισε κοντὰ στὴ θείτσα του. Ἡ θείτσα τότε, γιὰ νὰ τὸν παρηγορήση, ἔβγαλε ἕνα κουλούρι ἀπὸ τὴν τσάντα της καὶ τοῦ τόδωσε.

Ὁ Πετράκης, καθὼς ἔτρωγε τώρα τὸ γλυκὸ κουλουράκι του, ξέχασε τὸ κάστρο του. Μάλιστα ξέχασε νὰ μαζέψη καὶ τὰ ἐργαλεῖα του. Ὅταν τελείωσε τὸ κουλουράκι του, ἦταν πάλι χαρούμενος καὶ μιλοῦσε μὲ τὴ θείτσα του. Τὴ ρωτοῦσε γιὰ τὸν Κοντορεβιθούλη καὶ γύρευε νὰ μάθη πόσο μεγάλος θὰ ἦταν τώρα, ἂν παντρεύτηκε κι ἂν ἔκαμε παιδάκια.

Ἔτσι, καθὼς μιλοῦσε ὁ Πετράκης γιὰ τὸν Κοντορεβιθούλη, πέρασε ἀρκετὴ ὥρα. Στὸ μεταξὺ ἡ θάλασσα φούσκωσε, τὰ κυματάκια ἔγιναν μεγάλα κύματα κι ἀνέβαιναν παραμέσα στὴν ἀμμουδιά. Τὸ πρόσεξε αὐτὸ ὁ Πετράκης καὶ θυμήθηκε τὰ ἐργαλεῖα του. Μὰ ἦταν ἀργά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὸ φτυαράκι του κολυμποῦσε τώρα μέσα στὴ θάλασσα.

—Τὸ φτυάρι μου! Θέλω τὸ φτυάρι μου! Ξεφώνιζε μὲ κλάματα ὁ Πετράκης.

Τ' ἄκουσε αὐτὸ ὁ κύριος, ποὺ εἶχε τὸ σκύλο καὶ φώναξε:

—Ἴσα, Ἀράπη! Πιάσ' το, Ἀράπη καὶ φέρ' το!

Ὁ Ἀράπης — ἔτσι ἦταν τὸ ὄνομα τοῦ σκύλου — δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ τοῦ τὸ ποῦν δυὸ φο-

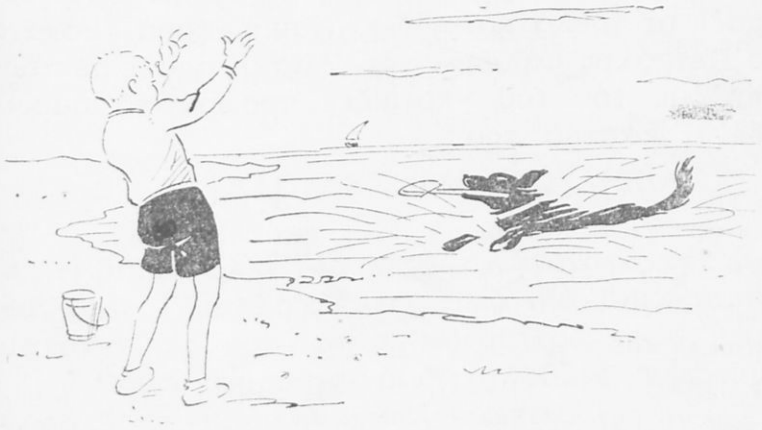

ρές. Ἔδωσε μιὰ βουτιὰ στὸ νερό, ἅρπαξε τὸ φτυαράκι μὲ τὸ στόμα του καὶ τὸ ἔβγαλε ἔξω. Μ' ἕνα νόημα, ποὺ τοῦ ἔκαμε τότε ὁ κύριός του, τὸ ἄφησε ἐμπρὸς στὰ πόδια τοῦ Πετράκη.

Ὁ Πετράκης, γεμάτος χαρὰ τώρα, ἀγκάλιασε τὸ βρεγμένο Ἀράπη ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ τοῦ εἶπε:

—Τί καλὸς σκύλος ποὺ εἶσαι! Πόσο σ' ἀγα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πῶ! Σ' εὐχαριστῶ, ποὺ μούφερες τὸ φτυάρι μου.

Ὁ Ἀράπης ἔβγαλε τὴ γλωσσάρα του κι ἔγλιψε τὸν Πετράκη στ' αὐτί. Μὰ αὐτὸ γαργάλισε τόσο πολὺ τὸν Πετράκη, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήση τὰ γέλια.

Ὁ Πετράκης κι ὁ Ἀράπης ἔγιναν φίλοι. Ἀπὸ τότε ὁ Πετράκης δὲν παίζει μοναχός του στὴν ἀμμουδιά. Ἔχει σύντροφο τὸν Ἀράπη. Δὲν ἔχει, παρὰ νὰ τοῦ σφυρίξη μὲ τὴ σφυρίχτρα του. Ὁ Ἀράπης τρέχει ἀμέσως κι ἀρχίζουν μαζὶ τὰ τρελὰ παιγνίδια. Καμιὰ φορὰ μονάχα ὁ Πετράκης μαλώνει τὸν Ἀράπη, γιατὶ μὲ τοὺς πήδους του τοῦ γκρεμίζει πρόωρα τὰ ἀμμουδένια κάστρα του. ×

56. ΤΟ ΣΚΥΛΙ

×Γο Κάθε νύχτα στὴν αὐλὴ
γάβου, γάβου τὸ σκυλὶ
δόστου καὶ γαβγίζει.
Τοῦ σπιτιοῦ ἐδῶ αὐτὸς
εἶναι φύλακας πιστός·
ποιός δὲν τὸν γνωρίζει; o

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

'Αψηλὰ τ' ἀφεντικὰ
κοιμηθήκανε γλυκά,
πέρασε ἡ ὥρα.
Τὸ γνωρίζει τὸ σκυλὶ
καὶ φωνάζει ἀπ' τὴν αὐλὴ
γάβου, γάβου τώρα.

Γιὰ νὰ ξέρουν οἱ κακοί,
ποὺ γυρνοῦν ἐδῶ κι ἐκεῖ
κάτι νὰ σουφρώσουν,
πὼς σὰν ἔμπουν στὴν αὐλή,
θὰ τοὺς πιάση τὸ σκυλὶ
καὶ δὲ θὰ γλιτώσουν.

57. ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΥΛΗΚΙΑ

Ἡ μικρὴ Ἑλενίτσα εἶχε στὰ γόνατά της ἕνα βιβλίο καὶ συλλογιζόταν. Ξαφνικὰ σήκωσε τὰ ματάκια της καὶ ρώτησε τὴ μητέρα της:

— Μαμά, θυμοῦνται οἱ πεταλοῦδες, πὼς μιὰ φορὰ ἦταν σκουλήκια καὶ κάμπιες;

— Τί δύσκολα πράματα ρωτᾶς! Εἶπε ἡ μητέρα της. Ποτὲ δὲν τὸ σκέφτηκα αὐτό. Δὲ ρωτᾶς καλύτερα τὸ θεῖο σου, ποὺ διάβασε τόσα βιβλία;

Ἡ Ἑλενίτσα δὲν ἔχασε καιρὸ καὶ ρώτησε καὶ τὸ θεῖο της:

— Θεῖε, θυμοῦνται οἱ πεταλοῦδες, πὼς μιὰ φορὰ ἦταν σκουλήκια καὶ κάμπιες;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ὁ θεῖος χαμογέλασε καὶ τῆς εἶπε:

—Ὄχι, δὲν τὸ θυμοῦνται.

—Καὶ ποιός σοῦ τὸ εἶπε; ξαναρώτησε περίεργη ἡ Ἑλενίτσα.

—Μοῦ τὸ εἶπε ἕνας σοφὸς ἄνθρωπος, ποὺ ἤξερε πολὺ καλὰ τὶς πεταλοῦδες. Μοῦ εἶπε μάλιστα καὶ μιὰ ἱστορία.

—Μιὰ ἱστορία! Εἶπε πάλι ἡ Ἑλενίτσα κι ἄνοιξε τὰ μάτια της ἀπὸ περιέργεια.

—Ἔλα νὰ σοῦ τὴν πῶ, εἶπε ὁ θεῖος, ποὺ κατάλαβε τὴν ἐπιθυμία της.

—Μιὰ μέρα, ἄρχισε ὁ θεῖος, ἕνα μικρὸ σκουλήκι σερνόταν μὲ τὴν κοιλιὰ ἐπάνω στὸ χῶμα, ζητώντας κάτι, γιὰ νὰ φάη. Ἀποπάνω του πετοῦσαν ζωηρὰ πεταλοῦδες κι ἄλλα ἔντομα κι ἔλαμπαν τὰ φτερά τους στὸν ἥλιο.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τὸ σκουλήκι τὶς κοίταξε κι ἀναστέναξε:

—Ζωὴ εἶναι κι αὐτὴ ἡ δική μας! Εἶπε. Μόλις μποροῦμε νὰ κουνηθοῦμε ἀπὸ τὴ θέση μας καὶ μὲ τόσον κόπο! Οὔτε μποροῦμε νὰ κάμωμε κανένα ταξίδι, οὔτε νὰ πᾶμε σὲ ἄλλους τόπους νὰ ἰδοῦμε κι ἄλλα πράματα. Εἴμαστε καταδικασμένα νὰ κυλιώμαστε στὴ λάσπη, νὰ κινδυνεύωμε κάθε στιγμὴ νὰ σκοτωθοῦμε ἀπὸ τὸ παπούτσι κανενὸς ἀνθρώπου ἢ ἀπὸ τὴ ρόδα κανενὸς κάρου. Ἂν καμιὰ φορὰ σκαρφαλώσωμε σὲ κανένα φυτό, ὁ ἱδρώτας μας τρέχει σὰν ποτάμι. Καὶ μόλις βρίσκομε κανένα φυλλαράκι, γιὰ νὰ φᾶμε.

Τὸ μικρὸ σκουλήκι σύρθηκε λίγο στὸ ὑγρὸ χορτάρι καὶ ξαναεῖπε:

—Καὶ ὅμως κανένας δὲ μᾶς λυπᾶται. Αὐτὰ τὰ περήφανα ἔντομα, ποὺ πετοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μας, οἱ χρυσόμυγες, οἱ πεταλοῦδες, οἱ μέλισσες, οὔτε κἂν μᾶς συλλογίζονται. Αὐτὲς περνοῦν ζωή! Πετοῦν τόσο εὔκολα! Ὅπου θέλουν, πηγαίνουν. Φτάνει ν᾿ ἁπλώσουν τὰ φτερά τους καὶ τὸ ἀεράκι τὶς πηγαίνει ἐδῶ κι ἐκεῖ.

Φοροῦν τόσο ὡραῖα φορέματα, παρδαλά, μὲ βοῦλες ὄμορφες καὶ ζωηρὰ χρώματα! Κάθε μέρα εἶναι μαζὶ μὲ τὰ λουλούδια. Ἔχουν ὅλες τὶς διασκεδάσεις καὶ βλέπουν τὰ καλύτερα πράματα. Κι ἔπειτα ἀπ᾿ αὐτά, ποῦ νὰ βροῦν καιρὸ νὰ φροντίσουν καὶ γιὰ μᾶς τὰ ἄθλια πλάσματα! Μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό τους φροντίζουν.

Ἂν ἤμουν ἐγὼ στὴ θέση τους κι ἂν εἶχα

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

φτερὰ νὰ πετάξω, θὰ συλλογιζόμουν κάποτε κι αὐτὰ τὰ δυστυχισμένα σκουλήκια. Θὰ τοὺς πήγαινα κάποτε μιὰ σταλιὰ μέλι ἢ τίποτε ἄλλο νόστιμο ἀπὸ τὰ λουλούδια τῶν κήπων, θὰ κατέβαινα κοντά τους, θάλεγα ἕνα γλυκὸ λογάκι καὶ θὰ τὰ παρηγοροῦσα. Πόσα καλὰ θὰ μποροῦσα νὰ κάνω, ἂν εἶχα φτερά! Μὰ αὐτὲς οἱ σκληρὲς οὔτε γυρίζουν νὰ μᾶς ἰδοῦν!

Δὲν πέρασε ὅμως πολὺς καιρὸς καὶ τὸ σκουλήκι, ποὺ παραπονιόταν, ἔγινε μιὰ ὄμορφη πεταλούδα. Τί ὄμορφα χρωματιστὰ φτερὰ ποὺ εἶχε! Πετοῦσε ἀπὸ λιβάδι σὲ λιβάδι, ξεκουραζόταν ἐπάνω στὰ ὡραιότερα λουλούδια κι ἔτρεχε ἐπάνω κάτω χαρούμενη κι εὐτυχισμένη.

Ἕνα πρωί, ἐνῶ καθόταν ἐπάνω σ' ἕνα τριαντάφυλλο καὶ μύριζε τὴ μοσκοβολιά του, κοίταξε κάτω κι εἶδε δυὸ σκουλήκια, ποὺ σέρνονταν μὲ τὴν κοιλιά.

— Δυστυχισμένα πλάσματα! Εἶπε. Τί βασανισμένη ζωὴ ποὺ κάνουν! Ζοῦν μέσα στὴ λάσπη καὶ κανένας δὲ βρίσκεται νὰ τὰ λυπηθῆ. Ἐγώ, ἂν δὲν εἶχα τόσες σκοτοῦρες, κάτι μποροῦσα νὰ κάνω γι' αὐτά.

Τί νὰ κάνω ὅμως, ποὺ δὲ μπορῶ οὔτε στιγμὴ νὰ χάσω. Σήμερα γιορτάζουν τὰ τριαντάφυλλα καὶ πρέπει νὰ πᾶμε ὅλες οἱ πεταλοῦδες νὰ τὰ ἐπισκεφτοῦμε. Αὔριο γιορτάζουν τὰ κρίνα. Μποροῦμε νὰ λείψωμε; Μεθαύριο οἱ ἀκρίδες δίνουν μεγάλο χορὸ κι ἅμα δύση ὁ ἥλιος,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θὰ τραγουδήσουν οἱ γρύλοι, σὰν καλοὶ μουσικοὶ ποὺ εἶναι. Δὲ μοῦ μένει στιγμὴ ἡσυχίας. Ἔπειτα δυὸ πλούσιες πεταλοῦδες, ἡ κυρία Παρδαλοῦ καὶ ἡ κυρία Χρυσοφτέρη, δίνουν κι αὐτὲς χορὸ καὶ μ' ἔχουν καλέσει ἀπὸ τὶς πρῶτες. Μπορῶ νὰ λείψω; Ἂν δὲν εἶχα νὰ φροντίσω γιὰ τόσες διασκεδάσεις, θὰ κοίταζα καὶ τὰ κακόμοιρα ἐκεῖνα τὰ σκουλήκια, ποὺ βασανίζονται ἐκεῖ κάτω. Ἔπειτα, ἂν πετάξω κοντά τους, μπορεῖ ν' ἀκουμπήσουν ἐπάνω μου καὶ νὰ μοῦ λερώσουν τὰ φτερά μου. Στὸ ὕστερο εἶναι καὶ φόβος, ἂν μιὰ φορὰ τοὺς κάμω ἐλεημοσύνη, νὰ θέλουν κάθε μέρα. Κι ἐγὼ βέβαια δὲν τόχω στὸ νοῦ μου νὰ γίνω ὑπηρέτριά τους. Καλὰ εἶναι, ὅπως εἶναι!

Κι ἀφοῦ ἡ περήφανη πεταλούδα ἔριξε μιὰ περιφρονητικὴ ματιὰ στὰ σκουλήκια, πέταξε κι ἔφυγε.

Ὁ θεῖος τῆς Ἑλενίτσας ἐδῶ σταμάτησε τὴν ἱστορία του καὶ κοίταξε τὴν ἀνιψούλα του στὰ μάτια.

—Ἔπειτα; ρώτησε ἡ Ἑλενίτσα.

—Ἔπειτα τίποτε. Τελείωσε ἡ ἱστορία.

—Δὲ γύρισε πιὰ ἡ πεταλούδα;

—Ὄχι.

—Ἦταν κακή!

—Γιατί;

—Γιατὶ λησμόνησε, πὼς ἦταν κι αὐτὴ κάποτε σκουλήκι. Ἅμα ἔγινε πεταλούδα, περηφανεύτηκε κι ἔγινε ἀκατάδεχτη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

—Λυπᾶσαι γι᾽ αὐτό;

—Ναί. Δὲν τὶς ἀγαπῶ καθόλου αὐτὲς τὶς παλιοπεταλοῦδες, ποὺ ξέχασαν, πὼς ἦταν σκουλήκια!

—Ἔλα λοιπὸν νὰ σὲ φιλήσω, ἀφοῦ δὲν ἀγαπᾶς τέτοια περήφανα πλάσματα.

Ἡ Ἑλενίτσα ὁλόχαρη ἀνέβηκε τότε στὰ γόνατα τοῦ θείου της. Κι ὁ θεῖος, εὐχαριστημένος γιὰ τὰ λόγια τῆς ἀνιψιᾶς του τῆς Ἑλενίτσας, τῆς εἶπε:

—Κι οἱ ἄνθρωποι, παιδάκι μου, ὅταν εἶναι περήφανοι, γίνονται κακοί.

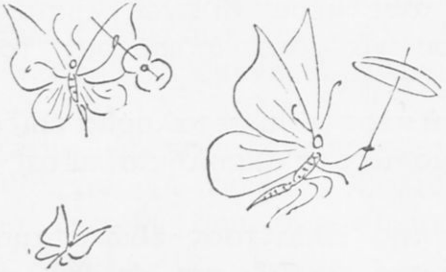

58. ΠΕΤΑΛΟΥΔΙΤΣΕΣ

Εἶμαι μιὰ μικρὴ τρελὴ
πεταλούδα πεταχτή,
εἶμ᾽ ἀνθάκι μὲ φτεράκια,
τρέξτε πίσω μου, παιδάκια.
Στὸ λιβάδι τὸ χλωρὸ
θὲ νὰ παίξωμε κρυφτό.
Σ᾽ ἕνα ἀνθὸ μέσ᾽ στὸ χορτάρι
θὰ τρυπώσω ἐγὼ μὲ χάρη.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τρέξτε τώρα ἐσεῖς, τρελά,
ψάξτε ὁλόγυρα, μικρά.
Κι ὅποιος μ' εὕρῃ ἐκεῖ ἀπὸ κάτου,
τὸ λουλούδι χάρισμά του.

59. ΘΕΟΥΛΗ ΜΟΥ, Σ' ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Θεούλη μου, Σ' εὐχαριστῶ!
Διάβασα κι ἔπαιξα ὅλη μέρα.
Προτοῦ νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ,
Σοῦ λέω, εὐχαριστῶ, Πατέρα!

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ πουλιά,
ποὺ λὲν χαρούμενα τραγούδια,
γιὰ τὴν ἡμέρα τὴ γλυκιά,
τὸν ἥλιο Σου καὶ τὰ λουλούδια.

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ μπαμπὰ
καὶ τὴ μαμά, ποὺ μοὔχεις δώσει,
γιὰ τὸν παπποὺ καὶ τὴ γιαγιά,
γιὰ τὴν ἀγάπη τους τὴν τόση.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κι ἀκόμα, Θέ μου, εὐχαριστῶ
γιὰ τὸ μικρό μου τ' ἀδερφάκι
καὶ γιὰ τὸ σκύλο τὸν πιστὸ
καὶ γιὰ τὸ μαῦρο μου γατάκι.

Θεούλη μου, Σ' εὐχαριστῶ!
Διάβασα κι ἔπαιξα ὅλη μέρα.
Τώρα θὰ πάω νὰ κοιμηθῶ.
Ἀγρύπνα ἐπάνω μου, Πατέρα!

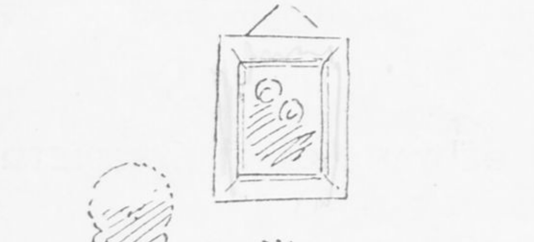

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελίς
1. Πρωϊνὴ προσευχὴ (ποίημα Μ. Δ. Στασινοπούλου)	5
2. Ἡ προσευχὴ τῆς Κατινίτσας	6
3. Βραδινὴ προσευχὴ (ποίημα Μ. Δ. Στασινοπούλου)	9
4. Ἡ μάνα	11
5. Ἡ μάνα (ποίημα)	17
6. Τ' ἀγαπημένα ἀδελφάκια	18
7. Τὸ παράπονο τῆς Μαρίκας	21
8. Τὸ μάθημα ποὺ κάνουν τὰ λουλούδια	25
9. Τὸ λουτρὸ (ποίημα)	27
10. Ἡ Κυριακὴ	29
11. Κυριακὴ (ποίημα)	34
12. Οἱ καλύτεροι ἐργάτες	35
13. Τὸ χέρι (ποίημα)	37
14. Οἱ τέχνες (ποίημα)	39
15. Ὁ μικρὸς λοχαγὸς	41
16. Ὁ στρατηγὸς καὶ τὰ ζαχαρωτὰ (ποίημα Μ. Δ. Στασινοπούλου)	45
17. Τὸ σχολεῖο τῶν πουλιῶν	46
18. Φθινόπωρο	48
19. Τραγούδι φθινοπωρινὸ (ποίημα)	51
20. Ὁ μικρὸς Φῶτος	52
21. Ὁ μικρὸς καπετάνιος	55
22. Τὸ καράβι (ποίημα)	59
23. Τὸ ρολόγι (ποίημα)	60
24. Χριστουγεννιάτικη ἱστορία	63
25. Χριστούγεννα (ποίημα Τέλλου Ἄγρα)	70
26. Τὸ σπίτι (ποίημα)	71
27. Ἡ βασιλόπιτα	73
28. Καλὲ ἅγιε Βασίλη (ποίημα Γ. Καμαρινάκη)	78

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σελίς

29. Ἡ κούκλα τῆς Πρωτοχρονιᾶς 79
30. Ἀληθινὴ χαρὰ (ποίημα Ἰ. Πολέμη) 83
31. Τὸ πουκαμισάκι ποὺ φύτρωσε 84
32. Ὁ λύκος καὶ τ' ἀρνάκι 88
33. Τί ἔπαθε ἕνα ἄσπρο κουνελάκι 91
34. Ἡ σκιά μου (ποίημα) 100
35. Ἀποκριὲς 102
36. Ἡ μασκαράτα τῆς κούκλας (ποίημα Ἰ. Πολέμη) 106
37. Τὰ κλωσοπούλια 108
38. Τὸ αὐγὸ (ποίημα) 111
39. Ὁ πετεινὸς (ποίημα) 112
40. Τὰ χελιδόνια γυρίζουν στὴν πατρίδα 113
41. Ἡ πατρίδα (ποίημα Ἰ. Πολέμη) 117
42. Ἡ Νεολαία 119
43. Ἡ Λαμπρὴ 119
44. Τὰ συννεφάκια 125
45. Ἡ βροχούλα (ποίημα Στ. Σπεράντζα) 129
46. Ὁ παπαγάλος 130
47. Ὁ παπαγάλος (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου) 134
48. Ἡ Κατινούλα καὶ τὰ λουλούδια 135
49. Ὁ Μάης (ποίημα Μ. Παπαριστείδου) 139
50. Ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ Γιαννάκη 140
51. Τί διηγεῖται ἡ ἐλιὰ 143
52. Στὸν ἀγρὸ (ποίημα) 146
53. Οἱ μικροὶ φυλακισμένοι 147
54. Χελιδόνι καὶ παιδάκι (ποίημα) 151
55. Στὴν ἀμμουδιὰ 152
56. Τὸ σκυλὶ (ποίημα Γ. Βιζυηνοῦ) 156
57. Πεταλοῦδες καὶ σκουλήκια 157
58. Πεταλουδίτσες (ποίημα) 163
59. Θεούλη μου, Σ' εὐχαριστῶ (ποίημα) 164

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σημείωμα

Τὰ κάτωθι ἑπτὰ ἀναγνώσματα ἐλήφθησαν ἐκ τῶν βραβευθεισῶν συλλογῶν τῶν κ. κ. Στ. Σπεράντζα — Α. Μεταλληνοῦ, Δημ. Δεληπέτρου καὶ Πέτρου Χάρη, ὡς ἀκολούθως:

Α΄. Ἐκ τῆς συλλογῆς Στ. Σπεράντζα - Ἀγλαΐας Μεταλληνοῦ:

1. Τὸ μάθημα ποὺ κάνουν τὰ λουλούδια.
2. Τὸ σχολεῖο τῶν πουλιῶν.
3. Ἡ βροχούλα (ποίημα).

Β΄. Ἐκ τῆς συλλογῆς Δ. Δεληπέτρου:

1. Χριστούγεννα (ποίημα).
2. Ἡ Νεολαία.

Γ΄. Ἐκ τῆς συλλογῆς Πέτρου Χάρη:

1. Ὁ μικρὸς Φῶτος.
2. Οἱ μικροὶ φυλακισμένοι.

Ἡ λοιπὴ ὕλη ἐλήφθη ἐκ τοῦ τυχόντος Α΄ βραβείου ἀναγνωστικοῦ «Κρινολούλουδα» τῶν κ. κ. Ἀρσινόης Ταμπακοπούλου - Θεώνης Δρακοπούλου (Μυρτιώτισσας).

Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ βιβλίου ἐγένετο ἀπὸ τὸν ζωγράφον κ. Ἀντώνην Βώττην.

Τύποις: Ἀρχαίου Ἐκδοτικοῦ Οἴκου Δημητρίου Δημητράκου Α. Ε.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

25.000 E

15

40

E E l E

8

8 8

X A

IA

35.558.345

52.522.345

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής